

Lamjung Yolmo is a Tibeto-Burman language spoken in Nepal. It is closely related to Helambu Sherpa and Kyirong.

This small dictionary is part of an ongoing project to document the language of Lamjung Yolmo.

This is the first time that Lamjung Yolmo has appeared in print, and is accessible to Lamjung Yolmo, Nepali and English speakers alike.

All author's proceeds from the sale of this dictionary go towards providing literacy materials to Lamjung Yolmo speakers.

लाम्जुङ योहल्मो - नेपाली - अङ्ग्रेजी शब्दकोश

Lamjung Yolmo – Nepali – English Dictionary

Lauren Gawne

लाम्जुङ योहल्मो - नेपाली - अङ्ग्रेजी शब्दकोश

Lamjung Yolmo – Nepali – English Dictionary

लोरेन गोर्न र अशा लामा
तसबिरहारु क्रिस्तीन गोर्न

Lauren Gawne
Illustrations Christine Gawne

University of Melbourne, Australia
October 2011

© 2011 Lauren Gawne
lauren.gawne@gmail.com

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 License.

ISBN 978-1-921775-69-7

Produced with assistance from the Australian Research Council through the ARC Discovery Grant ARC DP0984419 “Doing Great Things With Small Languages” (Thieberger and Nordlinger) and the School of Languages and Linguistics, University of Melbourne.

World Oral Literature Project

voices of vanishing worlds

Produced in association with the World Oral Literature Project,
University of Cambridge, Museum of Archaeology and Anthropology,
Downing Street, Cambridge CB2 3DZ, United Kingdom

Cover: photograph from the fields of Toljung looking towards
Nayagaun, Namgyu and Ghaleshing.

Author profits from the sale of this dictionary will be used for the
production of literacy materials for Lamjung Yolmo speakers.

Contents

Introduction (English).....	i
Introduction (Nepali).....	ii
About Lamjung Yolmo and the orthography (English).....	iii
Lamjung Yolmo - English Nepali.....	1
Nepali - Lamjung Yolmo.....	43
English - Lamjung Yolmo	71

विषयसूची

प्रस्तावना (अङ्ग्रेजीमा).....	i
प्रस्तावना (नेपालीमा).....	ii
खबर (अङ्ग्रेजीमा).....	iii
लाम्जुङ योहल्मो - नेपाली - अङ्ग्रेजी.....	१
नेपाली - लाम्जुङ योहल्मो	४३
अङ्ग्रेजी - लाम्जुङ योहल्मो	७१

Introduction

This short dictionary is the first published work in Lamjung Yolmo. It is not intended to be an exhaustive lexical inventory of the language, but is just one component of on-going documentation of the language. Instead of leaving this work languishing in a database this dictionary is an opportunity to give something back to the Lamjung Yolmo speaking community and to share with a wider audience at the same time. A sketch grammar of Lamjung Yolmo is currently in progress, and so there is limited grammatical description in this volume.

There are many people who helped make this dictionary happen. The Yolmo speakers of Lamjung gave their time and enthusiasm to this project. In Australia there were also lots of people who made this work happen. I would like to thank my supervisor Barbara Kelly for her advice and Rachel Nordlinger and Nick Thieberger for publishing this dictionary as part of their ARC grant “Doing great things with small languages.” I'd also like to thank Nick for his technical knowledge and patience, and the crew in the Language Documentation Lab for their support as well as my family and friends. The images in this dictionary were drawn by Christine Gawne. I would also like to thank Mark Turin and the World Oral Literature Project for their enthusiastic support and partnership on this project.

Biggest thanks to Asa Lama who has given many hours to helping me collect words. It is Asa who requested this dictionary when I first started working on Lamjung Yolmo and it is Asa to whom I dedicate it.

Lauren Gawne
October 2011

प्रस्तावना

यो किताब लम्जुङ योल्मो भाषाको पहिलो शब्दकोश हो। लम्जुङ योल्मो लामा भाषा हो। यो भाषा हेलम्बुको शेर्पा भाषा र कागते भाषा सरह भएतापनि अलिकत कतै भिन्न छ।

म यस कार्यको सम्पन्नताको लागि लम्जुङ्गे योल्मो भाषाका प्रयोगकर्ताहरू र मेरा लम्जुङ्गे मित्रहरूलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु।

मेरो नेपाली त्यति राम्रो नभएकोले कुनै भुल भए माफ गरिदिनु होला।

लोरेन गोर्न
अस्तरालि
ओक्तोबेर २०११

About Lamjung Yolmo

Relation to other languages

Lamjung Yolmo is a Tibeto-Burman language spoken in the Lamjung district of Nepal. It is a closely related dialect of Yolmo spoken in the Helambu and Melamchi valley areas north of Kathmandu. Yolmo has also been known as Yohlmo, Hylomo and Helambu Sherpa. It is also very closely related to Kagate, spoken in the Ramechhap district further east. Lamjung Yolmo has, in the past, also been referred to as Kagate although speakers today much prefer the name Lamjung Yolmo. According to various reports around 100 years ago groups left the Melamchi and Helambu areas and migrated west to settle in Lamjung and east to settle in Ramechhap. The languages are still very similar, sharing around 79-87% lexical similarity (Gawne 2010), but they do differ sufficiently in key areas such as the verb system to warrant individual study. More broadly Lamjung Yolmo is in the Central Bodic language family and is related to Sherpa and Lhasa Tibetan (Hari 2010, p. 1).

Speakers of Lamjung Yolmo

Lamjung Yolmo speakers are of ethnic Tibetan decent and practice Buddhism of the Nyingma school. There are around six villages of Lamjung Yolmo speakers, with another group residing in the district capital Besisahar. Although their society is traditionally agrarian in recent years many people have migrated to cities and to work overseas so it is difficult to get a good idea of how many speakers there are. A rough estimate would be less than 700 speakers. The migration and growing preference for Nepali as a home language indicates a declining use in Lamjung Yolmo.

Dictionary structure

The dictionary is divided into three main sections. The first is the Lamjung Yolmo to English and Nepali trilingual section. In this section the headwords are in Devanagari but there is also a transliteration into Latin orthography for those unfamiliar with Devanagari. This section includes detailed English and Nepali definitions and some words also

have illustrations.

The second section is a Nepali to Lamjung Yolmo finder list, and the third section is an English to Lamjung Yolmo finder list. These are more minimal than the first section. The English word list is presented in English alphabetical order.

Orthography

For this dictionary Lamjung Yolmo has been written in Devanagari. Although the traditional Tibetan script is more appropriate for the sound system of Lamjung Yolmo, there are very few speakers who are literate in the Tibetan script. In contrast many people are at least somewhat familiar with the Nepali alphabet. Where a sound does not exist generally a digraph has been created from two symbols. For example, the voiceless lateral sound 'lh' has been represented with ल्ह. Readers of Hari and Lama's (2004) dictionary of Yolmo will find that the orthography is quite similar, although it has been modified for Lamjung Yolmo.

Below is a table of consonants with the Devanagari symbol and the English transliteration. The table is in the same alphabetical order that the dictionary is presented in and has been divided up into groups.

क	k	ख	kh	ग	g	ङ	ŋ
क्य	ky	ख्य	khy	ग्य	gy		
च्य	tʃ	छ्य	tʃh	ज्य	dʒ	ज्य	ʒ
ञ्य	ɲ						
च	ts	छ	tsh	ज	dz	झ	z
ट	t̪	ठ	t̪h	ड	d̪		
त	t	थ	th	द	d	न	n
प	p	फ	ph	ब	b	म	m
य	y						
र	r	रह	rh	ल	l	ल्ह	lh
व	w	स	s	स्य	ʃ	ह	h

Lamjung Yolmo has five vowels and each can be long or short. There is one character for word initial vowels and another for vowels when they occur elsewhere. Unlike Nepali there are no inherent vowels, all vowels are written explicitly. The word initial and regular forms of the vowels and their English transliterations are given in their alphabetical order below. The short forms are given with the letter क.

अ	का	a	आ	का	aa
इ	कि	i	ई	की	ii
उ	कु	u	ऊ	कू	uu
ऐ	के	e	ऐ	के	ee
ओ	को	o	ओ	को	oo

Lamjung Yolmo is a tone language. It has only two tones, high and low, which are on the initial syllable of a word. There are some phonological constraints on tone, for example aspirated sounds are always high tone and voice sounds are always low tone.

To distinguish the tones in the Latin script diacritics are use - so *lá* means hair and *lâ* means pheasant. In the Devanagari diacritics are less practical, and so a ह (h) appears after the initial vowel if the word is low tone and high tone is left unmarked. This is the preference of speakers.

Although the spelling system is highly regular, there is one orthographic exception in Lamjung Yolmo. Where the word starts with *h* and is low tone Lamjung Yolmo speakers prefer to put the vowel first and represent the *h* with the low tone marker. So for example instead of ओङ्हदोङ (oṅdoṅ 'come') speakers prefer to write होङदोङ. Where this occurs it is flagged in the first section of the dictionary.

References

Gawne, L. (2010). "Lamjung Yolmo: a dialect of Yolmo, also known as Helambu Sherpa." *Nepalese Linguistics* 25: 34-41.

Hari, A. M. (2010). *Yohlmo Sketch Grammar*. Kathmandu, Ekta books.

Hari, A. M. and C. Lama (2004). *Hyolmo-Nepālī-Aṅgrejī śabdakośa* = *Yohmo - Nepali - English dictionary*. Kathmandu, Central Dept. of Linguistics, Tribhuvan University.

लाम्जुङ योह्लमो - अङ्ग्रेजी - नेपाली

अ

अ तापतोङ [á táp] *v. t.* to bite.
टोक्नु.

अगू [águu] *n.* father's younger
brother. काका.

अगू च्योमबो [águu tʃómbo] *n.*
father's elder brother. ठूलो बा.

अङ [áj] *conj.* also. पनि.

अङदुङ [ãṇduŋ] *n.* a traditional
dress worn by Yolmo women.
चुबा.

अछ्या [átʃha] *excl.* exclamation.
ओहो.

अचाले [átsale] *adj.* wrong. गलत.

अजि [ádzi] *n.* elder sister. दिदी.

अदा [áda] *n.* older brother. दाइ.

अनि [áni] *n.* father's younger
sister. बाको बाहिनी.

अनि [áni] *conj.* and. अनि. [Source:
Nepali]

अनि च्योमबो [áni tʃómbo] *n.*

father's elder sister. बाको दिदी.

अपे [apé] *excl.* oh. ओहो.

अबा [ába] *n.* father. बाबु.

अमा [áma] *n.* mother. आमा.

अमबाक [ãmbak] *n.* guava. अम्बा.
[Source: Nepali]

अराक [árak] *n.* a strong alcohol.
रक्सी.

अरु [áru] *n.* a large clay jug.
घ्याम्यो. See: phumba.

अल [ál] *n.* a lake. ताल्.

अलोङ [àlon] *n.* traditional large
earrings, worn over the ear.
टप्.

अस्याङ [áʃaŋ] *n.* uncle; mother's
younger brother. मामा.
[Source: Nepali]

अस्याङ च्योमबो [áʃaŋ tʃómbo] *n.*
uncle; mother's elder brother.
ठूलो अशाङ. [Source: Nepali]

इ

इबि रेरे [ibi rèrè] *n.* asparagus.
कुरिलो.

इहनार [inar] *n.* a large well. इनार.

उ

उपतोङ [úp] *v. t.* to cover. छोप्नु.

उपा [úpa] *n.* owl. उल्लु.

उहरतोङ [ùr] *v. i.* to fly. उड्नु.

ऊ

ऊ फेरतोङ [úu phér] *v. i.* to
breathe. सास फेरनु. [Source:

úu Yolmo phér- Nepali]
ऊहसु [ùusu] *n.* coriander. धनियाँ.

ऐ

ऐरमाङ [érmaŋ] *n.* Szechuan
pepper, a plant, leaves used in
cooking and medicine.
Botanical name: *Zanthoxylum*.
तिमुर. [see image on right, तल
तसबिर हेर्नुस]

ऐरका [érka] Variant: értan. *n.*
monsoon, June - August.
मौसम.

ए

ऐ [ée] *part.* call used to attract a
person's attention. ओहो.

ओ

ओहङ्दोङ [òŋ] *v. i.* to come.
आउनु.

ओहगे [òŋge] *v. cop.* copula verb,
general fact copula used when
the clause is general and

accepted knowledge. हुन्छ.

ओहजेराङ [òzeran] *adj.* enough ;
that much. एतिने.

ओहमदोङ [òm] *v. t.* to convince
or woo somebody. फकाउनु.

[alt. spelling होमदोङ]
 ओहमा [òma] *n.* milk; breast. दुध,
 स्तन. [alt. spelling होमा]
 ओहनडा [ònda] *adv.* that way.
 त्योस्तो. [alt. spelling होनडा]
 ओहराङ [òraŋ] *pr.* first person

plural inclusive. हामी. [alt.
 spelling होराङ]
 ओरमु [òrmu] *adv.* that way.
 त्योसारि.
 ओहरता [òrta] *n.* a fence. बार.
 [alt. spelling होर्ता]

ओ

ओ [óo] *voc.* invocation. है.
 ओह [òo] *postp.* there, indicating a
 distance. Can also be used to
 indicate a person, generally
 someone not present. त्यहाँ.
 ओकेल [óokel] *n.* a mortar and
 pestle used for pounding rice
 into flour. ओकल. [Source:
 Nepali]

ओहदि [òodi] *dem.* that. त्यो.
 ओहदिगि पेहदि [òodigi pèdi]
conj. therefore. त्यसकारण.
 ओनज्यु [òondzu] *n.* a traditional
 Tibetan blouse worn by
 women. कमिज. Syn: tòtfe.
 ओहलेगि [òolegi] *conj.* and then.
 अनि.

क

काह [kà] *adj.* open. खोलेको.
 काहदोङ [kà] *v. t.* like. मन
 पराउनु.
 काह पेहदोङ [kà pè] *v. t.* to open.
 खोल्नु.
 काइतो [káito] *n.* shawl. पछ्यौरा.
 कागाति [kágati] *n.* lemon. कागती.
 [Source: Nepali]
 काहङ [kàn] *adj.* full. पुरा.
 काहङ [kàn] *n.* hill. डाँडा.
 काहङ-दोङ [kàn] *v. i.* to fill up.
 भरनु.

काङ्बा [kánba] *n.* leg. खुट्टो.
 काङ्बा जुहबु [kánba dzùbu] *n.*
 toe. खुट्टाको औलो.
 काङ्बा लास्या [kánba láfa] *n.*
 thigh. फिला.
 काहङ्जे [kàze] *q.* how many. कति.
 काति [káti] *n.* a nail. कीला.
 [Source: Gurung]
 काथा [kátha] *n.* a dagger. छुरी.
 [Source: Nepali]
 कादहा [kàda] *n.* a khata, a silk
 scarf, usually white, given in

blessing. खता.
 काहन पेदि [kàn pèdi] *q.* how,
 pertaining to action. कोसारि.
 कानचि [kántʃi] *adj.* younger or
 youngest. कन्छि.
 [Source: Nepali]
 काहनडा [kànda] *q.* how, in which
 way. कोसारि.
 काहनदि [kàndi] *q.* which. कुन.
 काहनमु [kànmu] *q.* how,
 describing physical property.
 कस्तो.
 काहपु [kàpu] *adj.* old, animate.
 बूढो.
 काम साबु [kám sànbu] *adj.* fine.
 बढिया.
 कामदोड [kám] *v. i.* to dry. सुक्नु.
 कामबु [kàmbu] *adj.* dry. सुख्खा.
 काहमबु [kàmbu] *n.* a bottle.
 शिशो.
 कामा [káma] *adj.* steep. उकालो.
 कामा [káma] *adj.* uphill. उकालो.
 काहमु [kàmu] *adj.* an older
 woman. बज्यै.
 कायु [káyu] *n.* small ceramic cup.
 कचौरा.
 कारतोड [kár] *v. t.* to trick. चल्नु.
 कारतोड [kár] *v. t.* to weigh
 something. जोख्नु.
 कारा [kára] *n.* belt, or cloth
 wrapped around the waist.
 पेटी.
 काराड [káraṇ] *class.* A numeral
 classifier used as a way of
 emphasising the number of

items or people. वटा.
 काराई [kárāy] *n.* a pot for
 cooking made of iron. कराई.
 [Source: Nepali].
 कारु [kāru] *n.* barley. जौ.
 कारता [kárta] *n.* knife. चुक्क.
 [Source: Nepali]
 कारपा [kárpa] *adj.* spicy. पिरो.
 कारपु [kárpu] *adj.* white. सेतो.
 कारमा [kárma] *n.* minute. मिनेट.
 कारमा [kárma] *n.* star. तारा.
 कारसे [kárse] *adj.* a colour close
 to white, but not quite, such as
 grey or tan. फिका सेतो.
 काहलज्यु [kàldʒun] *n.* packet.
 पोको.
 काहलतोड [kàl] *v. i.* to go,
 perfective aspect. जानु. See:
 qò.
 काहलदा [kàlda] *n.* a jug for
 water; a bag. दानी, झोला.
 काहला [kàla] *q.* where. कहाँ.
 कालाड सेह [kálaṇ sè] *n.* lapsi, a
 small, green, sour fruit. लपसि.
 कालाम [kálām] *n.* a pen, for
 writing. कलाम. [Source:
 Nepali]
 काहवान [kàwan] *n.* cucumber.
 काँक्रो.
 कातोड [káa] *v. i.* to stop. अडिनु.
 कि [kí] *conj.* or. कि.
 किताब [kítāb] *n.* book. कितब.
 [Source: Nepali]
 किपा [kípa] *n.* caste. जात.
 किपु [kípu] *adj.* lucky. भाग्यमानी.

किस्विय [kíʃi] *n.* flea. उपियाँ.

कीदोड [kíi] *v. t.* to bind. कस्तु.

कुदोड [kú] *v. t.* to rub in. दल्लु.

Syn: t̪ùl ; m̪úr.

कुह [kù] *num.* nine. नौ.

कुकु [kúku] *n.* cuckoo bird.

कोयाली.

कुङ जुहङ [kún dzùŋ] *n.* elbow.

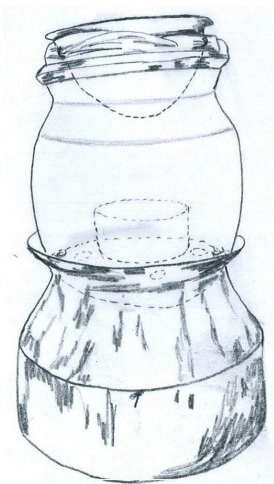
कुहिना.

कुङगा [kúnga] *n.* holder for butter candles. मैन बत्ति राख्ने बस्तु.

कुहङमु [kùŋmu] *n.* night. रात.

कुहङमु नुहप फे [kùŋmu nùp phé]
n. midnight. आधारत.

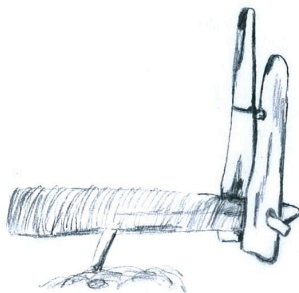
कुहङसे [kùŋse] *n.* evening. बेलुका.

कुनडे [kúndē] *n.* the large, bottom pot in which the t̪hán is placed and on which sits the háda. ठूलो जग भाँडा रक्सी बनाउनेको लिग. [see image

above for distilling process,
तल तसबिर हेर्नुस]

कुनिङ [kúniŋ] *n.* a thresher, made of wood. झाँट्ने कल. [see image below, तल तसबिर हेर्नुस]

कुहपच्यु [kùptʃu] *num.* ninty. नब्बे.

कुहबा [kùba] *num.* ninth. नवौं.

कुमेन [kúmen] *n.* thief. चोर.

कुहर पेहतोड [kùr pè] *v. i.* to bend over. निहुरनु.

कुरच्यि [kùrtʃi] *n.* chair. मेच.

कुहरस्यीड [kùrʃiŋ] *n.* sugarcane. उखु.

कुहल [kùl] *n.* a spirit that lives in the family home. घरमा बस्ने कुल.

कुहलबा [kùlba] *adj.* slow; late. दिलो, अबेर.

कुस्या [kúʃa] *n. h.* hat, honorific. टोपी.

कूदोड [kúu] *v. i.* to wait. पर्खनु.

केदोड [ké] *v. t.* to visit. घुम्नु. Syn: khór.

केहडु [kèdu] *n.* dried vegetables. गुन्द्रुक.

केहनदोड [kèn] *v. t.* to wear.

लगाउनु.
 केफा [képha] *n.* hip. नितम्ब.
 केमबा [kémba] *n.* tongs. चिम्टा.
 Syn: tsímṭa.
 के [kée] *n.* noise. हल्ला.
 केहदोड [kèe] *v. t.* split. चरकनु.
 के क्याहपतोड [kée kyàp] *v. i.* to call. बोलाउनु.
 केहदाड लाहड [kèedaŋ lāŋ] *adj.* happy. खुसी.
 केमु क्यापतोड [kéemu kyàp] *v. i.* to laugh. हांसु.
 कोदोड [kó] *v. t.* to dig. खान्नु.
 कोहदोड [kò] *v. t.* to need. चाहिने हुनु.
 कोह [kò] *n.* door. ढोका.
 कोहकपा [kòkpa] *n.* garlic. लसुन.
 कोहगा [kòga] *n.* kitchen; a fireplace. चुलो, चुलहा.
 कोहड-तोड [kòŋ] *v. i.* to crouch. कोपरिनु.
 कोहताराड [kòtaraŋ] *postp.* including. लगायत.
 कोहनदोड [kòn] *v. t.* to wear. लाउनु.
 कोहपस्या [kòpʃa] *n.* shoes. जुता.
 कोहमबा [kòmba] *n.* temple. स्तुपा.

कोमसिन [kómsin] *adj.* thirsty. तिर्खा लघु.
 कोहरको [kòrko] *n.* basket. टोकरी.
 कोरतोड [kór] *v. i.* to walk around. घुम्नु.
 कोहरमो [kòrmo] *adj.* round. गोलो.
 कोहलज्या [kòldʒa] *n.* lock. ताला.
 कोलदोड [kól] *v. t.* to boil something, often used in reference to distilling árak. उमाल्नु.
 कोहलेला [kòlela] *adj.* quiet ; slowly. शान्त, बीसदतारे.
 कोहलो चेमा [kòlo tséema] *n.* leafy green vegetable. राजमाक तकार.
 कोहलमो [kòlmo] *n.* a lake. ताल्.
 कोबा [kóoba] *n.* skin. छाला.
 कोमा [kóoma] *n.* chin. सिउँदो.
 कोहार [kóhar] *n.* porcupine. दुम्सी.
 काउली [kaulikopi] *n.* cauliflower. काउली. [Source: Nepali]
 क्वेहला [kwèla] *n.* clothing. लुगा.
 क्वेहला कोहनदोड [kòn] *v. t.* to put on clothes. लुगा लाउनु.
 क्रेमु [krému] *n.* scarf. उपर्ना, दोपट्टा.

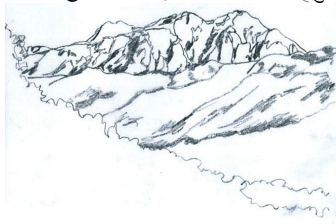
ख

खा [khá] *n.* mouth. मुख.
 खाज्यु [khádʒu] *n.* saliva. थुक्.

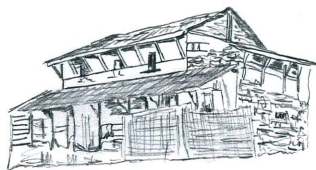
खाट [khát] *n.* bed. खाट.
 खाप [kháp] *n.* needle. सियो.

खापे [khápe] *n.* branch. हाँगो.
 खामबु [khámbu] *n.* peach. आरु.
 खारनुप [khárnup] *n.* the day
 before yesterday. असति.
 खारबेसारे [khárbesare] *n.*
 strawberry. कौवाकाफल.
 खालडि [kháldi] *num.* forty.
 चालिस.
 खालडि च्यु [kháldi tǔ] *num.*
 fifty. पचास.
 खालजि [kháldzi] *num.* twenty.
 बीस.
 खालजि डि [kháldzi ñi] *num.*
 twentytwo. बाइस.
 खालजि च्यो [kháldzi tǔi] *num.*
 twentyone. एककाइस.
 खालजि च्यु [kháldzi tǔ] *num.*
 thirty. तीस.
 खालजि सुम [kháldzi súm] *num.*
 twenty three. तयइस.
 खालज्यो [kháldzo] *n.* health.
 स्वास्त्य.
 खाल्डि [kháldi] *n.* pocket. खल्लि.
 [Source: Nepali]
 खालमा [khálma] *n.* kidney.
 मृगौला.
 खालस्यि [khálfī] *num.* eighty.
 अस्सी.
 खालस्यि च्यु [khálfī tǔ] *num.*
 ninety. नब्बे.
 खालसुम [khálsu] *num.* sixty.
 साठी.
 खालसुम च्यु [khálsu tǔ] *num.*
 seventy. सत्ती.
 खावा [kháwa] *n.* snow. हिउँ.

खावा काहड [kháwa kàn] *n.*
 mountain peak. चुचुरो. [see
 image below, तल तसबिर हेर्नुस]

खासा [khása] *adj.* Nepali. नेपाली.
 खि [khí] *n.* dog. कुकुर.
 खिप [khíp] *n.* pin. आलपिन.
 खिबा [khíba] *n.* caterpillar.
 झुसिल्लिरा.
 खिम [khím] *n.* house. घर. [see
 image below, तल तसबिर हेर्नुस]

खिम ज्ये [khím dze] *n.* neighbour.
 छिमेकी.
 खिमबु [khímibu] *n.* a fork. काँटा,
 चम्चा.
 खिमबु [khímibu] *n.* spoon. चम्चा.
 खुड [khún] *pr.* they, them; the
 third person plural pronoun.
 तिमीहरू, तपाईंहरू.
 खुतोड [khú] *v. aux.* can. सक्नु.
 खुर [khúr] *n.* hoof. खुर. [Source:

Nepali]

खुरतोङ [khúr] *v. t.* to carry something. बोक्नु.

खुरपु [khúrpu] *n.* load. भारी.

खुरा [khúra] *n.* bread. रोटी.

खै [khé] *pr.* second person plural. तिमी.

खेनदि [khéndi] *adj.* bitter. तीतो.

खेनदि कोहरिलो [khéndi kòrilo] *n.* zucchini. तितो कोरिलो.

[Source: Nepali]

खेरतोङ [khér] *v. t.* to take away, take with. लैजानु.

खेस्या [khéʃa] *n.* deer. मिरग.

खेमबु [khémbu] *n.* the head lama. ढुलो लामा.

खो [khó] *pr.* third person singular, male. उनि.

खोटे [khóte] *adj.* crippled. लङ्गडो.

खोपि [khópi] *n.* room. ताउं; कोटा.

खोप तिबा [khóp tíba] *n.* tattoo. गोदना.

खोरतोङ [khór] *v. t.* to visit. भेट्न जानु. Syn: ké.

खोलमो [khólmo] *n.* a small well. इनार. See: inar.

ग

गाहडा [gàḍa] *adj.* dark. जादा.

[Source: Nepali]

गाहनजि [gàndzi] *n.* singlet. गन्जी.

[Source: Nepali]

गाहरिला [gàrila] *adv.* at the time. घडी.

गाहराम मेहना [gàram mèna] *n.* garam masala. मसला. [Source: Nepali]

गुहनदरि [gùndri] *n.* a straw mat. गुन्द्रि. [Source: Nepali]

गुहरि [gùri] *n.* cat. बिरालो.

गेहद पाले [gèd pále] *n.* gate keeper. पाले. [Source: Nepali; English]

गेहदा [gèda] *n.* rhinoceros. गैंडा.

गोहनडे [gòṇde] *n.* flour cooked with water to make a paste-like substance. देडो. Syn: tsám̐ba.

गोहरोङ [gòroṅ] *adj.* Gurung. गुरुङ.

गोह [gòo] *n.* head. टाउको.

गिलाहस [glàs] *n.* glass. ग्लास. [Source: English]

ङ

ङा [ṅá] *num.* five. पाँच.

ङादोङ [ṅá] *v. t.* to cut,

specifically grass. काट्नु घाँस.
 डाह [ɲà] *pr.* I, me; the first person
 singular. म.
 डापच्यु [ɲáptʃu] *num.* fifty. पचास.
 डाबा [ɲába] *num.* fifth. पाँचौं.
 डामाङ [ɲámaŋ] *n.* tail. पुच्छुर.
 डाहरमु [ɲàrmu] *adj.* sweet.
 गुलियो.
 डुतदोङ [ɲù] *v. i.* to cry. रुनु.
 डुल [ɲùl] *n.* silver. चाँदी.

डो छ्यामु [ɲó tʃhamu] *adj.*
 embarrassed. लज्जित.
 डोङ [ɲóŋ] *n.* egg of a reptile or
 fish. माछा कि सर्पाको अण्डा.
 डोदोङ [ɲó] *v. t.* to roast. भुट्नु.
 डोमबु [ɲómbu] *adj.* green; blue.
 हरियो, नीलो.
 डोमसे [ɲómse] *adj.* green, pale or
 non-typical, many colours of
 blue also fall into this
 category. फिका नीलो की नीलो.

कय

क्याकपा [kyákpa] *n.* feces. दिसा.
 क्याकपा ताङतोङ [kyákpa táŋ] *v.*
i. to defecate. मल त्याग गर्नु.
 क्याहगार [kyàgar] *n.* millet.
 कोदो.
 क्याज्यु [kyàdzu] *num.* eighty.
 अस्सी.
 क्यादोङ [kyá] *v. i.* to float. उत्रनु.
 क्याहप [kyàp] *n.* back. पिटु.
 क्याहप [kyàp] *adj.* closed. बन्दा.
 क्याहपतोङ [kyàp] *v. t. ; v. i.* to fall.
 Also has extensive other uses
 by itself, or in compounds,
 see: choke; fry; hit. खन्नु, सास
 रोकिनु, तार्नु, कुट्नु.
 क्याहपरे [kyàpre] *n.* buckwheat.
 फारप.
 क्याहपला [kyàpla] *postp.* behind.
 पछाडि.
 क्याहपस्या [kyàpʃar] *n.* ginger.

अदुवा.
 क्याहमि [kyàmi] *adj.* foreign.
 विदेशी.
 क्यालबु [kyàlbu] *n.* king. राजा.
 क्याहवा [kyàwa] *n.* funeral. अर्गुङ.
 क्याहसा [kyàsa] *n.* market; a
 town or city. बजार, शहर.
 क्यादोङ [kyáa] *v. i.* to feel cold.
 जाडो लाग्नु.
 क्याहबा [kyàaba] *adj.* fat. मोटो.
 क्याबु [kyáabu] *n.* cold, of
 weather. जाडो.
 kyábu dàwa the cold months,
 November - January.
 क्युदोङ [kyú] *v. i.* to vomit. छाहनु.
 क्युदोङ [kyú] *v. t.* to leave. छोड्नु.
 क्युहबु [kyùbu] *n.* father-in-law.
 ससुरा.
 क्युहमा [kyùma] *n.* intestines,
 guts and also umbilical cord.

आन्द्रा.
 क्युहमु [kyùmu] *n.* mother-in-law.
 सासु.
 क्युहमा [kyùma] *n.* a member of
 the Brahmin caste. बाहुन.
 क्युरतोङ [kyúr] *v. t.* to throw, to
 drop deliberately. फ्याँक्नु.
 क्युरपु [kyúrpu] *adj.* sour. अमिलो.
 क्येह [kyè] *num.* eight. आठ.
 क्येदोङ [kyé] *v. t.* to give birth.
 ब्याउनु.

क्येपा [kyépa] *n.* waist. कम्मर.
 क्येहपा [kyèp] *n.* a turn or a time.
 चोटि.
 क्येहबा [kyèba] *num.* eighth. आठौं.
 क्येहवा [kyèwa] *n.* a wooden
 paddle used for stirring. थुमी.
 क्ये तहाल [kyé thál] Variant: kyé
 thál thál. *adj.* light or pale, of
 colour. फिका.
 क्योङदोङ [kyòŋ] *v. t.* to carry.
 बोक्नु.

ख्य

ख्या [khyá] *pr.* second person
 plural. तपाईं.
 ख्यवा [khwá] *n.* sauce. झोल.
 ख्येमु [khyému] *adj.* cheap. सस्तो.

ख्योगा [khyóbo] *n.* husband.
 श्रीमान.
 ख्योपिङ्या [khyópiŋa] *n.* man.
 केति मान्छे.

ग्य

ग्याह [gyaa] *n.* place. ठाउँ.
 ग्युग्युबा ; ग्युबा [gyùguyba] *adj.*
 fast. छिटो.
adv. soon. चाँदै.

ग्युबाराङ [gyùbaran] *adv.* soon.
 चाँदै.
 ग्येलदोङ [gyèl] *v. i.* to fall over.
 लड्नु.

च्या

च्याह [tʃà] *n.* chicken. कुखुरो.
 च्याह [tʃà] *n.* tea. चिया.
 च्याह पाहकतु [tʃà pàktu] *n.* tea

leaves used to make Tibetan
 tea, come in a brick rather
 than loose. चिया पत्ती.
 च्याकटि [tʃákʈi] *n.* small round

mat made of straw used for sitting on. चकटी. [Source: Nepali]
 च्याङ [tʃʌŋ] *v. t.* to suffice. पुसु.
 च्याहङ [tʃʌŋ] *n.* west. पाश्चिम.
 च्याहङ [tʃʌŋ] *n.* storage basket made of thick matting. बोकरी.
 च्याङ [tʃhán] *n.* a flock of birds. गुट.
 च्याङ्गि [tʃʌŋgi] *n.* iron tripod put into fire for cooking pots. ओघान.
 च्याङ्बु [tʃʌŋbu] *adj.* clever. चलाख.
 च्याङ्जुमा [tʃʌdzumma] *n.* bird; Adam's apple. चरो, रुद्रघण्टि.
 च्यापाल [tʃʌpal] *n.* sandals. चप्पल. [Source: Nepali]
 च्याहरो [tʃʌro] *n.* crow. काग.
 च्याल क्याहपतोङ [tʃʌl kyap] *v. i.* swim. पुरी खेलनु.
 च्यालदोङ [tʃʌl] *v. t.* pay. तिर्नु.
 च्याहवा [tʃʌwa] *n.* manure. मल.
 च्या [tʃʌa] *adj.* iron. फलाम.
 च्यि [tʃi] *q.* what. के.
 च्यि अङ [tʃi ʌŋ] *adj.* any; anything; some; something; none; nothing. केही; केही; कुनै; केही पनि.
 च्यि इनाङ [tʃi inaŋ] *n.* कुनै कुरा.
 च्यिङदोङ, पेटी [tʃiŋ] *v. t.* to wear a belt. पेटी लाउनु.
 च्यिङ्गि [tʃiŋgi] *num.* twelve. बार.
 च्यिङ्गिबा [tʃiŋgiba] *num.* twelfth. बाह्रौं.

च्यिनि [tʃini] *n.* sugar. चिनी.
 [Source: Nepali]
 च्यिपे [tʃipe] *q.* why. किन.
 च्यिपे लाहपना [tʃipe lapna] *conj.* because. किनभने.
 च्यिमबा [tʃimba] *n.* liver. कलेजो.
 च्यी [tʃii] *num.* one. एक.
 च्यीराङ [tʃiiraŋ] *adj.* alone; same; lonely; only. एकलै, जस्तो, एकान्त, मत्रै.
 च्यु [tʃu] *num.* ten. दस.
 च्युज्यि [tʃudzi] *num.* eleven. एघार.
 च्युज्यिबा [tʃudziba] *num.* eleventh. एघारौं.
 च्युटु [tʃutu] *num.* sixteen. सोर.
 -च्युतोङ [-tʃu] *v. d.* to cause to. हुन लसु.
 च्युपतिन [tʃuptin] *num.* seventeen. सत्र.
 च्युपदोङ [tʃup] *v. t.* to imprison. थुन्नु.
 च्युपस्यि [tʃupji] *num.* fourteen. चौध.
 च्युपसुम [tʃupsum] *num.* thirteen. टायर.
 च्युबा [tʃhuba] *n.* traditional Tibetan-style coat worn by men, where one sleeve is worn and the other hangs at the back. कोट्.
 च्युबा [tʃuba] *num.* tenth. दसौं.
 च्युरकुह [tʃurku] *num.* nineteen. उननाइस.
 च्ये [tʃe] *n.* tongue. जिब्रो.
 च्येङा [tʃeŋa] *num.* fifteen. पन्ध्र.

च्येच्ये [tʃétʃe] *n.* mother's younger sister. सानी आमा.

च्येच्ये च्योमबो [tʃétʃe tʃómbo] *n.* mother's elder sister. ठुली आमा.

च्येन [tʃén] *n.* tiger; lion. बाघ, सिंह.

च्येनदि [tʃéndi] *adj.* heavy. गर्हुंगो.

च्येपक्ये [tʃépkye] *num.* eighteen. अठार.

च्येमि [tʃéemi] *adj.* small. सानो.

च्येमु कोडा [tʃèmu kòɳa] *n.* egg. अन्डा, फुल.

च्येहमेनदो [tʃèmendo] *n.* egg. फुल, अन्डा.

च्योड [tʃòŋ] *n.* chives. छ्यापी.

च्योडतोड [tʃòŋ] *v. i.* to run. कुदनु, दगुनु.

च्योहतोड [tʃò] *v. i.* to finish, used as imperative of sin 'finish'. टुंगिनु.

च्योहलदोड [tʃòl] *v. t.* to do. गर्नु. [Source: Nepali]

छ्य

छ्याच्याबा [tʃhá tʃába] *adj.* broken. भाचेको.

छ्याउकि [tʃháuki] *n.* army barracks. छाउनी. [Source: Nepali]

छ्याक [tʃhák] *n. h.* hand, honorific. हात.

छ्याङ [tʃhán] *n.* an alcohol made from fermented grain. रक्सी.

छ्याङगोला [tʃhángela] *n.* drunkard. जड्याहा.

छ्यादुङ [tʃhádun] *n.* blacksmith. कामी.

छ्यादोड [tʃhá] *v. t.* to break. भाच्नु.

छ्यानदोड [tʃhán] *v. t.* to choose. छान्नु. [Source: Nepali]

छ्यामदोड [tʃhám] *v. t.* to dance. नाच्नु.

छ्यारे [tʃháre] *adj.* straight. सीधा.

छ्यालदा [tʃhálɖa] *n.* necklace. साङलो. *sér tʃhálɖa*

छ्यालदा क्याहपति [tʃhálɖa kyàpti] *adj.* bound. हात गारदिले.

छिचड [tʃiŋ] *n.* urine. पिसाब.

छिचदुङ तादोड [tʃiɖun tán] *v. i.* to urinate. पिसाब फेरनु.

छिचपा [tʃhípa] *adj.* Hindu. हिन्दु.

छिचपा [tʃiɳpa] *adj.* thin, of people. पाटालो.

छ्यु [tʃhú] *n.* water. पानी.

छ्यु [tʃhú sən] *n.* larger copper urn for carrying water. पानिको गाग्रि.

छ्यु च्यारा [tʃhú tʃára] *n.* waterfall. झर्ना.

छ्युकपु [tʃhúkpu] *adj.* rich. धनी.

छ्युजे [tʃhúdze] *n.* time; hour.
समय, घण्टा.

छ्युजे [tʃhúdze] *n.* watch. घडी.

छ्युदा [tʃhúda] *n.* millstone. घट्ट.
See: lāgor.

छ्युरपि [tʃhúrpi] *n.* cheese. छुर्पी.
[Source: Nepali]

छ्ये [tʃhé] *n.* book. कितब. Syn:
kitab.

छ्ये [tʃhé] *v. i. h.* eat ; drink.
खानुहुन्छ.

छ्येपतोड [tʃhép] *v. d.* to give to
each other. एक अर्को दिनु.

छ्येपारे [tʃhépare] *n.* lizard.

छ्युचन्द्रो.

छ्येमा [tʃhéman] *n.* saliva. थुक.
tʃhéman tór to spit.

tʃhéman kyàp to spit at
someone or something.

tʃhéman kyúr to spit out.

छ्येमे [tʃhéme] *n.* candle made of
ghee or mustard oil used for
worship. मैन बत्ति.

छ्ये [tʃhée] *n.* grass. घाँस.

छ्यो [tʃhó] *n.* island. टापु.

छ्योदो [tʃhódo] *n.* lip. ओठ.

छ्योमबो [tʃhómbo] *adj.* big. ठूलो.

छ्योरतेन [tʃhórten] *n.* stupa.
स्तुपा.

ज्य

ज्याहगि [dʒàgi] *n.* the grits,
inedible bits of rice. पिन्ने अन्न.

ज्याहङ्गु [dʒàngu] *adj.* blue or
green. नीलो.

ज्याहतोड [dʒàa] *v. d.* put. रोख्नु.
See: dʒò.

ज्याहमबाला [dʒàmbala] *n.* The
god of wealth, also known as
Kubur to Hindus. कुबेर.

ज्याहमबु [dʒàmbu] *adj.* fine,
small. मसिनो.

ज्याहरा [dʒàra] *n.* snack. खाजा.

ज्यिहपतोड [dʒìp] *v. t.* to suck.
चुसु.

ज्युहदोड [dʒù] *v. t.* to sew grain.
रोप्नु.

ज्येति [dʒèti] *adj.* elder. जेठो.
[Source: Nepali]

ज्योदोड [dʒò] *v. imp.* put,
imperative form of the verb
dʒàa. रोख्नुस.

ज्या

ज्या [ʒàa] *v. i.* to leave. छोड्नु.

झ

झि [ní] *num.* two. दुइ.

झिह [ni] *pr.* first person plural exclusive. हामी.

झि सेतोङ [ní tsé] *v. i.* to sleep.
निन्द्र बिम्जेको.

झिकाराङ [níkaraŋ] *adj.* both.
दुवै.

झिज्यु [nídzu] *num.* twenty. बीस.

झिहपतोङ [nip] *v. t.* to swallow something. निल्नु.

झिपु [nípu] *num.* dual. दुइजना.

झिबा [níba] *num.* second. दोस्रो.

झिहमा [níma] *n.* sun; day. सूर्य,
दिन.

झिहमा दुहपतोङ [níma dùpton] *n.* sunset. सूर्यास्त.

झिहमा फे [níma phé] *n.* midday.
मध्यान्ह.

झिमु [nímu] *postp.* with. -संग.

झिलोदोङ [nílo] *v. i.* to feel
sleepy. थाक्नु.

झाह [ná] *n.* fish. माछा.

झाहाङ [nálaŋ] *n.* raspberry.
ऐसलु.

झाहलतोङ [nál] *v. i.* to lay
down, or to sleep. सुत्नु.

झुङ [núŋ] *n.* drill. बर्मा.

झोम [núm] *n.* north. उत्तर.

झोतोङ [né] *v. d.* to pass. पार गर्नु.

झोतोङ [né] *v. t.* to chase.
लेखदत्नु.

झोन [nén] *n.* ally, friend or
relative. मित्रा.

झोहनदोङ [nèn] *v. t.* to listen.
मन्नु.

झोबुल [nébul] *n.* pillow. सिरानी.

झोरतोङ [né] *v. t.* to annoy.
लख्नि.

झोहदोङ [nò] *v. t.* to buy. किन्नु.

झोकपा [nókpa] *adj.* dirty.
फोहोर.

झोङदोङ [nòŋ] *v. i.* to suffer
hardship. दुख पाउनु.

झोङबा [nòŋba] *n.* an insane
person. पागल.

च

चादोङ [tsá] *v. t.* to play. खेल्नु.

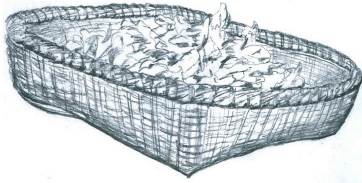
चामबा [tsamba] *n.* flour,
uncooked. पिठो. Syn: gòŋde.

चामा [tsáma] *n.* the small pot that
sits in the háḍa and collects
the distilled alcohol. Usually

made of clay. भाँडा हाडा भित्र
रक्सी बनाउनेको लगि.

चारङि [tsárnj] *n.* root. जरा.

चारमु [tsármu] *n.* a large, shallow
basket with large holes made
of woven bamboo used for
storing leafy vegetables. ठूलो
सम्म चिपछिपे डोको. [see image
below, तल तसबिर हेर्नुस]

चाह [tsà] *n.* vein. नसा.

चाला [tsáala] *postp.* below. तल.

चिक चिबा [tsík tsíba] *n.* mole.
छुचुन्द्रो.

चिकपा [tsíkpa] *n.* wall. पर्खाल.

चिमटा [tsímʈa] *n.* tongs. चिम्टा.

See: kéma. [Source: Nepali]

चिमा [tsíma] *n.* ribs. करड.

चिरतोड [tsír] *v. t.* to squeeze.
निचर्नु.

चीकपा [tsókpu] *adj.* stupid. मूर्खा.

चुकुल [tsúkul] *n.* latch. चुक्कुल.
[Source: Nepali]

चुङ्बे [tsúnʂbe] *n.* mouse; rat. मुसो,
मुसो.

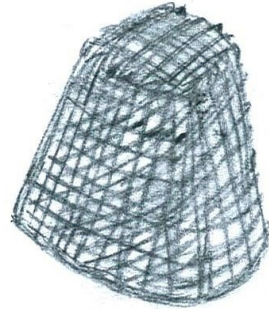
चुबु [tsúbu] *adj.* good or nice.

रामाइलो.

चुमदोड [tsúm] *v. t.* to close. बन्द
गर्नु.

चेहतेरे [tsètre] *n.* bird. बगेर.

चेमदोड [tsém] *v. t.* to sew cloth.
सिलाउनु.
tsémgandi tailor. दमाइ.

चेमा [tséma] *n.* a curry made of
vegetables; vegetable. तरकारी,
तरकारी.

चेमे [tséme] *n.* game. खेल.

चेलबा [tsélba] *n.* a large conical
basket loosely woven for
carrying and transporting
things. टोकरी. [see image
above, तल तसबिर हेर्नुस]

चेमा [tséema] *n.* leafy greens.
सागपात.

चोहङ्दोड [tsòŋ] *v. t.* to sell. बेच्नु.

चोप [tsóp] *n.* pickle. अचार.

चोहरा [tsòra] *n.* a hand hoe. खुपी.

छ

छा [tshá] *n.* salt. नून.

छाउ [tsháw] *n.* grandson; a nephew, who is the person's brother's son. नाति, जाति.

छाकपालिङ [tshákpaliŋ] *n.* insect. पतन्त्र.

छापरे [tshápré] *adj.* salty. तुनिलो.

छापा [tshápa] *adj.* hot. घरि.
tshápa dàwa hot months,
February to April.

छामु [tshámu] *n.* granddaughter; a niece, being a person's brother's daughter. नातिनी, भतिजी.

छारक्या [tshárkya] *n.* vulture.
गिद्ध.

छालदोङ [tshál] *v. t.* to choke.
सास रोकिनु.

छावा [tsháwa] *n.* fever. जरो.

छिदोङ [tshí] *v. i.* to burn with something hot. जल्नु.

छीङगोर [tshíingor] *n.* knee. घुँडा.

छुर [tshúr] *postp.* side, this. वारी.

छुरपे [tshúrpe] *adv.* this way.
त्योस्तो.

छुहरु [tʃüru] *n.* a long necklace
made of round coral beads.
माला.

छे [tshé] *n.* colour. रंग.

छेछेवे [tshétshébe] *adj.* ripe.
पाकेको.

छेरतोङ [tshér] *v. i.* to be sad.
उदास.

छेरसि [tshérsi] *adj.* lazy. आल्छी.

छोप [tshóp] *n.* food offered
during religious event. प्रसाद.

छोलदोङ [tshól] *v. t.* to search.
खोज्नु.

छोलम [tshólam] *n.* top of the
head, where the hair parts.
सिउँदो.

ज

जाहगेङम [dzàge] *n.* pants. पाइन्ट.

जाहङमु [dzàngmu] *n.* vagina.
योनि.

जाहति [dzàti] *n.* group. समुह.
[Source: Nepali]

जाहतोङ [dzà] *v. i.* to climb up.

उकृनु.

जाबेरज्यासति [dzáberdzasti] *n.*
force. जब्बरजस्त. [Source:
Nepali]

जाहम्मा alt. टाहम्माराङ
[dzàmma] *adj.* all. जम्मा.

जिहङ्बा [dʒiŋba] *n.* neck. गर्दन.
 जिहतोङ [dʒi] *v. i.* to fear. डराउनु.
 जिह्बा [dʒiba; dʒiba] *adj.* afraid.
 डर.
 जुहबु [dʒubu] *n.* body. जीउ.
 जुहमदोङ [dʒum] *v. t.* to take,

often forcefully. पक्रनु.
 जेहबु [dʒebu] *adj.* beautiful. सुन्दर.
 जेहवा [dʒewa] *adj.* lame. खोरण्डो.
 जोह तेमु [dʒo tèmu] *adj.* easy.
 सजिलो.
 जोहरतोङ [dʒor] *v. t.* to get.
 पाउनु.

ज़

ज़िहतोङ [zi] *v. i.* to get drunk.
 मात्नु.

ज़ोहदोङ [zò] *v. t.* to make.
 बनाउनु.

ट

टा [tá] *n.* hair on the head. कपाल.
 टाह [tá] *n.* enemy. शत्रु.
 टाह [tá] *n.* pheasant. कालिज.
 टाहतोङ [tá] *v. t.* to bind. बन्धनु.
 टाङगा [táŋga] *adj.* flat. सम्म.
 टाङदोङ [táŋ] *v. i.* to swell. सुनिनु.
 टाहङमाराङ [táŋmaran] Variant:
 tãŋseran; tãŋse. *adj.* every.
 हारेक.
 टाहङमु [táŋmu] *adj.* cold. चिसो.
 टाङा [táŋa] *n.* money. पैसा. Syn:
 dèba.
 टाङ्याङ [táʒan] *n.* tent. पाल.
 टाटे [táte] *n.* scar. खथ.
 टापदोङ [táp] *v. t.* to winnow.
 निफान्नु.
 टाहबा [tába] *n.* a Buddhist monk.

भिछु.
 टाहबु [tábu] *n.* horse. घोडा.
 टालति [tálti] *v. t.* to patch. टल्नु.
 [Source: Nepali]
 टाहलु [tálu] *adj.* dirty. फोहोर.
 टास्यि देले [tásĩ dèle] *excl.*
 greetings. नमस्ते.
 टाहतोङ [táa] *v. i.* to study, not
 commonly used. पढ्नु.
 टाहतोङ [táa] *v. i.* to recover. निको
 हुनु.
 टिहदोङ [tì] *v. t.* to pull along.
 तान्नु.
 टिका [tíka] *n.* tika, a blessing
 given by placing a tika on the
 forehead. टिका.
 tika kyàpton put a tika on
 somebody.

टिङ्बुर [tɪŋbur] *n.* a boil. पिलो.
 टिहपसा [tɪpsa] *n.* a shadow.
 छाया.
 टिहमा [tɪma] *n.* aroma or smell.
 सुँघ्ना.
 टिहमा नामदोङ [tɪma nám] *v. t.*
 to smell. सुँघ्नु.
 टिलबु [tɪlbu] *n.* a small prayer
 bell. घन्टि.
 टिहलेराङ [tɪle] *postp.* like. जस्तो.
 टीहदोङ [tɪi] *v. t.* to ask. सोड्नु.
 टुह [tù] *num.* six. छ.
 टुहकच्यु [tùktʃu] *num.* sixty. साठी.
 टुकतोङ [túk] *v. t.* to gather. काड्नु.
 टुहकपा [tùkpa] *num.* sixth. छैटौं.
 टुङ [túŋ] *n.* button. टाँक.
 टुप काहला [tùp kàla] *adj.*
 joyfully, with pleasure.
 आनान्दाले.
 टुलदोङ [tùl] *v. t.* to rub in. दल्नु.
 Syn: múr ; kú.
 टूदोङ [túu] *v. t.* to pick, to pick

up. उघिन्नु.
 टेह [tè] *n.* advice. सल्लाह.
 tɛ pèdon give advice. सल्लाह
 गर्नु.
 टेहमबा च्येहदोङ [tèmba tʃè] *v. t.*
 to forget. भुल्नु.
 टोहदोङ [tò] *v. t.* to read; to study.
 पढ्नु, पढ्नु.
 टोह [tò] *n.* wheat. गहुँ.
 गोह चामपा [tò tsámpa] *n.*
 wholemeal wheat flour. आत्ता.
 टोहमबो [tòmbò] *adj.* warm. तातो.
 टोकारि [tókari] *n.* large basket
 made of bamboo. टोकरी.
 [Source: Nepali]
 टोहमाङ [tòman] *n.* ant. कमिला.
 टोहल [tòlkar] *n.* the goddess
 known as Green Tara in Hindu
 culture. हरियो तारा.
 टोहलमा [tòlma] *n.* the goddess
 known as White Tara in Hindu
 culture. सेतो तारा.
 टोहसा [tòsa] *n.* school. बिद्यालय.

ठ

ठादोक [thádok] *adj.* jealous.
 इस्स्यलु.
 ठावा [tháwa] *n.* eagle. चील.
 ठावा [tháwa] Variant: thwá. *n.*
 mallet. मुङ्गो.

ठा [tháa] *n.* blood. रगत.
 ठिबा [thíba] *n.* bile. पित्त.
 ठु [thú] *n.* ruler. फुट.
 ठुकपा [thúkpa] *n.* quarrel. बझ्नु.
 ठुदोङ [thú] *v. t.* to wash. धुनु.

ड

डाहङा [d̪aŋa] *adv.* manner. आकार,
डङग. [Source: Nepali]
डाहमबा [d̪amba] *n.* cheek. गाला.
डाहलो [d̪alo] *adj.* spherical. डल्लो;
गोलाकार.
डीहतोड [d̪i] *v. i.* to match; to fit;
to go together. मिल्नु, मिलाउनु.
डीबु [d̪ibu] *adj.* some one or
some thing that is agreeable or

compatible. मिलस्सार.
डुह [d̪u] *n.* grain. अन्न.
डुहक [d̪uk] *n.* dragon. प्वाँखे सरप.
डेहडे [d̪eɖe] *n.* insect. गुह किरा.
डेहबा [d̪eba] *n.* money. पैसा. See:
[ɟaŋa].
डोहदोड [d̪o] *v. i.* to go. जानु. For
imperfective form see: kâl.
डोहमबो [d̪ombo] *n.* guest. पाहुना.

त

ताह [t̪a] *part.* an emphatic marker.
त. [Source: Nepali]
ताडदोड [t̪aɖ] *v. t.* to send. पठाउनु.
ताडदोड [t̪aɖ] *v. t.* to throw, to
scatter. छर्नु.
ताहडदोड [t̪aɖ] *v. t.* to count. गन्नु.
ताहडदोड [t̪aɖ] *v. i.* to open.
खोलनु.
ताङगु [t̪aŋgu] *n.* rhododendron.
गुराँस.
ताङज्युह [t̪aɖɟu] *n.* a traditional
shirt worn by men under their
t̪húba. कमिज.
ताङलिमु चेमा [t̪aɖlimu t̪séema]
n. green leafy vegetables,
similar to t̪ègini t̪séema but
grown in a garden. हरियो साग.
ताहज्यि [t̪aɟi] *adv.* before. अघि.
ताहजे [t̪aɟe] *adv.* now. अहिले.

तादोड [t̪a] *v. i.* to look. हेर्नु.
v.t. to watch. हेर्नु.
ताहपतोड [t̪ap] *v. t.* to scatter.
छर्नु.
ताहपदोड [t̪ap] *v. i.* to fall,
animate objects falling from
an abject. खस्नु.
ताहपसे [t̪apse] *adv.* now. अहिले.
ताम [t̪am] *n.* language; word.
भाषा, कुरा.
ताम स्येकतोड [t̪am ʃék] *v. i.*
gossip. गफ गर्नु.
ताहमदोड [t̪am] *v. t.* to tie, bind
or weave. बाँध्नु, दालो बुन्नु.
तामबे [t̪ambe] *n.* story. कथा.
तामया पेहदोड [t̪amyā pè] *v. i.* to
converse. कुरा गर्नु. See: t̪am.
t̪amyā l̪ap converse.
तारि [t̪ari] *n.* axe. बन्चरो.

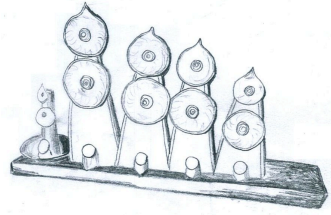

ताहरा [tāra] *n.* buttermilk. मही.
ताहलदा [tālda] *postp.* later. भरे.
तादोड [tāa] *v. t.* to wear jewellery
or glasses. जुहारि लाउनु.
ताह [tāa] *adv.* now. अब.
तिह रुड्बु [ti rùṅbu] *adj.* deep.
गहिरो.
तिकिस [tikis] *n.* a back apron, a
traditional item of clothing,
worn by married women.
पोहगंगेप.
तिङग [tíngi] *adj.* next. अर्को.
तिङदोड [tín] *v. i.* to spread
something like a cloth. सहमत
गर्नु.
तिङबा, काङ्बा [tínba] *n.* foot.
खुट्टा
तिङला [tínla] *postp.* after. पिछ्छ,
पछ्छाडि.
तिहङल [tínal] *adj.* be sad,
worried or upset. दुखी, पीर.
तिहन [tín] *num.* seven. सात.
तिहनज्यु [tindzu] *num.* seventy.
सत्री.
तिहनडा [tinda] *n.* week. हप्ता.
तिहनबा [tinba] *num.* seventh.
सातौं.
तिपाामा [tipáama] *n.* bee. मौरी.
Syn: tii.
तिहपा [tipa] *n.* smoke. धुवाँ.
तिबिच्यि [tíbitjī] *adj.* few. अलि
अलि, थोरै, केही.
तिबिरेरे [tibirere] *adj.* some. अलि
कति.
तिया [tiya] *n.* navel. नाइटो.

तिहरिङ [tiring] *n.* today. आज.
तिल [tíl] *n.* sesame. तील.
तिस्याल क्याहपतोड [tíʃal kyàp] *v.*
t. to drag. घिस्नु.
तीहदोड [tii] *v. i.* to burn. बल्नु.
तीप [tiip] *n.* a bee. मौरी. Syn:
tipáama.
तीप चाड [tiip tshán] *n.* beehive.
माहुरिको चाका.
तु [tú] *n.* vagina. योनि.
तुहपु [tùkpu] *n.* suffering and
hardship. दुखि.
तेहगिनि छेमा [tègini tséema] *n.*
green leafy vegetable, not
grown but found in the
forests. निउरातो तकारि.
तुहङदा [tùṅda] *n.* a hit. पिट्ने.
तुहङदोड [tùṅ] *v. t.* to hit; to
thresh. पिट्नु, पिट्नु.
तुङबो जुक [túnbo dzùk] *adj.*
ancient. प्राचीन.
तुपतोड [túp] *v. t.* to cut. काट्नु.
तेहतोड [tè] *v. i.* to sit; to reside;
auxiliary verb used to give
imperfective aspect. बस्नु, बस्नु.
तेनदोड [tén] *v. t.* to show. देखाउनु.
तेनदोड [tén] *v. t.* to pull
something out. कस्नु, तान्नु.
तेहनदोड [tèn] *v. i.* to go out.
निस्कनु.
तेनमु [ténmu] *n.* a show or
display. रमिता.
तेफुला [téphula] *dem.* there. थाहाँ.
तोबा [téba] *n.* ladder. भर्याङ्ग.
तेमबा [témba] *adj.* correct; right.

ठिक, ठिक.
 तेहमबा साहलतोङ [tèmba sàl] *v.*
i. to remember. संझनु.
 तेमु [tému] *n.* a religious festival.
 जात्रा.
 तेरतोङ [tér] *v. d.* to give. दिनु.
 तेहरमा [tèrma] *n.* plate. थाल,
 रिकापी.
 तो [tó] *n.* cooked rice. भात.
 तोह [tò] *n.* stone. ढुंगा.
 तोका [tóka] *n.* the toggle that
 does up a tóko. तोलोको टाँक.
 See: tóko.
 तोको [tóko] *n.* a shirt in the
 Nepali style. चोली. See: tóka.
 तोहकपा [tòkpa] *n.* upper part of
 foot. खुट्टा. See: tòkpagi kyàp.
 तोहकपागि क्याहपतोङ [tòkpagi
 kyàp] *v. t.* kick. लात् हान्नु. See:
 tòkpa.
 तोहङबा [tòŋba] *adj.* empty.
 खाली.
 तोहङबा [tòŋba] *n.* face. चेर.
 तोहङबु [tòŋbu] *adj.* narrow.
 साँगुरो.
 तोहङबो [tòŋbo] *n.* tree. रुख.
 तोहङबो [tòŋbo] *num.* first. पहिलो.
 तोहङला [tòŋla] *postp.* before.
 अगाडि.
 तोहच्ये [tòtʃe] *n.* a traditional
 Tibetan blouse worn by
 women. कमिज. Syn: òndzu.
 तोहम [tòm] *n.* bear. भालु.

तोरमा [tóрма] *n.* a small statue
 made of rice and offered to
 the gods. Unpainted ones last
 one day and are eaten, those
 painted red are kept for three
 days and not eaten. लामा पीठो
 मूर्ति. [see image below, माथि
 तसबिर हेर्नुस]

तोहरियाङ [tòriyan] *n.* cucumber.
 काँक्रो.
 तोरयाङ [tóryan] *n.* sponge
 gourd. घिरौले.
 तोलबो [tòlbo] *n.* hole. प्वाल.
 तोह [tò] *postp.* indication a
 distance that is far but still
 visible. त्यहाँ.
 तोहदोङ [tò] *v. t.* to put down.
 दबाउनु.
 तोज्यि [toózi] *n.* a hoe. कुटो.
 तोदि [tóodi] *dem.* this, that. यो,
 त्यो.
 तोहदि [tòodi] *dem.* a distant, but
 still visible item. त्यो.
 तोबा [tóoba] *adj.* hungry. भोक
 लयु.

थ

था रिङ्बु [thá rɪŋbu] *adj.* far. टाढा.

थाकपा [thákpa] *n.* rope. देरी.

थाङ छ्ये [thán tʃhé] *adj.* tired.
थकाइ.

थाङ सालतोङ [thán sál] *v. i.* to rest. आराम लिनु.

थाङकु [thánku] *n.* a thangka, a religious image. थाङ्का.

थाङनाङ [thánnaŋ] *adj.* ragged and worn. फाटेको.

थाल [thál] *class.* numeral classifier, used only for emphasis of number. Used for people or objects. -बटा.

थाला राङ [thála ráŋ] *adj.* brown.
खैरो.

थालबि [thálbi] *n.* dirt. धुलो.

थाला [thála] *n.* second. सेकेण्ड.

थाला [thála] *n.* dust. धूलो.

थिङबु [thɪŋbu] Variant: thɪŋ. *adj.* dark, of colour. गारि.

थिदोङ [thí] *v. t.* to join. गाँस्नु.

थीबरि [thíbri] *n.* kettle. किटली.

थुकपा [thúkpa] *n.* a thick porridge made from rice or ground millet. थुक्पा.

थुकपु [thúkpu] *adj.* thick. बाक्लो.

थुङदोङ [thún] *v. t.* to drink. पिउनु.

थुच्ये छ्ये [thútʃe tʃhé] *excl.* thank you. धन्यवाद.

थुदोङ [thú] *v. t.* to meet. भेट्नु.

थेका [théka] *adj.* straight. सीधा.

थेतोङ [thé] *v. i.* to hear. सुन्नु.

थेनतोङ [thén] *v. i.* to go out.
निकस गर्नु.

थेनतोङ [thén] *v. t.* to stretch something. पसारनु.

थेरे [thére] *n.* a cloth used for sealing pots while making raksi. बस्त्र बन्द गर्नेको लागि.

थेमि [théemi] *adj.* short. छोटो.

थेमु [théemu] *adj.* shallow.
चिपछिपे.

थोङ [thón] *n.* plough. हालो.

थोङदोङ [thón] *v. t.* to see. देख्नु.

थोङदोङ [thón] *v. t.* to be seen.
देखिनु.

थोदोङ [thó] *v. t.* to cradle. दुइटा हातमा झोल्याउनु.

थोमबो [thómbo] *adj.* high, or tall.
अग्लो.

थोला [thóla] *postp.* above. माथि.

थोदोङ [thóo] *v. t.* to take. लिनु.

द

दाह [dà] *n.* bow and arrow. घनुष

र बाण, बाण र घनुष.

दाहकला [dākla] *n.* raisin. दाख.

दाग [dāg] *n.* base of a tree, used only for trees. पिँघ.

दाहगारमु [dāgarmu] *n.* moon. चन्द्रमा.

दाहङ [dāŋ] *n.* yesterday. हिजो.

दाहङ तेहरिङ [dāŋ tērīŋ] *adv.* nowadays. हिजोआज, आजबोले.

दाहङदोङ [dāŋ] *v. t.* to have enough of something. पुगु.

दाहङ्ग्ये [dāŋgye] *adj.* many. देखै.

दाहङ्गा [dāŋga] *n.* strips of cloth in the the five colours used in prayer. कपडा मानेको लागि.

दापा [dāpa] *n.* parcel. पुलिन्दा. [Source: possibly Nepali]

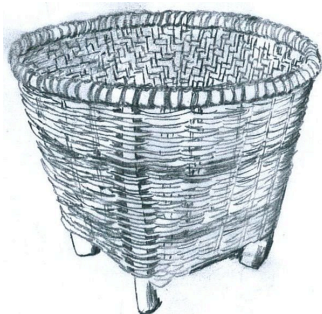
दाहमदोङ [dām] *v. t.* to choose. छान्नु.

दाहरि [dāri] *n.* carpet. दरी. [Source: Nepali]

दाहर [dār] *n.* a wick for butter candles, made by twisting fibers clockwise. बत्ति.

दाहला [dāla] *dem.* here. यहाँ.

दाहलो [dālo] *n.* basket. दालो.

[Source: Nepali] [see image]

above, मथि तसबिर हेर्नुस]

दाहवा [dāwa] *n.* month. महिना.

दाहसाइन मेहनदो [dāsain mēndo] *n.* marigold. सयपत्रि फुल. See: mēndo. [Source: dāsain Nepali and mēndo Yolmo]

दाहदोङ [dāa] *v. t.* to lick. चाट्नु.

दाहलु [dāalu] *n.* an earth worm. गँड्यौलो.

दिह [dī] *dem.* this; the third singular pronoun, used for inanimate objects, animals and human referents in narratives that have already been introduced. यो, यो.

दिउ [dīw] *n.* a traditional bracelet, if made of gold then called a sérđiw. बाला. sérđiw gold bracelet.

दिनला [dinla] *postp.* in front of something. अगाडि.

दुह [dū] *v. cop.* the copular used something is new to the speaker. The use of the emphatic marker creates a meaning best defined as 'surprise'. हो; छ.

दुहप [dūp] *n.* incense. धुप.

देहङ्गे [dēze] *conj.* if. भने.

देहनडा [dēnda] *adv.* to do something in this way. यो जस्तै.

देहनमु [dēnmu] *adv.* this way, like this. योस्तो.

देहलेगि [dēlegi] *conj.* from there.

त्यहाँबाट.
 देहस्य [dèʃ] *n.* country. देश.
 [Source: Nepali]
 देक [dèk] *n.* coin. सिक्का.
 देहदोड [dèe] *v. t.* to touch. छुनु.

दोहगान [dógan] *n.* shop. पसल.
 [Source: Nepali, Gurung]
 दोहप [dòp] *n.* bushland. झाडी.
 दोहरज्ये [dòrdʒe] *n.* a dorge, a religious item. दोर्जे.

न

ना [ná] *part.* also; too; as well;
 'what about...'. पनि.
 नाहदोड [nà] *v. i.* to be sore or ill.
 बिरामी जुनु.
 ना चुसे [ná tsùse] *adj.* dark.
 अघ्यारो.
 नाहकपु [nàkpu] *adj.* black. कालो.
 नाहङ दिहना [nàŋ dina] *n.* the
 day after tomorrow. पर्सि.
 नाङगानदि [nàŋgandi] *n.* beggar.
 माग्ने.
 नाङगो [nàŋgo] *adj.* naked. नाङगो.
 [Source: Nepali]
 नाङदोड [nàŋ] *v. d.* to ask for
 something, polite form. माग्नु.
 नाङदोड [nàŋ] *v. d.* to give, polite
 form used in requests. दिनु.
 नाहङबार [nàŋbar] *n.* tomorrow.
 भोलि.
 नाङमा [nàŋma] *n.* Buddhist. बौद्ध.
 नाहङमा [nàŋma] *n.* the inner
 layer of a basket. दालोको बिन्ना.
 नाहङला [nàŋla] *postp.* inside;
 among. भित्र, मध्य.
 नाहदि [nàdi] *adj.* ill or sick.
 बिरामी.

नाहनिङ [nàniŋ] *n.* last year.
 अगाडि वर्षा.
 नापस्याल [nápʃal] *n.* snot, or
 nasal mucus. सिँगान.
 नम क्याप [nám kyàp] *n.* rain.
 पानी पार्नु.
 नम तिङ [nám tíŋ] *n.* sky. आकाश.
 नाहम [nàm] *q.* when. कहिले.
 नाम था [nám thá] *n.* thunder,
 lightning. चट्याङ.
 नाहम सुमु [nàm súmu] *adj.* early.
 सवेरै.
 नाम सेदोड [nám sé] *v. i.* to
 darken, of the sky. अन्धकार
 आउनु.
 नामजो [nám dzo] *n.* ear. कान.
 नामदा [nám da] *adj.* dirty. फोहोर.
 नामलि [námli] *n.* headstrap.
 नामलो. [Source: Nepali]
 नामसाङ [nám saŋ] *n.* a thought.
 विचार.
 नामसाङ ताङदोड [nám saŋ tán]
v. t. to think about things.
 सोच्नु.
 नामा [náma] *n.* brother's wife;
 son's wife. भाउज्यु, बहरी, बुहरी.

नाहमाङ [nàmaŋ] *adv.* never.
 कहिले पनि.
 नारिवाल [náriwal] *n.* coconut.
 नरिवाल. [Source: Nepali]
 नासुम [náasum] *n.* nose. नाक.
 नासो [náaso] *n.* a gift. उपहार.
 नि [ní] *part.* adds politeness to the utterance. न.
 निङ [níŋ] *n.* heart. मुटु.
 निङछया [níŋtʃa] *n.* “poor thing!”
 Used as an exclamation.
 बिचरा.
 निङबा [níŋba] *adj.* old. पुरानो.
 निमाबा [nímaba] *n.* a large, sour citrus. निम्बुवा.
 नुङछया [núŋtʃa] *n.* an idea.
 बिचार.
 नुम [núm] *n.* oil. तेल.
 नुहरपु [núrpʊ] *n.* diamond. हीर.
 नुहरमा [núрма] *n.* a type of alcoholic drink. रक्सी.
 नेकि [néki] *n.* a smaller cooking pot, often made of bronze.
 भाँडो.

नेहनतोङ [nèn] *v. i.* to sing. गाउनु.
 नेहपा [nèpa] *n.* sick person; sore.
 बिरामी मन्छे, काष्ठजनक.
 नेमदोङ [ném] *v. t.* to squeeze.
 थिच्नु.
 ने [née] *n.* oats. जाऊ.
 ने कोर [née kór] *n.* pilgrimage.
 तीथयात्रा.
 नेदोङ [née] *v. t.* to think. मन्मा
 सोच्नु.
 नेनदि [néendi] *adj.* hurt. घाइते.
 नेसा [néesa] *n.* a resting place
 near a road. चौतारा.
 नोहङदोङ [nòŋ] *v. t.* to spoil.
 बिग्रनु.
 नोमबो [nómbo] *adj.* sharp. तीखो,
 धारिलो.
 नोहमो [nòmo] *n.* younger sister.
 बहिनी.
 नोहरगुनमा [nòrgunma] *n.* the
 Hindu goddess Laxmi, as
 worshiped by some Yolmo
 people. लक्ष्मी.
 नोह [nò] *n.* younger brother.
 भाइ.

प

पटप [páʈap] *n.* bamboo, large.
 बाँस.
 पटि [páʈi] *n.* side. पट्टि.
 पहलङ [pàlaŋ] *n.* cow. गाई.
 पाहक [pàk] *n.* dumpling. चाम्पा.
 पाकपा [pàkpa] *n.* motorbike.

मोटर साइकल.
 पाकपुर [pàkpur] *n.* metal pot
 used to serve tsám̐ba. चाम्बाको
 भाँडा. See: tsám̐ba.
 पाहकपे चामबा [pàkpe tsám̐ba]
n. wheat flour. आंठा.

पाहका [pàka] *adj.* married. पाक्का.
[Source: Nepali]

पाङगेप [pángep] *Variant:*
pánđeŋ. *n.* a traditional apron,
worn by married women.
पोहंगेप.

पाङजा [pándza] *n.* grassy field.
भाँसको बारि.

पाहङपाङबा [pānpaŋba] *adj.* wet.
भिजेको.

पाटुका [pátuka] *n.* a belt worn by
men over their tʃhúba. पेटी.
[Source: Nepali]

पादि काहङ [pádi kàŋ] *num.* one
thousand. हजार. [Source:
Nepali]

पादि च्यु [pádi tʃú] *num.* ten
thousand. दस हजार. [Source:
pádi Nepali and tʃú Yolmo]

पानबु [pānbu] *n.* the rim of a
basket. ढालोको बिट.

पानि बुह [pānima bù] *n.*
dragonfly. गाइने कीरो.
[Source: source of first word
is probably Nepali - panima is
lit. 'water-on']

पाबा [pāba] *n.* tree bark. बोक्रा.

पाहरकिला [pàrkila] *postp.*
between. बिचमा.

पारतोड [pár] *v. t.* to light a
candle. बल्नु.

पारा कुना [pára kúna] *n.* cave.
गुफा.

पालि [páli] *n.* roof. छत, छानी.

पाहलबा [pālba] *n.* frog. भ्यागुतो.

पालाङ चेमा [páluŋ tséma] *n.*

spinach. पलुङ्गो.

पासागि छेमा [pásagi tséma] *n.*
mustard greens. रायको सग.

पाहतोड [pàa] *v. t.* to hold. थान्नु.

पाहमा [pàama] *n.* wedding. बिहा.

पालो [páalo] *n.* a turn. पालो.
[Source: Nepali]

पि [pí] *v. t.* to take off. फुकाल्नु.

पिहच्या [pitʃa] *conj.* or ; again.
कि.

पिहज्या [piʒa] *n.* baby; child.
बच्चा, केटाकेटी.

पिटुलि [pítuli] *n.* bird. चरो.

पिचु [pítsu] *postp.* downhill.
तलतिर.

पिहतीरी [pitiri] *n.* porcupine.
डुम्सी.

पिरका [pírka] *n.* stool. पिक्रा.
[Source: Nepali]

पिरमा [pírma] *n.* semolina. सुजि.

पराल [páral] *n.* straw. पराल.
[Source: Nepali]

पिहरु [píru] *n.* coral, or a
necklace made of coral. रातो
माला.

पिहरु [píru] *adj.* small. सानो.

पिहरु यु [píru yú] *n.* a necklace
worn for a wedding, made of
turquoise and coral. बिहा
माला.

पु [pú] *n.* body hair. रौ.

पुह [pù] *n.* son. छोरा.

पुहङगा [pùŋga] *n.* mustard. तोरी.

पुहङगु [pùŋgu] *n.* donkey. गध्रा.

पुजि [pùzi] *n.* a wooden tumbler with lid specifically for rakshi. काठको कचौरा रक्सीको लागि.
[see image above, माथि तसबिर हेर्नुस]

पुजापाट [pùzapat] *n.* worship. पूजा. [Source: Nepali]

पुङ्दोङ् [pún] *v. t.* pour. खन्याउनु.

पुहमबा [pùmba] *n.* a metal jug with a thin spout. कलश.

पे [pé] *n.* incense. धुप. See: jùkpa.

पेहदोङ् [pè] *v. t.* to do. गर्नु.

पे बुर [pé bùr] *n.* censer. घुपौरो.

पेपे [pépé] *n.* leech. जुका.

पेमपिज्या [pèmpiza] *n.* woman. महिला.

पे [pèe] *n.* Tibet, more specifically, Lhasa. तिबोत.

पेहमि [pèemi] *n.* wife. स्वास्ती, श्रीमती.

पोहदोङ् [pò] *v. i.* to come out. उखलिनु.

पोङ् [pón] *n.* jar. सुराही.

पोङ्दि [pón̄di] *n.* mosquito. लामखुट्टे.

पोहचि [pòtsi] *n.* gills. माछाको सास सास फेरने अंग.

पोतरिका [pótika] *n.* magazine. पत्रिका. [Source: Nepali]

पोहमबो [pòmbo] *n.* shaman. झाँकी.

पोहमो [pòmo] *n.* daughter. छोरी.

पोहरचा [pòrtsa] *n.* bamboo matting. बाँसको सुकुल.

पोहरतोङ् [pòr] *v. i.* leave. छोड्नु.

पोलदुम [pòldum] *n.* pants. पाइन्ट.

पोला [póla] *n.* rice husks, chaff. मुस, दुष्टो.

पोहला [pòla] *postp.* near. नजिक, निर.

पोनि [pòoni] *n.* a small conical pot made of bronze for making spirits. सानो शंकु भाँडा रक्सी बनाउनेको लागि.

पयाङ्दोङ् [pyán] *v. t.* to hang something. झोलिउनु.

पयाक [pyàk] *n.* parcel. पुलिन्दा. [Source: English]

परिव [príw] *n.* a smaller monkey with a black face. बाँदर.

पराहङ् [pràn] *n.* molasses, or any sweet sticky substance from trees; honey. खुदो, मह.

पराहङ्गो [pràn̄bu] *n.* chest. स्तन.

पराहङ्ज्या [pràn̄dza] *n.* a hug. अङ्गालो.

pràn̄dza táp to hug.

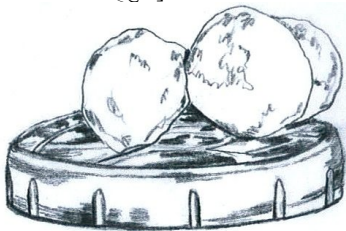

पराङ्बु [pránɣbu] *adj.* poor. गरिब.
 प्राङ्माङ [prànɣmaŋ] *n.* fly.
 झिङ्गो.
 परुहदोङ [prù] *v. i.* to write. लेख्नु.
 परुहल [prùl] *n.* snake. सर्प.
 परलतोङ [prùp] *v. i.* to fall down,
 inanimate objects falling from
 a height. झर्नु.

परेका [prèka] *n.* a stick. लौरो.
 परेकेन [prèken] *n.* a larger
 monkey, with a white face.
 बाँदर.
 परेह ताहदोङ [prèe tà] *v. t.* to
 taste. चख्नु.
 परोहदोङ [prò] *v. i.* to fall out.
 गिर्नु.

फ

फा [phá] *n.* pig. बंगुर.
 फाङ्दोङ [phán] *v. t.* to hold in
 one's arms. दुइटा हातमा
 झोल्याउनु.
 फाङ्बा [phánba] *adj.* crossed
 arms or lap. अङ्गालो.
 फाप [pháp] *n.* yeast for brewing.
 खम्बिर. [see image below, तल
 तसबिर हेर्नुस]

फापतोङ [pháp] *v. i.* to come
 down ; fall. उत्रिनु, झाल्नु,
 झारनु.
 फाबाङ [phábaŋ] *n.* bat. चमेरो.
 फार [phár] *postp.* that side, over
 there. उता.

फारकोनला [phárkonla;
 phákonla] *postp.* across. पारि.
 फारछुर [phártshúr] *adv.* this way
 and that way. बारबार.
 फारपे [phárpe] *postp.* that way.
 योस्तो.
 फारसि [phársi] *n.* pumpkin. फर्सी.
 [Source: Nepali]
 फारा [phára] *n.* wolf. ब्वाँसो.
 फालगि [phálgi] *n.* beaten rice.
 चिउरा.
 फालफुल [phálphul] *n.* fruit.
 फलफुल. Syn: jīṇḍo. [Source:
 Nepali]
 फास [phás] *n.* trap. फासु. [Source:
 Nepali]
 फिमलि [phímli] *n.* butterfly.
 पुतली.
 फिमा [phíma] *n.* the outer basket
 in a double layered basket.
 दालोको बाहिर.
 फिरतोङ [phír] *v. i.* to jump. उफ्रनु.
 फिला [phíla] *postp.* outside ;

external. बाहिर.

फुदोङ [phú] *v. i.* to blow. फुक्नु.

फुमबा [phúmba] *n.* a large clay jug. घ्याम्पो.

फुमबु [phúmbu] *n.* corpse more respectful than rò. मरेको मान्छे.
Syn: rò.

फुल [phúl] *v. t.* to push. घचेट्नु.

फै [phé] *adj.* half. आधा.

फेपतोङ [phép] *v. i. h.* to come, honorific. आउनुहुन्छ.

फेबे [phéebe] *pr.* group of men. समुदाय.

फो [phò] *n.* belly. पेट.

फोदोङ [phóo] *v. i.* to feel; to be hit by an object. लाग्नु, कुट्नु.

फोस्योप [phóofop] *n.* soap. साबुन.

फ्यादोङ [phyá] *v. t.* to wipe something. पुछ्नु

फयामा [phyáma] *n.* broom. कुचो.
[see image left, माथि तसबिर हेर्नुस]

फरोदोङ [phró] *v. t.* to snatch. खोस्नु.

ब

बाहरतोङ [bàr] *v. t.* burn. बल्नु.

बाहिर [bàri] *n.* garden. बारी.

[Source: Nepali]

बाहरबारि मोनदो [bàrbari mendo] *n.* mint. बाबरी.

[Source: bàrbari Nepali]

बाहर तोहङबो [bàr tòṅbo] *n.* a banyan tree. बरको रुख.

[Source: Nepali]

बाहलुनि [bàltin] *n.* bucket. बाल्टिन. [Source: Nepali]

बाहनदा [bànda] *n.* cabbage.

बन्दाकोबी. [Source: Nepali]

बाहल [bàl] *n.* force. बल. [Source: Nepali]

बाहखाल [bàakhal] *n.* group. जुट.

[Source: Nepali]

बाहमेन [bàamen] *n.* Brahmin.

बाहुन. [Source: Nepali]

बिहलिङ [bìlin] *n.* cockroach. सङ्गो.

बिहहा [biha] *n.* wedding. बिहा.

[Source: Nepali]

बिगहता [biṭa] *n.* wall. भित्ता.

[Source: Nepali]

बुह [bù] *n.* insect; worm. किरा, किरा.

बुह सिंहकपा [bù sikpa] *n.* caterpillar. जुहसेली.

बुदि [bùdi] *n.* a seed or bean. गेडा.

बुबरो [bùbro] *n.* coals. कोइला.

बेहनद [bènda] *n.* eggplant. भेन्टा.

[Source: Nepali]
बेहलाला [bèlala] *adv.* at the time,
 not commonly used. बेला.
बेहसारी [bèsari] *adv.* very. बेसरी.
 [Source: Nepali]
बोहकतो [bòkto] *adj.* dull, of
 knives, and tools. नधारिलो.
बोहङ्ना [bòṅna] *n.* tumbler made

of metal. आम्बोरा.
बोहडा [bòḍa] *n.* kidney beans.
 रातो बोडी.
बोहस्येला [bòḥela] *n.* a plane (for
 wood). रन्दा.
बरेह [brèe] *n.* uncooked rice.
 चामल.

म

माहकपा [màkpa] *n.* sister's
 husband; daughter's husband.
 भिना, जुवाई, ज्वाई.
माहगि [màgi] *n.* corn. मकै.
 [Source: Nepali]
माहङ्बु [màṅbu] *adj.* many or
 much; very. देरै, ज्यादा, देरै.
माङरा [màṅra] *n.* facial hair.
 दाहरी, जुँगा.
माङ्या [màza] *adj.* centre, used
 for town name. केन्द्रा.
माहदात [màdat] *n.* help. मदत.
 [Source: Nepali]
मादि [mádi] *part.* comparison.
 भन्दा.
माहना काहङ [màna kàṅ] *num.*
 one hundred. सय.
माहना ड्छि [màna ji] *num.* two
 hundred. दुइ सय.
मानि [máni] *conj.* if. भने.
माहनि [màni] *n.* ritual prayer.
 माने.
màni yir spin a prayer wheel.

màni tàṅ count prayer beads
 while praying.
माहनडि [màndi] *n.* a blanket.
 राडी.
मामु [mámu] *adj.* low. होचो.
माहया [màya] *n.* love. माया.
 [Source: Nepali]
मार क्याहपतोङ [már kyàp] *v. t.*
 to sacrifice. बलि दिनु.
माहर [màr] *n.* butter; ghee. नैनी,
 घी.
माहर [màr] *postp.* down. तल.
मारचि [mártsi] *n.* chilli. खोर्सानी.
माहरमु [màrmu] *adj.* red. रातो.
माहरमु लाबु [màrmu làbu] *n.*
 carrot. गाजर.
माहरसे [màrse] *adj.* red, pale or
 non-typical. फिका रातो.
मासे [màse] *n.* lentils ; daal. दाल.
मिह [mi] *n.* person. मानिस.
मिचा [mitsa] *n.* eyebrow. आंखीभुं.
मिहन [mìn] *v. cop.* the negative
 form of yimba, the equational

copular. होइन.
 मिहन् [min] *n.* name. नाम.
 मिहन्डो [mindɔ] *v. cop.* The negative form of the yindɔ, the equational copula for uncertainty. छैन.
 मिहन्दु [mindu] *v. cop.* the negative form of the dū copula. होइन.
 मिलि स्यी [mili j̥i] *n.* tick. किर्नो.
 मिलिङ चेमा [miliŋ tséma] *n.* bamboo shoots. बाँस.
 मिलिम [mili] *n.* smaller bamboo, often used in basket weaving. बाँस सानो.
 मिलाय [milyam] *n.* a dream. सपना.
 मी [mii] *n.* eye. आँखा.
 मी पु [mii pú] *n.* eyelash. परेला.
 मीक स्येल [miikj̥ɛl] *n.* reading glasses. चस्मा.
 मीज्यु [miidzu] *n.* tear, from the eye. आँसु.
 मीमा [miima] *n.* a smaller bamboo treated and split into thinner strips for basket weaving. बाँस सानो दालो बनाउनेको लागि.
 मुकपा [múkpa] *n.* cloud ; fog. बादल, कुहिरो.
 मुहदा [mùda] *n.* a quarrel or legal dispute. मुद्दा.
 मुरचा [múrtsa] *n.* forehead. निधार.
 मुरतोङ [múr] *v. t.* to rub. दल्नु.
 Syn: kú ; t̥ùl.

मुहरतोङ [mùr] *v. i.* chew. चपाउनु.
 मुहल [mùl] *n.* spring. बसन्त ऋतु.
 मेह [mè] *n.* fire. अग्नि.
 मेह [mè] *v. cop.* the negative form of yè, the existential copula. छैन.
 मेहके [mèke] *v. cop.* the negative form of yèke, the past tense form of the existential copula. थिउना.
 मेहटो [mètɔ] *v. cop.* the negative form of yètɔ, the uncertain existential copula. छैन.
 मेन [mén] *n.* medicine. ओखती.
 मेहनज्या [mèndʒa] *n.* bowl. कचौरा.
 मेहनदा [mènda] *class.* numeral classifier, used only for people. -जना.
 मेहनदो [mèndo] *n.* flower. फुल.
 मेना [ména] *n.* cumin. जीरा.
 मेहमे [mème] *n.* grandfather. बाजे.
 मेलोङ [méloŋ] *n.* a mirror. ऐना; दर्पण.
 मेहवा [mèwa] *n.* papaya. मेवा.
 [Source: Nepali]
 मेहस्योङ [mèʃoŋ] *n.* a bamboo pipe used to blow on the fire. नलि.
 मेहमेया [mèeme] *n.* a group of females; group; family; people. समुदाय, समुदाय, परिवार, मीहरू.
 मेहमो जुजु [mèeme dzùdzu] *n.* great grandfather. बरज्यु.

माइह alt. माहगि [mài] *n.* a female buffalo. राँगो.

माइह रागो [mài rágo] *n.* buffalo. राँगो. [Source: Nepali]

माइहहिबा [màiba] *adj.* bad. खराब.

मोहमो [mòomo] *n.* a small dumpling. मो:मो:.

मोह [mò] *pr.* third person singular, female. तिनी.

मोहछ्या [nòt]ha] *adj.* shy. लज्जालु.

मोजा [mòdza] *n.* sock. मोजा. [Source: Nepali]

मोहजे [mòdze] *n.* banana. केरा.

य

या [yá] *n.* arum root. पिँडालु.

याक [yák] *n.* yak. चौँरीगाई.

याहङ [yàn] *part.* emphatic marker. नि.

याङदि [yándi] *adj.* something that is light of weight. हलुका.

याहमबि [yàmbi] *n.* moment. एकै छिन. See: yèmba.

याहरला [yàrla] *postp.* above something. माथि.

यालो छेमा [yálo tséema] *n.* a leafy green vegetable. कर्कलोको तकारि.

याहबु [yàabu] *adj.* good. राम्रो.

यिहगि [yìgi] *n.* letter. चिठी.

यिहमबा [yimba] *v.* the equational copula verb. हो. [alt. spelling हिमबा]

यिहनजे मिहनजे [yindze mindze] *n.* everything. सबै कुराहरु.

यिहनजो [yindzo] *adv.* from there. त्यहा देखि.

यिहनडो [yindò] *v. cop.* the

equational copula, for uncertainty. होला.

यिपतोङ [yíp] *v. t.* to hide something and trick someone. लुकाउनु.

यिवि [yíbi] *n.* grandmother. बज्जै.

यिवि जुजु [yíbi dzùdzu] *n.* great grandmother. जज्यू आमा.

यिहरतोङ [yir] *v. t.* to turn. घुम्नु.

यीलदो [yíldo] *n.* courtyard. चोक.

यु [yú] *n.* turquoise, or a necklace made of turquoise. हरियो माला.

युहङगा [yùnga] *n.* saffron; turmeric. बेशर, बेसर.

युङदोङ [yún] *v. t.* to shake. हल्लाउनु.

युहतोङ [yù] *v. i.* to stroll. चहार्नु.

युहरकानद [yùrkandi] *n.* pickaxe. गैनी. See: yùr.

युहरतोङ [yùr] *v. t.* to turn soil. गोड्नु. See: yùrkandi.

युहल [yùl] *n.* village. गाउँ.

यूहदोड [yùu] *v. t.* to go, walking.
हिंडनु.

येह [yè] *v. cop.* the existential
copula. छ.

येहके [yèke] *v. cop.* the past tense
form of the existential copula.
थियो.

येहतो [yètò] *v. cop.* the existential
copula for uncertainty. होला.

येहनज्याप फुल [yèndʒap phúl] *n.*
seven small metal bowls filled
with water placed on an altar
as an offering to the gods.
पानि सात सानो कचौरामा पूजाको
लागि.

येहमबा [yèmba] *n.* moment. छिन.
See: yàmbi.

येहमबु [yèmbu] *n.* Kathmandu.
काठमाडौं.

ये [yé] *part.* an exclamation of
mild surprise. त.

योहदोड [yò] *v. t.* to cook. पकाउनु.

योनदो [yóndo] *n.* a stick with a
cloth covered head used to
push grain into the thresher.
कुचो पिट्कोको लगि.

योबा [yóba] *adj.* right. दायौं.

योमा [yóma] *adj.* left. बायाँ.

हयोलमो [yòlmo] *n.* Yolmo.
हयोल्मो.

र

राह [rà] *n.* goat. बाख्रो.

राह [rà] *n.* fight. झगडा.

राड [rán] *conj.* and. अनि.

राहड [ràñ] *n.* self; own. आफै,
अफनु.

राहडसा [ràñsa] *adj.* other;
different. अर्को, अलग.

राहटा [ràʈa] *n.* loom. चरखा, तान.

राहपालाड [ràpalañ] *n.* mulberry.
किम्बु.

रारा [rára] *n.* noodles. राडा.

राहरा [ràra] *postp.* like. जस्तो.
जस्तो.

रालदोड [rál] *v. t.* to tear
something. च्यात्नु.

राहलराहलबा [ràlràlba] *adj.*

worn. चतेको.

रिह [ri] *n.* forest. जंगल.

रिह हे [ri hée] *n.* yam. तरुल.

रिहडबु [riñbu] *adj.* long. लामो.

रीज्या [riɖʒa] *n.* a wild chicken.
बन कुखुरो कालिज.

रिहदा [rida] *n.* animal. जनावर.

रिहमबुर छये [rimbur tʃhé] *n.* a
reincarnate lama. ठूलो लामा.

रीलतोड [ril] *v. t.* to cause to fall.
लडाउनु. See: ril.

रिलदोड [ril] *v. i.* to fall over or
lay down, usually inanimate
objects. लड्नु, गिरनु.

रुहपतोड [rùp] *v. t.* to gather.
बढल्नु.

रुहलदोङ [rùl] *v. i.* to rot. कुहेनु.
 रुहलरुलबा [rùlrulba] *adj.* rotten.
 कुहेको.
 रुहसुसुस [rùsusus] *adj.* driftingly,

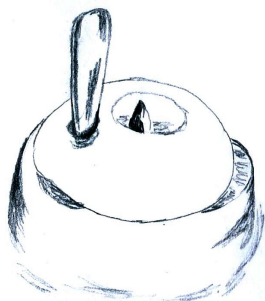
as a cloud. बादल.
 रेनजा [réndza] *n.* soybeans.
 भटमास.
 रेहरेह [rèree] *adj.* one each. एक-
 एक.

रह

रहेलमु [rhélmũ] *adj.* round,
 spherical, as a ball. गोलाकार.

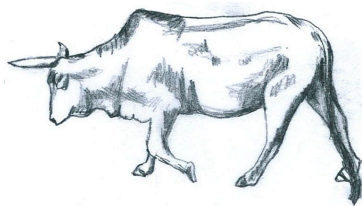
ल

लाह [là] *n.* mountain. पहाड.
 लाहकपा [làkpa] *n.* hand. हात.
 लाहकपा जुहबु [làkpa dzùbu] *n.*
 finger. औलो.
 लाहकपा तिहङ [làkpa tɪŋ] *n.*
 palm. हत्केलो.
 लाहकपा पुङ्बा [làkpa pũŋba] *n.*
 arm. पाखुरा.
 लाहकपा सेमु [làkpa sému] *n.*
 fingernail. नङ.

लाहगोर [làgor] *n.* millstone.

जाँतो. See: t[sh]úda. [see image
 above, मथि तसबिर हेर्नुस]
 लाहगोर बुह [làgor bù] *n.* insect,
 làgor is 'millstone' so possibly
 a weevil. किरौ.
 लाङ [láng] *n.* ox. गोरु.
 [see image below, तल तसबिर
 हेर्नुस]

लाङ्दोङ [láng] *v. t.* to pick
 something up. उठाउनु.
 लाहङ्तोङ [làŋ] *v. i.* to stand; to
 rise. उभिनु, उठ्नु.
 लाहङ्गुस्या [làŋguŋja] *n.* elephant.
 हात्ती.

लाहपति [lâpti] *n.* leaf. पात्त. Syn:
lòma.

लाहप्तोड [lâp] *v. t.* to say
something. भन्नु.
v. i. to speak. बोल्नु.

लाहपना [lâpna] *conj.* conditional
marker. भने.

लाहबा [lâba] *n.* cheese. छुर्पी.

लाहबु [lâbu] *n.* radish. मूला.

लाहम [lâm] *n.* road. बाटो.

लामा [láma] *n.* Lama, a Buddhist
priest. लामा.

लाला [lála] *n.* someone or
something. केहि, कोहि.

लासी [lásii] *n.* cucumber. काँक्रो.

लिमु [límu] *rel.* like. जस्तो.

लु [lú] *n.* song. गित.

लु [lú] *n.* a spirit which takes the
form of a snake. नाग.

लुह [lù] *n.* sheep. भेडो.

लुहङ [lùŋ] *n.* river. खोलो, नदि.

लुङदार [lúŋdar] *n.* prayer flags.
मानो ध्वजा.

लुहङसो [lùŋso] *n.* spine. मरुदण्ड.

लुदोड [lú] *v. d.* to put into. पार्नु,
हाल्नु.

लुहनदि [lùndi] *n.* jackal. स्याल.

लुवा ; ल्वा [lúwa ; lwá] *n.* lungs.
फोक्सो.

लेह [lè] *n.* work. काम.

लेकाम [lékam] *n.* sandals. चप्पल.

लेहनदोड [lèn] *v. t.* to take. लिनु.

लेनडे [lénḍa] *n.* okra. राम्तोरिया.

लेपतोड [lép] *v. i.* to arrive. पुगु.

लेपटा [lépta] *adj.* flat. सम्म.

लेपा [lépa] *n.* brain. मगज.

लेपा बुह [lépa bù] *n.* snail.
शंखाकीरा.

ले [lée] *part.* convincing. त.

लो [ló] *part.* reported speech
particle, used to mark what
has been said. रे.

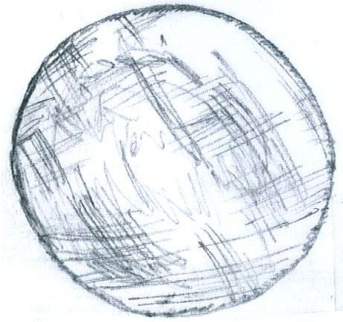
लोह [lò] *n.* year. वर्षा.

लोहतोड [lò] *v. i.* to return. फर्कनु.

लोहदोड [lòŋ] *v. t.* to break even,
come out even. ठीक पुगु.

लोपकयाल [lópkyal] *n.* cough.
खकार.

लोपतोड [lóp] *v. t.* to learn. सिक्नु.

लोमा [lóma] *n.* a winnowing tray.
सुपो. [see image above, मथि
तसबिर हेर्नुस]

लोहमा [lòma] *n.* leaf. पत्ता. Syn:
lâpti.

ल्ह

ल्हा [lhá] *n.* god. देवटा.
 ल्हाबा [lhába] *n.* wind. हवा.
 ल्हामा [lháma] *adj.* stale. बासी.
 ल्हामु [lhámu] *n.* goddess. देवी.

ल्हेमा [lhéema] *n.* a traditional hairstyle worn by Yolmo women. चुल्हो.
 ल्हो [lhó] *n.* south. दक्षिण.

व

वाला [wála] *postp.* under.
 भूमिगत.

स

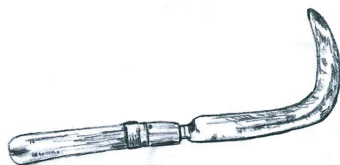
सा [sá] *n.* ground ; floor; earth.
 भुइँ, मातो.
 साहतोङ [sà] *v. i.* to eat. खानु.
 साह ड्यिमा [sà páma] *n.* Sunday.
 आइतवार.
 साह दाहवा [sà dāwa] *n.* Monday.
 सुनवार.
 साह पासाङ [sà pásaŋ] *n.* Friday.
 शुक्रवार.
 साह पुरपु [sà púrpu] *n.* Thursday.
 बिहिवार.
 साह पेम्बा [sà pémba] *n.*
 Saturday. सनिवार.
 साह मिहडमार [sà miŋmar] *n.*
 Tuesday. मंगलवार.
 साह ल्हाकपा [sà lhákpa] *n.*
 Wednesday. बुधवार.
 साङ [sáŋ] *n.* incense. धूप.

सहङ [sàŋ] *n.* copper. तामा.
 सहङ दिहक [sàŋ dik] *n.* a large copper cooking pot. ठुलो भाँडो.
 सहङगि बागारि [sàŋgi bàgari] *n.*
 a large brass pot used for storing water and food items such as rice. ठुलो कस्वा.
 सहङबुङ [sàŋbuŋ] *n.* a pitcher, traditionally made from copper. गाग्री, कस्वा.
 सागार [ságar] *n.* whitewash.
 चुनको पोताइ. See: siidi.
 साहङगि कुरवा [sàŋgi kúrwa] *n.*
 a smaller copper pot used to store water. कुरवा. [Source: Nepali]
 साङबि [sánbi] *n.* next year. अर्को वर्षा.
 साङबुर [sánbur] *n.* a pot for

incense, usually made of bronze. धूपको भाँडा.
 साङमा [sánma] *adj.* clean. सफा.
 साजो [sádzo] *n.* key. साँचो. See: koldza.
 साता [sáta] *n.* week. हप्ता.
 [Source: Nepali]
 सातिङ [sátin] Variant: sá. *n.* earth. प्रिथिवी. See: sá.
 साहनदान [sàndan] *n.* human offspring. सन्तान.
 सापु [sápu] *adj.* thin, of things not human. पातलो.
 सामबा [sám̐ba] *adj.* new. नयाँ.
 साहमबा [sám̐ba] *n.* bridge. पुल.
 साहरू [sàru] *n.* a type of bird. चरो.
 साहलतोङ [sàl] *v. i.* to converse. कुराकानी गर्नु.
 सालदोङ [sál] *v. t.* to clean. केलाउनु.
 साहसे [sàse] *n.* food. खाने कुरा.
 सादोङ [sáa] *v. t.* to burn. बल्नु.
 See: pá; thii.
 सिंह [sì] *n.* a necklace made of coral worn by men. रातो माला, केताहारको लागि.
 सिंहनदा [sinda] *adj.* hectic. थकाउने.
 सिंहनदोङ [sin] *v. t.* to complete ; finish. सिद्धौनु.
 सिनिङ [sínin] *n.* two years ago. दुइटा वर्षा अगाडि.
 सिंहपयु सारक्यु [sipyu sàrkyu] *n.* pray said 49 days after death.

49 दिन पुजा.
 सिंहम [sim] *v. i. h.* to sleep, honorific form. सुत्नुहुन्छ.
 सीडि [síidi] *n.* red clay used to make floors and coat walls. रातो चिल्लो मातो.
 सु [sú] *q.* who. को.
 सुह [sù] *n.* a sore. काष्ठजनक.
 सु अङ [sú án] *n.* no one. कोही पनि.
 सुङ [sún] *adj.* clean. सफा.
 सुङा [súŋa] *n.* amulet. जन्तार.
 सुम [súm] *num.* three. तीन.
 सुमज्यु [súmdzu] *num.* thirty. तीस.
 सुमबा [súm̐ba] *num.* third. तेस्रो.
 सुमबु [súm̐bu] *adj.* clean. सफा.
 सुरतोङ [súr] *v. d.* to put into something close fitting. घोस्नु.
 सुरला [sùrla] *postp.* near. निर.
 सुहला [sùla] *n.* embers. बल्दो कोइला.
 सुहलि [sùli] *n.* a stack of corn, elevated and left to dry. सूली.
 [Source: Nepali]
 सेदोङ [sé] *v. t.* to kill. मारुं.
 सेह [sè] *n.* a thing. कुरा.
 सेतेरतोङ [séter] *v. t.* to kill. मारुं.
 rida sé to hunt.
 सेन [sén] *n.* seed. बीउ.
 सेबि [sébi] *n.* two years ahead. दुइटा वर्षा पछाडि.
 सेम [sém] *n.* the mind or heart; the central seat of emotion in Yolmo psychology. मन.
 सेम क्येदोङ [sém kyé] *v. t.* to like.

मन् पछि.
 सेमु [sému] *n.* nail. नङ्ग.
 सेर [sér] *n.* gold. सुन.
 सेरकि [sérki] *adj.* golden. सुनौलो.
 सेरताङ [sértan] Variant: sérka. *n.*
 the cold season, August -
 October. जाडो महीना.
 सेरतोप [sértop] *n.* ring. औंठी.
 सेरपु [sérpu] *adj.* yellow. पहेँलो.
 सेरा [séra] *n.* hail. असिन.
 सेह [sèe] *v. t.* prepare to
 receive. पाउनु.

सेदोङ [sée] *v. t.* mix. मिलाउनु.
 सेमजेन [sémdzen] *n.* animal.
 जनावर.

सो [só] *n.* tooth. दाँत.
 सोदोङ [só] *v. t.* to raise. उठाउनु.
 सोह [sò] *v. imp.* the irregular
 imperative form of sà 'eat'.
 खाउ.
 सोङ [són] *v. imp.* go! The
 imperative form of dò. जाउ.
 सोहतो [sòtor] *n.* fern. उनिउं.
 सोमबा [sòmba] *n.* traditional
 long boots made of cloth and
 leather, still worn for special
 occasions. बूट.
 सोमबो [sómbo] *adj.* alive. जिउँदो.
 sómbo té live.
 सोमा [sóma] *n.* louse egg. लिखा.
 सोहरा [sòra] *n.* a sickle. हंसिया,
 खुपि. [see image left, मथि
 तसबिर हेर्नुस.
 सवा [swá] *n.* unhusked rice. धान.
 सवाह [swà] *n.* nettles. सिन्धु.

स्य

स्याङदोङ [jǎŋ] *v. t.* to churn
 buttermilk. मही पनुं. See: tàra.
 स्या [jǎ] *n.* meat. मासु.
 स्याह [jǎ] *n.* grease. चिल्लो पदार्थ.
 स्याउ [jǎu] *n.* apple. स्याउ.
 [Source: Nepali]
 स्याक [jǎk] *adj.* greasy. चिल्लो.
 स्यापटा [jǎpta] *n. h.* foot,
 honorific. खुट्टा.
 स्यामा [jǎma] *n.* afterbirth.

सालनाल.
 स्यामु [jǎmu] *n.* mushroom. च्यौ.
 स्याहमु [jǎmu] *n.* hat, traditional
 Tibetan large hat worn by
 both men and women on
 special occasions, such as a
 wedding. टोपी.
 स्यारतोङ [jǎr] *v. i.* to shine, as the
 sun. तल्कनु.
 स्यारा [jǎra] *adj.* young. जवान.

स्यालदोङ [ʃál] *v. t.* to exit. निस्कनु.
v. t. to have diarrhoea. मधुमेह लाग्नु.

स्यावा बुह [sáwa bù] *n.* spider.
माकुरा.

स्यादोङ [ʃáa] *v. t.* to split by
cutting or sawing. चिरनु.

स्याहमा [ʃäama] *n.* skirt. लुगा,
सादि. [Source: Gurung]

स्यिह [ʃi] *num.* four. चार.

स्यि खु [ʃi khú] *n.* smaller white
lice. जुम्रा सानो, लिखा. See: ʃi.

स्यिकार चा [ʃikar tsá] *v. t.* to
hunt. शिकार खेल्नु. [Source:
Yolmo and Nepali]

स्यिहङ [ʃiŋ] *n.* farm. खेत.

स्यिहङले [ʃiŋle] *n.* a farmer.
किसान. See: ʃiŋ.

स्यिडा पको [ʃiŋa páko] *n.*
bayleaf. तेजपात.

स्यिहताङ [ʃitan] *adj.* anger. रिस.

स्यिहपच्यु [ʃiptʃu] *num.* forty.
चालिस.

स्यिहबा [ʃiba] *num.* fourth. चौथो.

स्यिमि [ʃimi] *n.* beans. सिमी.

स्यिहमबु [ʃimbu] *adj.* tasty. मिठो.

स्यी [ʃi] *n.* louse. जुम्रा.

स्यी स्यीबा [ʃiba] *adj.* dead. मरेको.

स्यीका [ʃika] *n.* a rupee. रुपिया.

स्यीगु [ʃigu] *n.* a newspaper or
magazine; paper. पत्रिका,
अखबार, कगात.

स्यीड [ʃiŋ] *n.* wood. काठ.

स्यीडगार [ʃiŋgar] *n.* chestnut
tree. कटुस.

स्यीडगुल [ʃiŋgul] *n.* earthquake.

भूइँचालो.

स्यीडडो [ʃiŋdo] *n.* fruit. फलफुल.

Syn: phálphul.

स्यीतोङ [ʃi] *v. i.* to die. मर्नु.

स्युह [ʃü] *v. i. h.* to sit, honorific.
बस्नु.

स्युहकपा [ʃükpa] *n.* incense. धूप.
See: pé.

स्युहदोङ [ʃüu] *v. i.* to enter. पस्नु.

स्येह [ʃè] *v. i. h.* to eat, honorific.
खानुहुन्छ.

स्ये क्याहङ [ʃé kyàŋ] *v. i.* to
stretch one's limbs. पसानु.

स्येर [ʃér] *n.* east. पूर्व.

स्येरमा [ʃérma] *n.* young girl. केटी.

स्येदोङ [ʃée] *v. t.* to know. जान्नु.

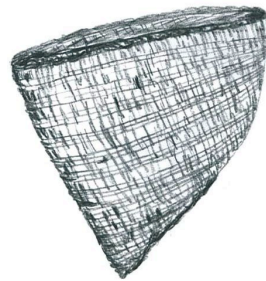
स्योह [ʃò] *n.* curd. दही.

स्योह [ʃò] *v. t.* to brush. कुचो
लाउनु.

स्योतोङ [ʃó] *v. imp.* the imperative
of 'come'. आउनु.

स्योकपा [ʃókpa] *n.* feather; wing.
प्वाँख, पखेटा.

स्योहरतोङ [ʃór] *v. i.* to get out.

उम्कनु.
 स्योहवा [ʃöwa] *n.* wound. घाउ.
 स्यो [ʃöo] *n.* a small tightly woven
 conical basket used for

straining tʃhán and other
 things. सानो टोकरी रक्सी
 चाल्नेको लागि . [see image
 above, माथि तसबिर हेर्नुस]
 स्योहले [ʃöole] *n.* morning. बिहान.

ह

हाहङसा [hàŋsa] *n.* duck. हाँस.
 हिमबा [yimba] *v. cop.* copula
 verb. हो. [alt. spelling
 यिहमबा].
 हाडा [háda] *n.* the middle pot, in
 which sits the tsáma, has holes
 in the bottom. Often made of
 clay but can also be made of
 metal. भाँडा कुन्डे माथि रक्सी
 बनाउनेको लागि.
 हास्याङ [háʃaŋ] *n.* The images of
 the laughing buddha. हँसाउने
 बुद्ध.
 हुङगार [húŋgar] *n.* horse radish.
 सर्पु.
 हे [hee] *n.* potato. आलु.

होमदोड [òm] *v. t.* to convince, to
 woo. फकाउनु. [alt. spelling of
 ओहमदोड]
 होमा [òma] *n.* milk; breast. दुध,
 स्तन. [alt. spelling of ओहमा]
 होरता [òrta] *n.* a fence. बार. [alt.
 spelling of ओहर्ता]
 होराङ [òraŋ] *pr.* first person
 plural inclusive. हामी.
 [alt. spelling of ओहोराङ]
 होह बराकपा [hòbrakpa] *n.* red
 panda. रातो पाण्डा.
 होनडा [ònda] *adv.* that way.
 त्योस्तो. [alt. spelling of
 ओहन्डा].

नेपाली - लाम्जुङ योहल्मो

अ

अखबार *n.* स्वीगु.
 अग्नि *n.* मेह.
 अग्लो *adj.* थोमबो.
 अगाडि *postp.* दिनला;
                   postp. तोहङला.
 अगाडि वर्षा *n.* नाहनिङ.
 अधि *adv.* ताहज्यि.
 अङ्गालो *adj.* फाङबा.
 अङ्गालो *n.* पराहङज्या.
 अचार *n.* चोप.
 अठार *num.* च्येपक्ये.
 अडिनु *v. i.* कातोङ.
 अदुवा *n.* क्याहपस्या.
 अध्यारो *adj.* ना चुसे.
 अन्डा *n.* च्येह्नेनदो;
                   n. च्येमु कोडा.
 अन्धकार आउनु *v. i.* नाम सेदोङ.
 अन्न *n.* डुह.
 अनि *conj.* अनि;

conj. ओहलेगि;
conj. राङ.
 अफनु *n.* राहङ.
 अब *adv.* ताह.
 अबेर *adj.* कुहलबा.
 अम्बा *n.* अमबाक.
 अमिलो *adj.* क्युरपु.
 अर्को *adj.* राहङसा;
                   adj. तिङग.
 अर्को वर्षा *n.* साङबि.
 अर्गुङ *n.* क्याहवा.
 अलि कति *adj.* तिबिरेरे.
 अलि अलि *adj.* तिबिच्यि.
 अलग *adj.* राहङसा.
 असति *n.* खारनुप.
 असिन *n.* सेरा.
 अस्सी *num.* खालस्यि;
                   num. क्याज्यु.
 अहिले *adv.* ताहपसे;
                   adv. ताहजे.

आ

आंखीभुं *n.* मिचा.
 आंठा *n.* पाहकपे चामबा.
 आँखा *n.* मी.
 आँसु *n.* मीज्यु.
 आइतवार *n.* साह झ्यामा.
 आउनु *v. i.* ओहङदोङ;
                   v. imp. स्योतोङ.

आउनुहुन्छ *v. i. h.* फेपतोङ.
 आकार *adv.* डाहङा.
 आकाश *n.* नम तिङ.
 आज *n.* तिहरिङ.
 आजबोले *adv.* दाहङ तेहरिङ.
 आठ *num.* क्येह.
 आठौँ *num.* क्येहबा.

आत्ता *n.* गोह चामपा.
 आधा *adj.* फे.
 आधारत *n.* कुहङ्मु तुहप फे.
 आन्द्रा *n.* क्युहमा.
 आनान्दाले *adj.* टुप काहला.
 आफै *n.* राहङ.
 आम्बोरा *n.* बोहङना.

आमा *n.* अमा.
 आराम लिनु *v. i.* थाङ सालतोङ.
 आरु *n.* खामबु.
 आल्ल्छी *adj.* छेरसि.
 आलपिन *n.* खिप.
 आलु *n.* हे.

इ

इनार *n.* इहनार;
n. खोलमो.

इस्यलु *adj.* ठादोक.

उ

उक्लुनु *v. i.* जाहतोङ.
 उकालो *adj.* कामा;
 उखलिनु *v. i.* पोहदोङ.
 उखु *n.* कुहरस्यीड.
 उठ्नु *v. i.* लाहङतोङ.
 उठाउनु *v. t.* लाङदोङ;
v. t. सोदोङ.
 उङ्नु *v. i.* उहरतोङ.
 उत्तर *n.* ड्युम.
 उत्रिनु *v. i.* फापतोङ.
 उत्रनु *v. i.* क्यादोङ.
 उता *postp.* फार.
 उदास *v. i.* छेरतोङ.

उधिन्नु *v. t.* दूदोङ.
 उननाइस *num.* च्युरकुह.
 उनि *pr.* खो.
 उनिउं *n.* सोहतो.
 उपियाँ *n.* किस्यि.
 उपहार *n.* नासो.
 उपर्ना *n.* करेमु.
 उफ्रनु *v. i.* फिरतोङ.
 उभिनु *v. i.* लाहङतोङ.
 उम्कनु *v. i.* स्योहरतोङ.
 उमाल्नु *v. t.* कोलदोङ.
 उल्लु *n.* उपा.

ए

एक *num.* च्यी.
 एक अर्को दिनु *v. d.* छ्येपतोड.
 एक-एक *adj.* रेहरेह.
 एककाइस *num.* खालज्यि च्यी.
 एकलै *adj.* च्यीराड.

एकान्त *adj.* च्यीराड.
 एकै छिन *n.* याह्यबि.
 एघार *num.* च्युज्यि.
 एघारौँ *num.* च्युज्यिबा.
 एतिने *adj.* ओहजेराड.

ऐ

ऐना; दर्पण *n.* मेलोड.

ऐसलु *n.* ड्याहाड.

ओ

ओकल *n.* ओकेल.
 ओखती *n.* मेन.
 ओठ *n.* छ्योदो.

ओधान *n.* च्याङगि.
 ओहो *excl.* अपे;
excl. अछ्या;
part. ऐ.

औ

औंठी *n.* सेरतोप.

औलो *n.* लाहकपा जुहबु.

क

कँचली *n.* सोबलोड.
 कहाँ *q.* काहला.
 कगात *n.* स्यीगु.
 कचौरा *n.* कायु;
n. मेहनज्या.

कटुस *n.* स्यीङगार.
 कति *q.* काहज्ये.
 कथा *n.* तामबे.
 कन्छि *adj.* कानचि.
 कपडा मानेको लगि *n.* दाहज्या.

कपाल *n.* टा.
 कमिज *n.* ओनज्यु;
     n. ताङ्ज्युह;
     n. तोहच्ये.
 कम्मर *n.* क्येपा.
 कमिला *n.* टोहमाङ्.
 कर्कलोको तकारि *n.* यालो छेमा.
 करङ् *n.* चिमा.
 कराई *n.* कराई.
 कलश *n.* पुह्यबा.
 कलाम *n.* कालाम.
 कलेजो *n.* च्यिमबा.
 कस्तो *q.* काहनमु.
 कस्तु *v. t.* कीदोङ्;
     v. t. तेन्दोङ्.
 कस्वा *n.* सहङ्बुङ्.
 कस्वा, ठुलो *n.* सहङ्गि बागारि.
 कहिले *q.* नाहम.
 कहिले पनि *adv.* नाहमाङ्.
 काँक्रो *n.* काहवान;
     n. लासी;
     n. तोहरियाङ्.
 काँटा *n.* खिमबु.
 काउली *n.* काउली.
 काका *n.* अगू.
 काग *n.* च्याहरो.
 कागती *n.* कागाति.
 काष्टजनक *n.* नेहपा;
     n. सुह.
 काट्नु *v. t.* तुप्तोङ्.
 काट्नु घाँस *v. t.* डादोङ्.
 काठ *n.* स्यीड्.
 काठको कचौरा रक्सीको लगि
     n. पुजि.

काठमाडौँ *n.* येहमबु.
 काट्नु *v. t.* टुकतोङ्.
 कान *n.* नामजो.
 काम *n.* लेह.
 कामी *n.* छ्यादुङ्.
 कालिज *n.* टाह.
 कालो *adj.* नाहकपु.
 कि *conj.* कि;
     conj. पिहच्या.
 किटली *n.* थीबरी.
 कितब *n.* किताब;
     n. छ्ये.
 किन *q.* च्यिपे.
 किन्नु *v.* ड्योहगोल;
     v. t. ड्योहदोङ्.
 किनभने *conj.* च्यिपे लाहपना.
 किम्बु *n.* राहपालाङ्.
 किरो *n.* बुह;
     n. लाहगोर बुह.
 किर्नो *n.* मिलि स्यी.
 किसान *n.* स्यिहङ्ले.
 कीला *n.* काति.
 कुकुर *n.* खि.
 कुखुरो *n.* च्याह.
 कुचो *n.* फयामा.
 कुचो पिट्नुको लगि *n.* योनदो.
 कुचो लाउनु *v. t.* स्योह.
 कुट्नु *v. i.* फोदोङ्;
     v. t. ; *v. i.* क्याहपतोङ्.
 कुटो *n.* तोङ्गि.
 कुट्नु *v. i.* च्योङतोङ्.
 कुन *q.* काहनदि.
 कुनै कुरा *n.* च्यि इनाङ्.

कुबेर *n.* ज्याह्मबाला.
 कुरिलो *n.* इबि रेरे.
 कुरवा *n.* साहङगि कुरवा.
 कुरा *n.* सेह;
     n. ताम.
 कुरा गार्नु *v. i.* तामया पेहदोङ.
 कुराकानी गर्नु *v. i.* साहलतोङ.
 कुहिना *n.* कुङ जुहङ.
 कुहिरो *n.* मुकपा.
 कुहेको *adj.* रुहलरुलबा.
 कुहेनु *v. i.* रुहलदोङ.
 के *q.* च्यि.
 केटाकेटी *n.* पिहङ्या.
 केटि *n.* स्येरमा.
 केति मान्छे *n.* ख्योपिङ्या.
 केन्द्रा *adj.* माङ्या.
 केरा *n.* मोहजे.

केलाउनु *v. t.* सालदोङ.
 केहि *n.* लाला.
 केही *adj.* तिबिच्यि.
 केही; *adj.* च्यि अङ.
 केही; कुनै *adj.* च्यि अङ.
 केही पनि *adj.* च्यि अङ.
 को *q.* सु.
 कोइला *n.* बुबरो.
 कोट *n.* च्युवा.
 कोदो *n.* क्याहगार.
 कोपरिनु *v. i.* कोहङतोङ.
 कोयाली *n.* कुकु.
 कोसारि *q.* काहन पेदि;
     q. काहनडा.
 कोहि *n.* लाला.
 कोही पनि *n.* सु अङ.
 कौवाकाफल *n.* खारबेसारे.

ख

खकार *n.* लोपक्याल.
 खता *n.* कादहा.
 खथ *n.* टाटे.
 खन्याउनु *v. t.* पुदोङ.
 खम्बिर *n.* फाप.
 खराब *adj.* माइहिबा.
 खल्लि *n.* खालङि.
 खस्तु *v. i.* ताहपदोङ;
     v. t. ; v. i. क्याहपतोङ.
 खाउ *v. imp.* सोह.
 खाजा *n.* ज्याहरा.
 खाट *n.* खाट.

खान्नु *v. t.* कोदोङ.
 खानु *v. i.* साहतोङ.
 खानुहुन्छ *v. i. h.* स्येह;
     v. i. h. छ्ये.
 खाने कुरा *n.* साहसे.
 खाली *adj.* तोहङबा.
 खुट्टा *n.* तिङ्बा, काङ्बा;
     n. तोहकपा;
     n. h. स्यापटा.
 खुट्टाको औलो *n.* काङ्बा जुहबु.
 खुट्टो *n.* काङ्बा.
 खुदो *n.* पराहङ.

खुर *n.* खुर.
 खुरपी *n.* चोहरा.
 खुसी *adj.* केहदाङ लाहङ.
 खेत *n.* स्थिहङ.
 खेल *n.* चेमे.
 खेल्लु *v. t.* चादोङ.
 खैरो *adj.* थाला राङ.
 खोज्नु *v. t.* छोलदोङ.

खोरण्डो *adj.* जेहवा.
 खोर्सानी *n.* मारचि.
 खोलनु *v. i.* ताहङदोङ.
 खोल्लु *v. t.* काह पेहदोङ.
 खोलेको *adj.* काह.
 खोलो *n.* लुहङ.
 खोस्नु *v. t.* फरोदोङ.

ग

गँड्यौलो *n.* द्राहलु.
 गंधा *n.* पुहङगु.
 गन्जी *n.* गाहनजि.
 गन्नु *v. t.* ताहङदोङ.
 गफ गर्नु *v. i.* ताम स्येकतोङ.
 गर्दन *n.* जिहङबा.
 गर्नु *v. t.* पेहदोङ;
     v. t. च्योहलदोङ.
 गरिब *adj.* पराङबु.
 गर्हुगो *adj.* च्येनदि.
 गलत *adj.* अचाले.
 गहिरो *adj.* तिह रुङबु.
 गर्हु *n.* टोह.
 गास्नु *v. t.* थिदोङ.
 गाइने कीरो *n.* पानि बुह.
 गाई *n.* पहलङ.
 गाउँ *n.* युहल.
 गाउनु *v. i.* नेहनतोङ.
 गाग्री *n.* सहङबुङ.
 गाजर *n.* माहरमु लाबु.
 गारि *adj.* थिङबु.

गाला *n.* डाहमबा.
 गित *n.* लु.
 गिद्ध *n.* छारक्या.
 गिर्नु *v. i.* परोहदोङ.
 गिरनु *v. i.* रिलदोङ.
 गुह किरा *n.* डेहङे.
 गुट *n.* च्याङ.
 गुन्द्रि *n.* गुहनदरि.
 गुन्दुक *n.* केहङु.
 गुफा *n.* पारा कुना.
 गुराँस *n.* ताङगु.
 गुरुङ *adj.* गोहरोङ.
 गुलियो *adj.* डाहरमु.
 गेडा *n.* बुदि.
 गैंडा *n.* गेहदा.
 गैनी *n.* युहरकानद.
 गोड्नु *v. t.* युहरतोङ.
 गोदना *n.* खोप तिबा.
 गोरु *n.* लाङ.
 गोलाकार *adj.* रहेलमु.
 गोलो *adj.* कोहरमो.

ग्रास *n.* गलाहस.

घ

घचेट्नु *v. t.* फुल.

घट्ट *n.* छत्रुदा.

घण्टा *n.* छत्रुजे.

घडी *n.* छत्रुजे;

adv. गाहरिला.

घन्टि *n.* टिलबु.

घनुष र बाण *n.* दाह.

घर *n.* खिम.

घरमा बस्ने कुल *n.* कुहल.

घरि *adj.* छापा.

घाँस *n.* छये.

घाइते *adj.* नेनदि.

घाउ *n.* स्योहवा.

घिरौले *n.* तोरयाङ.

घिस्रु *v. t.* तिस्याल क्याहपतोङ.

घी *n.* माहर.

घुँडा *n.* छीङगोर.

घुपौरो *n.* पे बुर.

घुम्नु *v. i.* कोरतोङ;

v. t. केदोङ;

v. t. यिहरतोङ.

घोडा *n.* टाहबु.

घोस्नु *v. d.* सुरतोङ.

घ्याम्यो *n.* अरु;

n. फुमबा.

च

चकटी *n.* च्याकटि.

चख्नु *v. t.* परेह ताहदोङ.

चट्यङ *n.* नाम था.

चतेको *adj.* राहलराहलबा.

चन्द्रमा *n.* दाहगारमु.

चपाउनु *v. i.* मुहरतोङ.

चप्पल *n.* लेकाम;

n. च्यापाल.

चम्चा *n.* खिमबु;

चमेरो *n.* फाबाङ.

चरो *n.* पिटुलि;

n. साहरु;

n. च्याजुङमा.

चरकनु *v. t.* केहदोङ.

चरखा *n.* राहटा.

चहार्नु *v. i.* युहतोङ.

चल्नु *v. t.* कारतोङ.

चलाख *adj.* च्याङबु.

चस्मा *n.* मीक स्पेल.

चाँदै *adv.* ग्युबाराङ;

adv. ग्युग्युबा ; ग्युबा.

चाँदी *n.* डुल.

चाट्नु *v. t.* दाहदोङ.

चाम्पा *n.* पाहक.

चाम्बाको भाँडा *n.* पाकपुर.
 चामल *n.* बरेह.
 चार *num.* स्थिह.
 चालिस *num.* खालङयि;
num. स्थिहपच्यु.
 चाहिने हुनु *v. t.* कोहदोङ.
 चिउरा *n.* फालगि.
 चिठी *n.* यिहगि.
 चिनी *n.* च्यनि.
 चिपछिपे *adj.* थेमु.
 चिम्टा *n.* केमबा;
n. चिमटा.
 चिया *n.* च्याह.
 चिया पत्ती *n.* च्याह पाहकतु.
 चिरनु *v. t.* स्यादोङ.
 चिल्लो *adj.* स्याक.
 चिल्लो पदार्थ *n.* स्याह.
 चिसो *adj.* टाहङमु.
 चील *n.* ठावा.
 चुक्क *n.* कारता.

चुक्कुल *n.* चुकुल.
 चुचुरो *n.* खावा.
 चुनको पोताइ *n.* सागार.
 चुबा *n.* अङ्दुङ.
 चुलहा *n.* कोहगा.
 चुल्टो *n.* ल्हेमा.
 चुलो *n.* कोहगा.
 चुस्तु *v. t.* ज्यिहपतोङ.
 चेर *n.* तोहङबा.
 चोक *n.* यीलदो.
 चोटि *n.* क्येहपा.
 चोर *n.* कुमेन.
 चोलो *n.* तोको.
 चौतारा *n.* नेसा.
 चौथो *num.* स्थिहबा.
 चौध *num.* च्युपस्थि.
 चौरीगाई *n.* याक.
 च्यात्नु *v. t.* रालदोङ.
 च्यौ *n.* स्यामु.

छ

छ *num.* दुह;
v. cop. येह.
 छत *n.* पालि.
 छरनु *v. t.* ताङदोङ.
 छर्तु *v. t.* ताहपतोङ.
 छाउनी *n.* छाउकि.
 छान्नु *v. t.* दाहमदोङ;
v. t. छाानदोङ.
 छानी *n.* पालि.

छाह्नु *v. i.* क्युदोङ.
 छायाँ *n.* टिहपसा.
 छाला *n.* कोबा.
 छिटो *adj.* ग्युग्युबा ; ग्युबा.
 छिन *n.* येह्वा.
 छिमेकी *n.* खिम ज्ये.
 छुचुन्द्रो *n.* चिक चिबा;
n. छ्येपारे.
 छुनु *v. t.* देहदोङ.

छुपीं *n.* लाहबा;
n. छ्युरपि.
छुरी *n.* काथा.
छैटौं *num.* दुहकपा.
छैन *v. cop.* मेह;
v. cop. मेहटो;
v. cop. यिहनदो.
छोटो *adj.* थेमि.

छोड्नु *v.* ज्या.
छोड्नु *v. i.* पोहरतोड;
v. t. क्युदोड.
छोप्नु *v. t.* उपतोड.
छोरि *n.* पोहमो.
छोरा *n.* पुह.
छ्यापी *n.* च्योड.

ज

जंगल *n.* रिह.
जंड्याहा *n.* छ्याडगोला.
जज्यू आमा *n.* यिवि जुजु.
जन्तार *n.* सुडा.
-जना *class.* मेहनदा.
जनावर *n.* रिहदा;
n. सेमजेन.
जब्बरजस्त *n.* जाबेरज्यासति.
जम्मा *adj.* जाहम्मा;
जाहम्माराड.
जरो *n.* छावा.
जरा *n.* चारङि.
जल्नु *v. i.* छिदोड.
ज्वाई *n.* माहकपा.
जवान *adj.* स्यारा.
जस्तो *adj.* च्यीराड;
postp. राहरा;
postp. टिहलेराड;
adv. लिमु.
जाँतो *n.* लाहगोर.
जाउ *v. imp.* सोड.
जाऊ *n.* ने.

जाडो *n.* क्याबु.
जाडो महीना *n.* सेरताड.
जाडो लासु *v. i.* क्यादोड.
जात *n.* किपा.
जात्रा *n.* तेमु.
जाति *n.* छाउ.
जादा *adj.* गाहडा.
जान्नु *v. t.* स्येदोड.
जानु *v. i.* डोहदोड;
v. i. काहलतोड.
जिउँदो *adj.* सोमबो.
जिब्रो *n.* च्ये
जीउ *n.* जुहबु.
जीरा *n.* मैना.
जुँगा *n.* माङरा.
जुका *n.* पेपे.
जुट *n.* बाहखाल.
जुत्ता *n.* कोहपस्या.
जुम्रा *n.* स्यी.
जुम्रा सानो *n.* स्यि खु.
जुहारि लाउनु *v. t.* तादोड.

जुवाई *n.* माहकपा.
जुहसेली *n.* बुह सिंहकपा.
जेठो *adj.* ज्येठि.

जोख्नु *v. t.* कारतोड.
जौ *n.* कार.
ज्यादा *adj.* माहङ्बु.

झ

झगडा *n.* राह.
झर्ना *n.* छ्यु च्यारा.
झर्नु *v. i.* परलतोड.
झाक्री *n.* पोहमबो.
झाँटने कल *n.* कुनिङ.
झाडो *n.* दोहप.
झारनु *v. i.* फापतोड.

झाल्नु *v. i.* फापतोड.
झिङगो *n.* प्राहङमाङ.
झुसिलिकरा *n.* खिबा.
झोल *n.* ख्यवा.
झोलाउनु *v. t.* पयाङदोङ.
झोला *n.* काहलदा.

ट

टप *n.* अलोङ.
टल्नु *v. t.* टालति.
टाँक *n.* दुङ.
टाउको *n.* गोह.
टाढा *adj.* था रिङबु.
टापु *n.* छ्यो.
टायर *num.* च्युपसुम.
टिका *n.* टिका.
टुंगिनु *v. i.* च्योहतोङ.

टुलो लामा *n.* खेमबु.
टोक्नु *v. t.* अ तापतोड.
टोकरी *n.* कोहरको;
n. चेलबा;
n. टोकारि.
टोकरी सानो रक्सी चाल्नेको
लगि *n.* स्यो.
टोपी *n.* स्याहमु;
n. h. कुस्या.

ठ

ठाउं *n.* ग्याह.
ठिक *adj.* तेमबा.

ठीक पुग्नु *v. t.* लोहदोङ.
ठुली आमा *n.* च्येच्ये च्योमबो.

ठूलो *adj.* छ्योमबो.
 ठूलो अशाङ *n.* अस्याङ च्योमबो.
 ठूलो जग भाँडा रक्सी बनाउनेको

लगि *n.* कुनडे.
 ठूलो बा *n.* अगू च्योमबो.
 ठूलो लामा *n.* रिहमबुर छये.

ड

डङ्ग *adv.* डाहडा.
 डर *adj.* जिहबा.
 डराउनु *v. i.* जिहतोड.

डल्लो; गोलाकार *adj.* डाहलो.
 डाँडा *n.* काहड.
 डोको, ठूलो सम्म चिपछिपे *n.*
 चार्मु.

ढ

ढुंगा *n.* तोह.

ढोका *n.* कोह.

त

त *part.* ले;
part. ताह;
part. ये.
 तपाईं *pr.* ख्या.
 तपाईंहरू *pr.* खुड.
 तरकारी *n.* चेमा.
 तरुल *n.* रिह हे.
 तल *postp.* माहर;
postp. चाला.
 तल्कनु *v. i.* स्यारतोड.
 तलतिर *postp.* पिचु.
 ताउं; कोटा *n.* खोपि.
 तातो *adj.* दोहमबो.
 तान *n.* राहटा.

तान्नु *v. t.* तेनदोड;
v. t. टिहदोड.
 तामा *n.* सहड.
 तार्नु *v. t. ; v. i.* क्याहपतोड.
 तारा *n.* करमा.
 ताल् *n.* अल;
n. कोहलमो.
 ताला *n.* कोहलज्या.
 तितो कोरिलो *n.* खेनदि कोहरिलो.
 तिनी *pr.* मोह.
 तिबोत *n.* पे.
 तिमी *pr.* खे.
 तिमीहरू *pr.* खुड.
 तिमुर् *n.* ऐरमाङ.

तिर्खा लयु *adj.* कोमसिन.
तिर्नु *v. t.* च्यालदोड.
तीखो *adj.* नोमबो.
तीतो *adj.* खेनदि.
तीथयात्रा *n.* ने कोर.
तीन *num.* सुम.
तील *n.* तिल.
तीस *num.* खालज्यि च्यु;
num. सुमज्यु.
तेजपात *n.* स्यिडा पको.
तेल *n.* तुम.
तेस्रो *num.* सुमबा.
तेरी *n.* पुहङगा.

तोलोको टाँक *n.* तोका.
त्यहाँ *postp.* ओह.
त्यहाँ *postp.* तिह.
त्यो *dem.* ओहदि;
dem. तोहदि.
त्यहा देखि *adv.* यिहनजो.
तयइस *num.* खालज्यि सुम.
त्यहाँबाट *conj.* देहलेगि.
त्यसकारण *conj.* ओहदिगि पेहदि.
त्यो *dem.* तोदि; ओदिह.
त्योस्तो *adv.* होनडा;
adv. छुरपे.
त्योसारि *adv.* ओरमु.

थ

थकाइ *adj.* थाङ छ्ये.
थकाउने *adj.* सिंहनदा.
थाहाँ *dem.* तेफुला.
थाहा छ *v. t.* हा कोदोड.
थाक्नु *v. i.* ड्झिलोदोड.
थाङका *n.* थाङकु.
थाप्नु *v. t.* पाहतोड.
थाल *n.* तेहरमा.

थिउना *v. cop.* मेहके.
थिच्नु *v. t.* नेमदोड.
थियो *v. cop.* येहके.
थुक् *n.* खाज्यु;
n. छयेमा.
थुकपा *n.* थुकपा.
थुन्नु *v. t.* च्युपदोड.
थुमो *n.* क्येहवा.
थोरै *adj.* तिबिच्चि.

द

दगुर्नु *v. i.* च्योडतोड.
दछीण *n.* ल्हो.
दबाउनु *v. t.* तिह.

दमाइ *n.* चेमगनदि.
दरी *n.* दाहरि.
दल्लु *v. t.* कुदोड;

v. t. मुरतोङ;
 v. t. टुलदोङ.
 दस *num.* च्यु.
 दस हजार *num.* पादि च्यु.
 दसौं *num.* च्युवा.
 दही *n.* स्योह.
 दाँत *n.* सो.
 दाइ *n.* अदा.
 दाख *n.* दाहकला.
 दानी *n.* काहलदा.
 दायौं *adj.* योबा.
 दाह्री *n.* माङरा.
 दाल *n.* मासे.
 दालो बुन्नु *v. t.* ताहमदोङ.
 दालोको बिट *n.* पानबु.
 दालोको बित्रा *n.* नाहङमा.
 दालोको बाहिर *n.* फिमा.
 दालो *n.* दाहलो.
 दिदी *n.* अजि.
 दिन *n.* झिहमा.
 दिनु *v. d.* नाङदोङ;
v. d. तेरतोङ.
 दिलो *adj.* कुहलबा.
 दिसा *n.* क्याकपा.
 दुइ *num.* झि.
 दुइ सय *num.* माहना झि.

दुइजना *num.* झिपु.
 दुइटा हातमा झोल्याउनु *v. t.*
 फाङदोङ;
v. t. थोदोङ.
 दुइटा वर्षा अगाडि *n.* सिनिङ.
 दुइटा वर्षा पछाडि *n.* सेबि.
 दुख पाउनु *v. i.* झ्योङदोङ.
 दुखि *n.* तुहपु.
 दुखी *adj.* तिहडाल.
 दुध *n.* होमा.
 दुम्सी *n.* कोहार;
n. पिहतीरी.
 दुवै *adj.* झिकाराङ.
 दुश्टो *n.* पोला.
 देख्नु *v. t.* थोङदोङ.
 देखाउनु *v. t.* तेनदोङ.
 देखिनु *v. t.* थोङदोङ.
 देडो *n.* गोहनडे.
 देरी *n.* थाकपा.
 देरै *adj.* दाहज्ये;
adj. माहङबु.
 देवटा *n.* ल्हा.
 देवी *n.* ल्हामु.
 देश *n.* देहस्य.
 दोपट्टा *n.* करेमु.
 दोर्जे *n.* दोहरज्ये.
 दोस्रो *num.* झिबा.

ध

धनियाँ *n.* ऊहसु.
 धनी *adj.* छ्युकपु.

धन्यवाद *excl.* थुच्ये छये.
 धनेश; नीलचरा *n.* रोहङ गोहलोङ.

धान *n.* सवा.
 धारिलो *adj.* नोमबो.
 धुनु *v. t.* ठुदोड.
 धुप *n.* दुहप;
     n. पे;
     n. साङ;

n. स्युहुकपा.
 धुपको भाँडा *n.* साङबुर.
 धुलो *n.* थालबि.
 धुवाँ *n.* तिहपा.
 धूलो *n.* थाला.

न

न *part.* नि.
 नङ *n.* लाहकपा सेमु;
     n. सेमु.
 नजिक *postp.* पोहला.
 नदि *n.* लुहङ.
 नधारिलो *adj.* बोहकतो.
 नब्बे *num.* कुहपच्यु;
     num. खालस्यि च्यु.
 नमस्ते *excl.* टास्यि देले.
 नयाँ *adj.* सामबा.
 नरिवल *n.* नारिवाल.
 नलि *n.* मेहस्योड.
 नवौं *num.* कुहबा.
 नसा *n.* चह.
 नाइटो *n.* तिया.
 नाक *n.* नासुम.
 नाग *n.* लु.
 नाङगो *adj.* नाङगो.
 नाच्नु *v. t.* छ्यामदोड.
 नाति *n.* छाउ.
 नातिनी *n.* छामु.
 नाम *n.* मिहन.
 नामलो *n.* नामलि.

नि *part.* याहङ.
 निउरातो तकारि *n.* तेहगिनि छेमा.
 निकस गर्नु *v. i.* थेनतोड.
 निको हुनु *v. i.* टाहतोड.
 निचर्नु *v. t.* चिरतोड.
 नितम्ब *n.* केफा.
 निधार *n.* मुरचा.
 निन्द्र बिम्जेको *v. i.* ड्झि सेतोड.
 निफान्तु *v. t.* टापदोड.
 निम्बुवा *n.* निमाबा.
 निर *postp.* सुरला;
     postp. पोहला.
 निल्लु *v. t.* ड्झिहपतोड.
 निस्कनु *v. i.* तेहनदोड;
     v. t. स्यालदोड.
 निहुरनु *v. i.* कुहर पेहतोड.
 नीलो *adj.* ज्याहङ्गु;
     adj. डोमबु.
 नुनिलो *adj.* छापरे.
 नून *n.* छा.
 नेपाली *adj.* खासा.
 नैनी *n.* माहर.
 नौ *num.* कुह.

प

पकाउनु *v. t.* योहदोङ.
 पक्रनु *v. t.* जुहमदोङ.
 पखेटा *n.* स्योकपा.
 पछयौरा *n.* काइतो.
 पचास *num.* खालङयि च्यु;
num. डापच्यु.
 पछाडि *postp.* तिङला.
 पछाडि *postp.* क्याहपला.
 पट्टि *n.* पटि.
 पठाउनु *v. t.* ताङदोङ.
 पहाड *n.* लाह.
 पढ्नु *v. i.* टाहतोङ;
v. t. टोहदोङ;
v. t. टोहदोङ.
 पत्ता *n.* लोहमा.
 पतन्त्र *n.* छाकपालिङ.
 पत्रिका *n.* पोतरिका;
n. स्यीगु.
 पन्ध्र *num.* च्येडा.
 पनि *conj.* अङ;
part. ना.
 पर्खनु *v. i.* कूदोङ.
 पर्खलि *n.* चिकपा.
 परेला *n.* मी पु.
 परिवार *n.* मेहमेया.
 पर्सि *n.* नाहङ दिहना.
 पराल *n.* पराल.
 पलुन्गो *n.* पालाङ चेमा.
 पखु *v. i.* स्यूहदोङ.
 पसल *n.* दोहगान.

पसानु *v. i.* स्ये क्याहङ;
v. t. थेनतोङ.
 पहिलो *num.* तोहङबो.
 पहुँलो *adj.* सेरपु.
 पाँच *num.* डा.
 पाँचौँ *num.* डाबा.
 पाउनु *v. t.* जोहरतोङ;
v. t. सेह.
 पाक्का *adj.* पाहका.
 पाकेको *adj.* छेछेबे.
 पाखुरा *n.* लाहकपा पुङबा.
 पागल *n.* ड्योङबा.
 पाटालो *adj.* यिहपा.
 पात्त *n.* लाहपति.
 पातलो *adj.* सापु.
 पानि सात सानो कचौरामा
 पूजाको लाग *n.* येहनज्याप फुल.
 पानिको गाग्रि *n.* छ्यु.
 पानी *n.* छ्यु.
 पानी पार्नु *n.* नम क्याप.
 पारि *postp.* फारकोनला.
 पाइन्ट *n.* जाहगेङम;
n. पोलदुम.
 पार गर्नु *v. d.* ड्योतोङ.
 पार्नु *v. d.* लुदोङ.
 पाल *n.* टाज्याङ.
 पाले *n.* गेहद पाले.
 पालो *n.* पालो.
 पाश्चिम *n.* च्याहङ.
 पाहुना *n.* डोहमबो.

पिँध *n.* दाग.
 पिँधने अन्न *n.* ज्याहगि.
 पिँडालु *n.* या.
 पिछ्छ *postp.* तिङला.
 पिट्नु *v. t.* तुहङदोङ.
 पिउनु *v. t.* थुङदोङ.
 पिट्ने *n.* तुहङदा.
 पिठु *n.* क्याहप.
 पिठो *n.* चामबा.
 पित्त *n.* ठिबा.
 पिरो *adj.* कारपा.
 पिरका *n.* पिरका.
 पिलो *n.* टिङबुर.
 पिसाब् *n.* छिङङ.
 पिसाब् फेरनु *v. i.* छिङदुङ तादोङ.
 पीर *adj.* तिहङगल.
 पुशु *v. i.* लेपतोङ;
     v. t. दाहङदोङ;
     v. t. च्याङ.
 पुच्छुर *n.* डामाङ.
 पुछ्नु *v. t.* फयादोङ.
 पुतलो *n.* फिमलि.

पुरा *adj.* काहङ.
 पुरानो *adj.* निङबा.
 पुरी खेल्लु *v. i.* च्याल क्याहपतोङ.
 पुल *n.* साहमबा.
 पुलिन्दा *n.* दापा;
     n. पाक.
 पूजा *n.* पुजापाट.
 पूर्व *n.* स्येर.
 पेट *n.* फो.
 पेटी *n.* कारा;
     n. पाटुका.
 पेटी लाउनु *v. t.* पेटी च्यिङदोङ.
 पैसा *n.* डेहबा;
     n. टाङा.
 पोको *n.* काहलज्यु.
 पोहगंगेप *n.* पाङगेप;
     n. तिकिस.
 प्रसाद *n.* छोप.
 प्राचीन *adj.* तुङबो जुक.
 प्रिथिवी *n.* सातिङ.
 प्वाँख *n.* स्योकपा.
 प्वाँखे सरप *n.* डुहक.
 प्वाल *n.* तोलबो.

फ

फकाउनु *v. t.* होमदोङ.
 फर्कनु . फारसि.
 फलफुल *n.* फालफुल;
     n. स्पीङडो.
 फलाम *adj.* च्या.
 फाटेको *adj.* थाङनाङ.
 फारप *n.* क्याहपरे.

फासु *n.* फास.
 फिका *adj.* क्ये तहाल.
 फिका नीलो की नीलो *adj.* डेमसे.
 फिका रातो *adj.* माहरसे.
 फिका सेतो *adj.* कारसे.
 फिला *n.* काङबा लास्या.

फुक्नु *v. i.* फुदोङ.
 फुकाल्नु *v. t.* पि.
 फुट *n.* ठु.
 फुट्नु *v. i.* रोहपतोङ.
 फुटाउनु *v. t.* रोपतोङ.
 फुल *n.* मेहनदो;
n. च्येह्नेनदो;

n. च्येम् कोडा.
 फुल दानी *n.* मेहनदो दाहनि.
 फोक्सो *n.* लुवा ; ल्वा.
 फोहोर *adj.* नामदा;
adj. झ्योकपा;
adj. टाहलु.
 फ्याक्नु *v. t.* क्युरतोङ.

ब

बंगुर *n.* फा.
 बगेर *n.* चेहतरे.
 बज्यै *adj.* काहमु;
n. यिबि.
 बच्चा *n.* पिहज्या.
 बजार *n.* क्याहसा.
 बझु *n.* ठुकपा.
 बटुल्नु *v. t.* रुहपतोङ.
 बढिया *adj.* काम साबु.
 बत्ति *n.* दाहर.
 बन कुखुरो कालिज *n.* रीज्या.
 बन्चरो *n.* तारि.
 बन्द गर्नु *v. t.* चुमदोङ.
 बन्दा *adj.* क्याहप.
 बन्दाकोबी *n.* बाहनदा.
 बन्धु *v. t.* टाहतोङ.
 बनाउनु *v. t.* ज़ोहदोङ.
 बरको रुख *n.* बाहर तोहडबो.
 बरज्यु *n.* मेहमो जुजु.
 बर्मा *n.* झ्युङ.
 बल *n.* बाहल.
 बलि दिनु *v. t.* मार क्याहपतोङ.

बल्दो कोइल *n.* सुहला.
 बल्नु *v. i.* तीहदोङ;
v. t. बाहरतोङ;
v. t. पारतोङ;
v. t. सादोङ.
 बसन्त ऋतु *n.* मुहल.
 बखु *v. i.* तेहतोङ;
v. i. तेहतोङ;
v. i. h. स्युह.
 बहिनी *n.* नोहमो.
 बाँदर *n.* परेकेन;
n. परिव.
 बाँध्नु *v. t.* ताहमदोङ.
 बाँस *n.* मिलिङ चेमा;
n. पटप.
 बाँस सानो *n.* मिलिम.
 बाँस सानो दालो बनाउनेको
 लागि *n.* मीमा.
 बाँसको सुकुल *n.* पोहरचा.
 बाइस *num.* खालज्यि झ्यि.
 बाक्लो *adj.* थुकपु.
 बाको दिदी *n.* अनि च्योमबो.
 बाको बाहिनी *n.* अनि.

बाख्रो *n.* राह.
 बाघ *n.* च्येन.
 बाजे *n.* मेहमे.
 बाटो *n.* लाहम.
 बाण र घनुष *n.* दाह.
 बादल *n.* मुकपा.
 बादल *adj.* रुहसुसुस.
 बाबरी *n.* बाहरगारि मोनदो.
 बाबु *n.* अबा.
 बाया *adj.* योमा.
 बार *n.* होस्ता;
     num. च्यिङ्गि.
 बारी *n.* बाहरि.
 बाह्रौं *num.* च्यिङ्गिबा.
 बाल्टिन *n.* बाहलटिन.
 बाला *n.* दिउ.
 बासी *adj.* ल्हामा.
 बाहिर *postp.* फिला.
 बाहुन *n.* बाहमेन.
 बाहुन *n.* क्युहमा.
 बिग्रनु *v. t.* नोहडदोङ.
 बिचमा *postp.* पाहरकिला.
 बिचरा *n.* निङछया.
 बिचार *n.* नुङछया.
 बिरामी *adj.* नाहदि.
 बिरामी मन्छे *n.* नेहपा.
 बिरालो *n.* गुहरि.

बिरामी जुनु *v. i.* नाहदोङ.
 बिहिवार *n.* साह पुरपु.
 बिद्यालय *n.* टोहसा.
 बिहा *n.* बिहहा.
 बिहा *n.* पाहमा.
 बिहा माला *n.* पिहर यु.
 बिहान *n.* स्योहले.
 बीउ *n.* सेन.
 बीस *num.* खालज्यि;
     num. ङ्गिज्यु.
 बीसदतारे *adj.* कोहलेला.
 बुधवार *n.* साह ल्हाकपा.
 बुहरी *n.* नामा.
 बूट *n.* सोमबा.
 बूढो *adj.* काहपु.
 बेच्नु *v. t.* चोहडदोङ.
 बेच्नेलाइ *n.* चोहङगोला.
 बेला *adv.* बेहलाला.
 बेलुका *n.* कुहङसे.
 बेसर *n.* युहङगा.
 बेसरी *adv.* बेहसारी.
 बेशर *n.* युहङगा.
 बोलाउनु *v. i.* के क्याहपतोङ.
 बोल्नु *v. i.* लाहपतोङ.
 बौद्ध *n.* नाङमा.
 ब्याउनु *v. t.* क्येदोङ.
 ब्वाँसो *n.* फारा.

भ

भटमास *n.* रेनजा.
 भत्कनु *v. i.* रोहमदोङ.

भत्किनु *v. i.* रोहमदोङ.
 भतिजी *n.* छामु.

भन्दा *part.* मादि.
 भन्नु *v. t.* लाहपतोङ.
 भने *conj.* देहजे;
     conj. लाहपना;
     conj. मानि.
 भरे *postp.* ताहलदा.
 भर्नु *v. i.* काहडदोङ.
 भर्याङ *n.* तोबा.
 भाँडा कुन्डे माथि रक्सी
     बनाउनेको लागि *n.* हाडा.
 भाँडा, ठूलो जग रक्सी
     बनाउनेको लागि *n.* कुनडे.
 भाँडा सानो शंकु रक्सी
     बनाउनेको लागि *n.* पोनि.
 भाँडा हाडा भित्र रक्सी
     बनाउनेको लागि *n.* चामा.
 भाँडो *n.* नेकि.
 भाँसको बारि *n.* पाङजा.
 भाषा *n.* ताम.
 भाइ *n.* नोह.
 भाउज्यु *n.* नामा.
 भाग्यमानी *adj.* किपु.
 भाच्नु *v. t.* छ्यादोङ.
 भाचेको *adj.* छ्या च्याबा.

भात *n.* तो.
 भारी *n.* खुरपु.
 भालु *n.* तोहम.
 भिछु *n.* टाहबा.
 भिजेको *adj.* पाहडपाङबा.
 भित्ता *n.* बिगहता.
 भित्र *postp.* नाहडला.
 भिना *n.* माहकपा.
 भुइँ *n.* सा.
 भुट्नु *v. t.* डोदोङ.
 भुल्नु *v. t.* टेहमबा च्येहदोङ.
 भूइँचालो *n.* स्पीङगुल.
 भूमिगत *postp.* वाला.
 भैट्न जानु *v. t.* खोरतोङ.
 भेट्नु *v. t.* थुदोङ.
 भेडो *n.* लुह.
 भेन्टा *n.* बेहनद.
 भोक लग्नु *adj.* तोबा.
 बोक्नु *v. t.* खुरतोङ;
     v. t. क्योङदोङ.
 बोकुरि *n.* च्याहड.
 बोकुरा *n.* पाबा.
 भोलि *n.* नाहडबार.
 भ्यागुतो *n.* पाहलबा.

म

म *pr.* डाह.
 मकै *n.* माहगि.
 मत्रै *adj.* च्यीराङ.
 मगज *n.* लेपा.
 मंगलवार *n.* साह मिहडमार.

मदत *n.* माहदात.
 मध्य *postp.* नाहडला.
 मध्यान्ह *n.* ड्यिहमा फे.
 मधुमेह लाग्नु *v. t.* स्यालदोङ.
 मन *n.* सेम.

मन् पर्छ *v. t.* सेम क्येदोङ.
 मन पराउनु *v. t.* काहदोङ.
 म्नु *v. t.* झेहनदोङ.
 मन्मा सोच्नु *v. t.* नेदोङ.
 मरुण्ड *n.* लुहडसो.
 मरेको *adj.* स्यी स्यीबा.
 मरेको मान्छे *n.* फुमबु;
     n. रोह.
 मर्नु *v. i.* स्यीतोङ.
 मृगौला *n.* खालमा.
 मल *n.* च्याहवा.
 मल त्याग गर्नु *v. i.* क्याकपा
     ताङतोङ.
 मसिनो *adj.* ज्याह्मबु.
 मसला *n.* गाहराम मेहना.
 महिना *n.* दाहवा.
 महिला *n.* पेमपिङ्या.
 मही *n.* ताहरा.
 मही पर्नु *v. t.* स्याङदोङ.
 मह *n.* पराहङ.
 माकुरा *n.* स्यावा बुह.
 मायु *v. d.* नाङदोङ.
 माग्ने *n.* नाङगानदि.
 माछा *n.* झ्याह.
 माछा कि सर्पाको अण्डा *n.* डोङ.
 माछाको सास सास फेरने अंग
     n. पोहचि.
 मात्नु *v. i.* ज़िहतोङ.
 मातो *n.* सा.
 माथि *postp.* थोला;
     postp. याहरला.
 मानो ध्वजा *n.* लुङदार.
 मानिस *n.* मिह.

माने *n.* माहनि.
 मामा *n.* अस्याङ.
 माया *n.* माहया.
 मार्नु *v. t.* सेदोङ;
     v. t. सेतेरतोङ.
 माला *n.* छुहरु.
 मासु *n.* स्या.
 माहुरिको चाका *n.* तीप चाङ.
 हामी *pr.* झिह;
     pr. होराङ.
 मिर्ग *n.* खेस्या.
 मिटो *adj.* स्थिहमबु.
 मित्रा *n.* झोन.
 मिनट *n.* कारमा.
 मिल्नु *v. i.* डीहतोङ;
     v. i. डीहतोङ.
 मिलस्सार *adj.* डीबु.
 मिलाउनु *v. i.* डीहतोङ;
     v. t. सेदोङ.
 मीहरु *n.* मेहमेया.
 मुख *n.* खा.
 मुटु *n.* निङ.
 मुङग्रो *n.* ठवा.
 मुद्दा *n.* मुहदा.
 मुस *n.* पोला.
 मुसो *n.* चुङबे.
 मूर्खा *adj.* चीकपा.
 मूला *n.* लाहबु.
 मेच *n.* कुरच्यि.
 मेवा *n.* मेहवा.
 मैन बत्ति *n.* छेमे.
 मैन बत्ति राख्ने वस्तु *n.* कुङगा.
 मोजा *n.* मोजा.

मोटर साइकल *n.* पाकपा.
मोटो *adj.* क्याहबा.
मो:मो: *n.* मोहो.

मौरी *n.* तीप;
n. तिपामा.
मौसम *n.* ऐरका.

य

यहाँ *dem.* दाहला.
यो *dem.* दिह;
dem. तोदि.
यो जस्तै *adv.* देहनडा.

योनि *n.* तु;
n. जाहङ्मु.
ह्योल्मो *n.* ह्योलमो.
योस्तो *adv.* देहनमु;
postp. फारपे.

र

रगं *n.* छे.
रक्सी *n.* अराक;
n. नुहरमा;
n. छ्याङ.
रगत *n.* ग्रा.
रन्दा *n.* बोहस्येला.
रमिता *n.* तेनमु.
राँगो *n.* माइह ; माहगि;
n. माइह रागो.
राजमाक तकारि *n.* चेमा.
राजा *n.* क्यालबु.
राडा *n.* रारा.
राडी *n.* महनडि.
रात *n.* कुहङ्मु.
रातो *adj.* माहरमु.
रातो चिप्लो मातो *n.* सीडि.
रातो पाण्डा *n.* होह बराकपा.
रातो बोडी *n.* बोहडा.

रातो माला *n.* पिहरु.
रातो माला, केताहारको लागि *n.*
सिह.
राम्तोरिया *n.* लेनडे.
राम्रो *adj.* याहबु.
रामाइलो *adj.* चुबु.
रायको सग *n.* पासागि छेमा.
रकिापी *n.* तेहरमा.
रिस *adj.* स्थिहताङ.
रुख *n.* तोहङ्बो.
रुद्रघण्टि *n.* च्याजुङमा.
रुनु *v. i.* झुतदोङ.
रुपिया *n.* स्यीका.
रे *part.* लो.
रोटी *n.* खुरा.
रोख्नु *v. d.* ज्याहतोङ.
रोख्नुस *n. imp.* ज्यो.

रोप्नु *v. t.* ज्युहदोङ.

रौ *n.* पु.

ल

लक्ष्मी *n.* नोहरगुनमा.

लखिन *v. t.* झोरतोङ.

लगाउनु *v. t.* केहनदोङ.

लगायत *postp.* कोहताराङ.

लङ्गडो *adj.* खोटे.

लज्जालु *adj.* मोहछ्या.

लज्जित *adj.* डो छ्यामु.

लङ्नु *v. i.* ग्येलदोङ;

v. i. रिलदोङ.

लडाउनु *v. t.* रीलतोङ.

लपसि *n.* कालाङ सेह.

हल्ला *n.* के.

हल्लाउनु *v. t.* युङ्दोङ.

लसुन *n.* कोहकपा.

लाउनु *v. t.* केहनदोङ.

लासु *v. i.* फोदोङ.

लात् हान्नु *v. t.* तोहकपागि

क्याहपतोङ.

लामखुट्टे *n.* पोङ्दि.

लामा *n.* लामा.

लामा, ठूलो *n.* रिहमबुर छये.

लामा पीठो मूर्ति *n.* तोरमा.

लामो *adj.* रिहङ्बु.

लिखा *n.* सोमा;

n. स्यि खु.

लिनु *v. t.* लेहनदोङ.

v. t. थोदोङ.

लुकाउनु *v. t.* यिपतोङ.

लुगा *n.* कवेहला;

n. स्याहमा.

लुगा लाउनु *v. t.* कवेहला कोहनदोङ.

लेखदत्नु *v. t.* झोतोङ.

लेख्नु *v. i.* परुहदोङ.

लैजानु *v. t.* खेरतोङ.

लौरो *n.* परेका.

व

वटा *class.* काराङ.

class. थाल.

हवा *n.* ल्हाबा.

वस्त्र बन्द गर्नेको लागि *n.* थेंरे.

वर्षा *n.* लोह.

वहरी *n.* नामा.

वारपार *adv.* फारछुर.

वारी *postp.* छुर.

विचार *n.* नामसाङ.

विदेशी *adj.* क्याहमि.

स

-संग *postp.* ड्ङिमु.
 संझनु *v. i.* तेहमबा साहलतोङ.
 हंसिया, खुर्पि *n.* सोहरा.
 हँसाउने बुद्ध *n.* हास्याङ.
 सक्नु *v. aux.* खुतोङ.
 सङलो *n.* बिहलिङ.
 सजिलो *adj.* जोह तेमु.
 सत्र *num.* च्युपतिन.
 सत्री *num.* खालसुम च्यु;
num. तिहनज्यु.
 सन्तान *n.* साहनदान.
 सनिवार *n.* साह पेमबा.
 सपना *n.* मिलाम.
 सफा *adj.* सुमबु;
adj. चाङमा;
adj. सुङ.
 सबै कुराहरु *n.* यिहनजे मिहनजे.
 समय *n.* छ्युजे.
 समुह *n.* जाहति.
 समुदाय *n.* मेहमेया;
pr. फेवे.
 सम्म *adj.* लेपटा;
adj. टाङगा.
 सय *num.* माहना काहङ.
 सयपत्रि फुल *n.* साहसाइन मेहनदो.
 सर्प *n.* परुहल.
 सस्यु *n.* हुङगार.
 सल्लाह *n.* टेह.
 सल्लाह गर्नु *v. i.* टेह पेदोङ.
 सवेरै *adj.* नाह सुमु.
 सस्तो *adj.* ख्येमु.

ससुरा *n.* क्युहबु.
 सहमत गर्नु *v. i.* तिङदोङ.
 हांस्तु *v. i.* केमु क्यापत.
 साँगुरो *adj.* तोहङबु.
 साँचो *n.* साजो.
 हाँस *n.* हाहङसा.
 सागपात *n.* चेमा.
 साङलो *n.* छ्यालदा.
 साठी *num.* खालसुम;
num. टुहकच्यु.
 सात *num.* तिहन.
 सातौँ *n.* रोह.
 सादि *n.* स्याहमा.
 सानो *adj.* पिहरु;
adj. च्येमि.
 सानी आमा *n.* च्येच्चे.
 साबुन *n.* फोस्योप.
 सालनाल *n.* स्यामा.
 सास फेरनु *v. i.* ऊ फेरतोङ.
 सास रोकिनु *v. t.* छालदोङ;
v. t. ; v. i. क्याहपतोङ.
 सासु *n.* क्युहमु.
 सिउँदो *n.* कोमा;
n. छोलम.
 सिंह *n.* च्येन.
 सिँगान *n.* नापस्याल.
 सिक्का *n.* देक.
 सिक्नु *v. t.* लोपतोङ.
 सिद्धौनु *v. t.* सिहनदोङ.
 सिमी *n.* स्यिमि.
 सियो *n.* खाप.

सिरानी *n.* ड्योबुल.
 सिलाउनु *v. t.* चेमदोङ.
 सिस्नु *n.* सवाह.
 सीधा *adj.* छ्यारे;
adj. थेंका.
 सुक्नु *v. i.* कामदोङ.
 सुख्खा *adj.* कामबु.
 सुघ्ना *n.* टिहमा.
 सुघ्नु *v. t.* टिहमा नामदोङ.
 सुजि *n.* पिरमा.
 सुत्नु *v. i.* ड्याहलतोङ.
 सुत्तुहुन्छ *v. i. h.* सिंहम.
 सुन *n.* सेर.
 सुन्दर *adj.* जेहबु.
 सुन्नु *v. i.* थेंतोङ.
 सुनवार *n.* साह दाहवा.
 सुनिनु *v. i.* टाङदोङ.
 सुनौलो *adj.* सेरकि.
 सुपो *n.* लोमा.

सुर्य *n.* ड्यिहमा.
 सुराही *n.* पोङ.
 सूर्योदय *n.* ड्यिहमा.
 सूर्यास्त *n.* ड्यिहमा डुहपतोङ.
 सुली *n.* हलि.
 सैकेण्ड *n.* थाला.
 सेतो *adj.* कारपु.
 सेतो तारा *n.* टोहलमा.
 सोच्नु *v. t.* नाम्साङ ताङदोङ.
 सोङ्नु *v. t.* टीहदोङ.
 सोर *num.* च्युङ.
 स्तुपा *n.* कोह्वाबु;
n. छ्योरतेन.
 स्तन *n.* होमा;
n. पराहङ्गो.
 स्याउ *n.* स्याउ.
 स्याल *n.* लुहनदि.
 स्वास्त्य *n.* खालज्यो.
 स्वास्त्री *n.* पेहमि.

श

शहर *n.* क्याहसा.
 शंखाकीरा *n.* लेपा बुह.
 शत्रु *n.* टाह.
 शान्त *adj.* कोहलेला.
 शिकार खेल्नु *v. t.* स्थिकार चा.

शिशो *n.* काहमबु.
 शुक्वार *n.* साह पासाङ.
 श्रीमती *n.* पेहमि.
 श्रीमान *n.* ख्योगा.

ह

हजार *num.* पादि काहङ.

हत्केलो *n.* लाहकपा तिहङ.

हप्ता *n.* साता;
n. तिहन्डा.
 हलुका *adj.* याङ्दि.
 हारक *adj.* टाहङमाराङ.
 हरियो *adj.* झोमबु.
 हरियो तारा *n.* टोहल.
 हरियो माला *n.* यु.
 हरियो साग *n.* ताङलिमु चेमा.
 हाँगो *n.* खापे.
 हाड *n.* रोहको.
 हात *n.* लाहकपा;
n. h. छ्याक.
 हात गारदिले *adj.* छ्यालदा
 क्याहपति.
 हात्ती *n.* लाहङगुस्या.
 हालो *n.* थोङ.
 हाल्नु *v. d.* लुदोङ.

हिउँ *n.* खावा.
 हिजो *n.* दाहङ.
 हिजोआज *adv.* दाहङ तेहरिङ.
 हिडनु *v. t.* यूहदोङ.
 हिन्दु *adj.* छिपपा.
 हीर *n.* नुहरपु.
 हुन लग्नु *v. d.* -च्युतोङ.
 हुन्छ *v. cop.* ओहगे.
 हेर्नु *v. i.* तादोङ;
 है *voc.* ओ.
 हो *v.* हिमबा.
 हो; छ *v. cop.* दुह.
 होइन *v. cop.* मिहन;
v. cop. मिहनदु.
 होचो *adj.* मामु.
 होला *v. cop.* येहटो;
v. cop. यिहनडो.

अङ्ग्रेजी - लाम्लाम्जुङ
योहल्मो

A - a

above *postp.* थोला;
postp. याहरला.

across *postp.* फारकोनला.

Adam's apple *n.* च्याजुङमा.

advice *n.* टेह.

afraid *adj.* जिहबा.

after *postp.* तिङला.

afterbirth *n.* स्यामा.

again *conj.* पिहच्या.

agreeable *adj.* डीबु.

alcohol, strong *n.* अराक;

alcohol, weak *n.* नुहरमा;

n. छ्याङ.

alive *adj.* सोमबो.

all *adj.* जाहम्मा ; टाहम्माराङ.

ally *n.* ड्योन.

alone *adj.* च्यीराङ.

also *conj.* अङ;

part. ना.

among *postp.* नाहङला.

amulet *n.* सुडा.

ancient *adj.* तुङबो जुक.

and *conj.* अनि;

conj. राङ.

and then *conj.* ओहलेगि.

anger *adj.* स्थिहताङ.

animal *n.* रिहदा;

n. सेमजेन.

annoy *v. t.* ड्योरतोङ.

ant *n.* टोहमाङ.

any *adj.* च्यि अङ.

anything *adj.* च्यि अङ.

apple *n.* स्याउ.

apron, traditional *n.* पाङगेप.

arm *n.* लाहकपा पुङबा.

aroma *n.* टिहमा.

arrive *v. i.* लेपतोङ.

arrow and bow *n.* दाह.

arum *n.* या.

ask *v. t.* टीहदोङ.

ask for *v. d.* नाङदोङ.

asparagus *n.* इबि रेरे.

at the time *adv.* बेहलाला.

at the time *adv.* गाहरिला.

aunt, father's sister *n.* अनि;

aunt, mother's sister *n.* च्येच्ये.

auxiliary verb *v. i.* तेहतोङ.

axe *n.* तारि.

B - b

baby *n.* पिहङ्या.

back *n.* क्याहप.

back apron *n.* तिकिस.

bad *adj.* मिङहिबा.

bag *n.* काहलदा.

bamboo mat *n.* पोहरचा.

bamboo, small *n.* मिलिम.

bamboo, small and split *n.* मीमा.

bamboo, large *n.* पटप.
bamboo, shoots *n.* मिलिङ चेमा.
banana *n.* मोहजे.
bark *n.* पाबा.
barley *n.* कारु.
barracks *n.* छायाउकि.
base *n.* दाग.
     n. दाहलो;
     n. कोहरको;
basket, large *n.* चेलबा;
     n. टोकारि.
basket, conical *n.* स्यो.
basket, flat *n.* चारमु.
basket, inner layer *n.* नाहङमा.
basket, outer layer *n.* फिमा.
basket, storage *n.* च्याहङ.
bat *n.* फाबाङ.
bayleaf *n.* स्यिङा पको.
bean, kidney *n.* बोहडा.
beans *n.* स्यिमि.
bear *n.* तोहम.
beautiful *adj.* जेहबु.
because *conj.* च्यिपे लाहपना.
bed *n.* खाट.
bee *n.* तीप;
     n. तिप्पामा.
beehive *n.* तीप चाङ.
before *adv.* ताहज्यि;
     postp. दिनला;
     postp. तोहङला.
beggar *n.* नाङगानदि.
behind *postp.* क्याहपला.
bell *n.* टिलबु.
belly *n.* फो.
below *postp.* चाला.
belt *n.* कारा;

n. पाटुका.
belt, wear *v. t.* पेटी च्यिङदोङ.
bend over *v. i.* कुहर पेहतोङ.
between *postp.* पाहरकिला.
big *adj.* छ्योमबो.
bile *n.* ठिबा.
bind *v. t.* कीदोङ;
     v. t. ताहमदोङ;
     v. t. टाहतोङ.
bird *n.* पिटुलि;
     n. साहरु;
     n. चेहतरे.
bird, general *n.* च्याजुङमा.
birth, give *v. t.* क्येदोङ.
bite *v. t.* अ तापतोङ.
bitter *adj.* खेनदि.
black *adj.* नाहकपु.
blacksmith *n.* छायादुङ.
blanket *n.* महनडि.
blood *n.* ट्या.
blow *v. i.* फुदोङ.
blowing pipe *n.* मेहस्योङ.
blue *adj.* ज्याहङगु;
     adj. डोमबु;
     adj. डोमसे.
body *n.* जुहबु.
boil *n.* टिङबुर;
     v. t. कोलदोङ.
bone *n.* रोहको.
book *n.* किताब;
     n. छ्ये.
boots *n.* सोमबा.
both *adj.* ड्यिङकाराङ.
bottle *n.* काहमबु.
bound *adj.* छायालदा
     क्याहपति.

bow and arrow *n.* दाह.
bowl *n.* मेहनज्या.
bowls, water *n.* येहनज्याप फुल.
bracelet *n.* दिउ.
Brahmin *n.* ब्राह्मेन;
n. क्युहमा.
brain *n.* लेपा.
branch *n.* खापे.
bread *n.* खुरा.
break *v. i.* रोहपतोङ;
v. t. रोपतोङ;
v. t. छ्यादोङ.
break even *v. t.* लोहदोङ.
breast *n.* ओहमा.
breathe *v. i.* ऊ फेरतोङ.
bridge *n.* साहमबा.
broken *adj.* छ्या च्याबा.
broom *n.* फयामा.
broom, cloth *n.* योनदो.
brother, elder *n.* अदा.
brother's daughter *n.* छामु.

brother's son *n.* छाउ.
brother's wife *n.* नामा.
brother, younger *n.* नोह.
brown *adj.* थाला राङ.
brush *v. t.* स्योह.
bucket *n.* बाहलटिन.
buckwheat *n.* क्याहपरे.
Buddha, laughing *n.* हास्याङ.
Buddhist *n.* नाङमा.
buffalo, male *n.* माइह रागो.
buffalo, female *n.* माइह; माहगि.
burn *v. i.* तीहदोङ;
v. i. छिदोङ;
v. t. बाहरतोङ;
v. t. सादोङ.
bushland *n.* दोहप.
butter *n.* माहर.
butterfly *n.* फिमलि.
buttermilk *n.* ताहरा.
button *n.* टुङ.
buy *v. t.* ड्योहदोङ.

C - c

cabbage *n.* बाहनदा.
call *v. i.* के क्याहपतोङ.
can *v. aux.* खुतोङ.
candle *n.* छ्येमे.
candle holder *n.* कुङगा.
candle wick *n.* दाहर.
carpet *n.* दाहरि.
carrot *n.* माहरमु लाबु.
carry *v. t.* खुरतोङ;
v. t. क्योङदोङ.
caste *n.* किपा.

cat *n.* गुहरि.
caterpillar *n.* बुह सिंहकपा;
n. खिबा.
cauliflower *n.* काउली.
cause *v. d.* -च्युतोङ.
cave *n.* पारा कुना.
censer *n.* पे बुर.
centre *adj.* माङ्या.
chair *n.* कुरच्यि.
chase *v. t.* ड्योतोङ.
cheap *adj.* छ्येमु.

cheek *n.* डाहमबा.
cheese *n.* लाहबा;
n. छ्युरपि.
chest *n.* पराहङ्गो.
chestnut tree *n.* स्यीडगार.
chew *v. i.* मुहरतोङ्.
chicken *n.* च्याह.
chicken, wild *n.* रीज्या.
child *n.* पिहङ्ग्या.
children; offspring *n.* साहनदान.
chilli *n.* मारचि.
chin *n.* कोमा.
chives *n.* च्योङ्.
choke *v. t.* छालदोङ्;
choose *v. t.* दाहमदोङ्;
v. t. छ्यानदोङ्.
churn, buttermilk *v. t.* स्याङ्दोङ्.
citrus, large *n.* निमाबा.
city *n.* क्याहसा.
claywash *n.* सीङ्.
clean *adj.* सुमबु;
adj. साङ्मा;
adj. सुङ्;
v. t. सालदोङ्.
clever *adj.* च्याङ्बु.
classifier *class.* मेहनदा.
classifier, emphatic *class.* थाल.
climb up *v. i.* जाहतोङ्.
close *v. t.* चुमदोङ्.
closed *adj.* क्याहप.
cloth, religious *n.* दाहङ्गा.
cloth, sealing *n.* थेरे.
clothing *n.* कवेह्ला.
cloud *n.* मुकपा.
coals *n.* बुबरो.
coat *n.* च्युबा.

cockroach *n.* बिहलिङ्.
coconut *n.* नारिवाल.
coin *n.* देक.
cold *adj.* टाहङ्मु.
cold, to feel *v. i.* क्यादोङ्.
cold, weather *adj.* क्याबु.
collapse *v. i.* रोहमदोङ्.
colour *n.* छे.
come *v. i.* ओहङ्दोङ्;
v. i. h. फेपतोङ्.
come down *v. i.* फापतोङ्.
come, imperative *v. imp.* स्योतोङ्.
come out *v. i.* पोहदोङ्.
compare *part.* मादि.
compatible *adj.* डीबु.
complete *v. t.* सिहनदोङ्.
converse *v. i.* साहलतोङ्;
v. i. तामया पेहदोङ्.
convince *v. t.* ओहमदोङ्.
convincing *part.* ले.
cook *v. t.* योहदोङ्.
cooking pot, large *n.* सहङ् दिहक.
cooking pot; small *n.* नेकि.
copula verb *v. cop.* येह;
v. cop. यिहमबा.
copula verb, general fact
v. cop. ओहगे.
copula verb, negative *v. cop.* मेह.
v. cop. मिहन.
copula verb, past *v. cop.* येहके.
copula verb, past, negative *v. cop.* मेहके.
copula verb, perceptual *v. cop.*
 दुह.
copula verb, perceptual negative *v. cop.* मिहनदु.

copula verb, uncertain *v. cop.*

येहटो;

v. cop. यिहनडो.

copula verb, uncertain, negative

v. cop. मेहटो.

v. cop. मिहनडो.

copper *n.* सहङ.

coral *n.* पिहर.

coral necklace *n.* पिहर.

coriander *n.* ऊहसु.

corn *n.* माहगि.

corpse *n.* फुमबु;

n. रोह.

correct *adj.* तेमबा.

cough *n.* लोपक्याल.

count *v. t.* ताहङदोङ.

country *n.* देहस्य.

courtyard *n.* यीलदो.

cover *v. t.* उपतोङ.

cow *n.* पहलङ.

cradle *v. t.* थोदोङ.

cradled arms *adj.* फाङबा.

crippled *adj.* खोटे.

crouch *v. i.* कोहङतोङ.

crow *n.* च्याहरो.

cry *v. i.* डुतदोङ.

cuckoo *n.* कुकु.

cucumber *n.* काहवान;

n. लासी;

n. तोहरियाङ.

cumin *n.* मेना.

cup *n.* कायु.

cup, for raski *n.* पुजि.

curd *n.* स्योह.

cut *v. t.* तुपतोङ.

cut, grass *v. t.* डादोङ.

D - d

daal *n.* मासे.

dagger; knife *n.* काथा.

dance *v. t.* छ्यामदोङ.

dark *adj.* गाहडा;

adj. ना चुसे;

adj. थिङबु.

dark, become *v. i.* नाम सेदोङ.

darken *v. i.* नाम सेदोङ.

daughter *n.* पोहमो.

daughter's husband *n.* माहकपा.

day *n.* ड्यिहमा.

day after tomorrow *n.* नाहङ

दिहना.

day before yesterday *n.* खारनुप.

dead *adj.* स्यी स्यीबा.

deep *adj.* तिह रुङबु.

deer *n.* खेस्या.

defecate *v. i.* क्याकपा ताङतोङ.

diamond *n.* नुहरपु.

diarrhoea, have *v. t.* स्यालदोङ.

die *v. i.* स्यीतोङ.

different *adj.* राहङसा.

dig *v. t.* कोदोङ.

dirt *n.* थालबि.

dirty *adj.* नामदा;

adj. ड्योकपा;

adj. टाहलु.

do *v. t.* पेहदोङ;

v. t. च्योहलदोङ.
dog *n.* खि.
donkey *n.* पुहङ्गु.
door *n.* कोह.
dorge *n.* दोहरज्ये.
down *postp.* माहर.
downhill *postp.* पिचु.
drag *v. t.* तिस्याल क्याहपतोङ.
dragon *n.* डुहक.
dragonfly *n.* पानि बुह.
dream *n.* मिलाम.
dress *v. t.* क्वेहला कोहनदोङ.
dress, traditional *n.* अङ्दुङ.
drifting *adj.* रुहसुसुस.

drill *n.* ड्युङ.
drink *v. i. h.* छ्ये;
v. t. थुङदोङ.
drunkard *n.* छ्याङगेला.
drunk, become *v. i.* ज़िहतोङ.
dry *adj.* कामबु;
v. i. कामदोङ.
dry season *n.* सेरताङ.
dual *num.* ड्युपु.
duck *n.* हाहङसा.
dull *adj.* बोहकतो.
dumpling *n.* पाहक.
dust *n.* थाला.

E - e

eagle *n.* ठावा.
ear *n.* नामजो.
earlier *n.* दाहङ.
early *adj.* नाहम सुम्.
earring *n.* अलोङ.
earth *n.* सा;
n. सातिङ.
earthquake *n.* स्यीडगुल.
east *n.* स्येर.
easy *adj.* जोह तेम्.
eat *v. i.* साहतोङ;
v. i. h. स्येह;
v. i. h. छ्ये.
eat, imperative *v. imp.* सोह.
egg *n.* डोङ;
n. च्येहमेनदो;
n. च्येमु कोडा.
egg, louse *n.* सोमा.

eggplant *n.* बेहनद.
eight *num.* क्येह.
eighteen *num.* च्येपक्ये.
eighth *num.* क्येहबा.
eighty *num.* खालस्यि;
num. क्याज्यु.
elbow *n.* कुङ जुहङ.
elder *adj.* ज्येटि.
elephant *n.* लाहङगुस्या.
eleven *num.* च्युज्यि.
eleventh *num.* च्युज्यिबा.
embarrassed *adj.* डो छ्याम्.
embers *n.* सुहला.
emphasis *part.* याहङ.
emphatic marker *part.* ताह.
empty *adj.* तोहङबा.
enemy *n.* टाह.
enough *adj.* ओहजेराङ.

enough, have *v. t.* दाहडदोड.
enter *v. i.* स्यूहदोड.
evening *n.* कुहडसे.
every *adj.* टाहडमाराड.
everything *n.* यिहनजे मिहनजे.
exclamation of surprise *part.* ये.

exclamation *excl.* अछ्या.
exit *v. t.* स्यालदोड.
eye *n.* मी.
eyebrow *n.* मिचा.
eyelash *n.* मी पु.

F - f

face *n.* तोहडबा.
fall *v. i.* फापतोड;
v. i. रिलदोड;
v. i. ताहपदोड;
v. i. क्याहपतोड.
fall, cause to *v. t.* रीलतोड.
fall over *v. i.* ग्येलदोड.
fall, down *v. i.* परलतोड.
fall, out *v. i.* परोहदोड.
family *n.* मेहमेया.
far *adj.* था रिडबु.
farm *n.* स्थिहड.
farmer *n.* स्थिहडले.
fast *adj.* ग्युग्युबा ; ग्युबा.
fat *adj.* क्याहबा.
father *n.* अबा.
father-in-law *n.* क्युहबु.
father's elder brother *n.* अगू
च्योमबो.
father's elder sister *n.* अनि
च्योमबो.
father's younger brother *n.* अगू.
father's younger sister *n.* अनि.
fear *v. i.* जिहतोड.
feather *n.* स्योकपा.
feces *n.* क्याकपा.

feel sleepy *v. i.* ड्झिलोदोड.
felt *v. i.* फोदोड.
fence *n.* ओहरता.
fern *n.* सोहतो.
fever *n.* छावा.
few *adj.* तिबिच्चि.
field, grassy *n.* पाडजा.
fifteen *num.* च्येडा.
fifth *num.* डाबा.
fifty *num.* खालडयि च्यु;
num. डापच्यु.
fight *n.* राह.
fill *v. i.* काहडदोड.
fine *adj.* ज्याहमबु;
adj. काम साबु.
finger *n.* लाहकपा जुहबु.
finger nail *n.* लाहकपा सेमु.
finish *v. i.* च्योहतोड;
v. t. सिहनदोड.
fire *n.* मेह.
fireplace *n.* कोहगा.
first *num.* तोहडबो.
fish *n.* ड्याह.
fit *v. i.* डीहतोड.
five *num.* डा.
flat *adj.* लेपटा;

adj. टाङ्गा.
flea *n.* किस्मि.
float *v. i.* क्यादोङ.
flock *n.* च्याङ.
floor *n.* सा.
flour *n.* चाम्बा.
flour, cooked *n.* गोहनडे.
flour, wheat *n.* पाहकपे चामबा *n.*
 गोह चामपा.
flower *n.* मेहनदो.
fly *n.* पराहङ्माङ;
v. i. उहरतोङ.
fog *n.* मुकपा.
food *n.* साहसे.
foot *n.* तिङ्बा, काङ्बा;
n. तोहका.
foot, honorific *n. h.* स्यापटा.
force *n.* बाहल;
n. जाबेरज्यासति.
forehead *n.* मुरचा.

foreign *adj.* क्याहमि;
postp. फिला.
forest *n.* रिह.
forget *v. t.* टेहमबा च्येहदोङ.
fork *n.* खिमबु.
forty *num.* खालङयि;
num. स्यिहपच्यु.
four *num.* स्यिह.
fourteen *num.* च्युपस्यि.
fourth *num.* स्यिहबा.
Friday *n.* साह पासाङ.
friend *n.* रोह.
frog *n.* पाहलबा.
from *adv.* यिहनजो.
from there *conj.* देहलेगि.
fruit *n.* फालफुल;
n. स्पीङडो.
fry *v. t. ; v. i.* क्याहपतोङ.
full *adj.* काहङ.
funeral *n.* क्याहवा.

G - g

game *n.* चेमे.
garam masala *n.* गाहराम मेहना.
garden *n.* बाहरि.
garlic *n.* कोहकपा.
gate keeper *n.* गोहद पाले.
gather *v. t.* रुहपतोङ;
v. t. टुकतोङ.
get *v. t.* जोहरतोङ.
get out *v. i.* स्योहरतोङ.
ghee *n.* माहर.
gift *n.* नासो.
gills *n.* पोहचि.

ginger *n.* क्याहपस्या.
girl, young *n.* स्येरमा.
give *v. d.* नाङदोङ;
v. d. तेरतोङ.
give each other *v. d.* छ्येपतोङ.
glass *n.* गिलाहस.
glasses, reading *n.* मीक स्येल.
go *v. i.* डोहदोङ;
v. imp. सोङ.
go out *v. i.* तेहनदोङ;
v. i. थेनतोङ.
go, perfect *v. i.* काहलतोङ.

go, together *v. i.* डीहतोड.
go, walk *v. t.* यूहदोड.
goat *n.* राह.
god *n.* ल्हा.
god, wealth *n.* ज्याहमबाला.
goddess *n.* ल्हामु;
n. नोहरगुनमा;
n. टोहल;
n. टोहलमा.
gold *n.* सेर.
golden *adj.* सेरकि.
good *adj.* चुबु;
adj. याहबु.
gossip *v. i.* ताम स्येक्तोड.
gourd *n.* तोरयाड.
grain *n.* डुह.
granddaughter *n.* छामु.
grandfather *n.* मेहमे.
grandmother *n.* यिबि.
grandson *n.* छाउ.
grass *n.* छये.

grassy field *n.* पाडजा.
grease *n.* स्याह.
greasy *adj.* स्याक.
great grandfather *n.* मेहमो जुजु.
great grandmother *n.* यिबि जुजु.
green *adj.* ज्याहङ्गु;
adj. डोमबु.
green, pale *adj.* डोमसे.
greetings *excl.* टास्यि देले.
grit, rice *n.* ज्याहगि.
ground *n.* सा.
group *n.* बाहबाल;
n. जाहति;
n. मेहमेया.
group, female *n.* मेहमेया.
group, male *pr.* फेवे.
guava *n.* अमबाक.
guest *n.* डोहमबो.ग
Gurung *adj.* गोहरोड.
guts *n.* क्युहमा.

H - h

hail *n.* सेरा.
hair *n.* टा.
hair part *n.* छोलम.
hair, body *n.* पु.
hair, facial *n.* माङ्गरा.
hairstyle *n.* लहेमा.
half *adj.* फे.
hand *n.* लाहकपा.
hand, honorific *n. h.* छ्याक.
hang *v. t.* पयाडदोड.
happy *adj.* केहदाड लाहङ.

hardship *n.* तुहपु.
hat *n.* स्याहमु.
hat, honorific *n. h.* कुस्या.
head *n.* गोह.
head lama *n.* खेमबु.
head, top *n.* छोलम्.
head strap *n.* नामलि.
health *n.* खालज्यो.
hear *v. i.* थेतोड.
heart *n.* निङ;
n. सेम.

heavy *adj.* च्येनदि.
hectic *adj.* सिहनदा.
help *n.* माहदात.
here *dem.* दाहला.
hey *part.* ऐ.
hide *v. t.* यिपतोङ.
high *adj.* थोमबो.
hill *n.* काहङ.
him; he *pr.* खो.
him ; it; this *dem.* दिह.
Hindu *adj.* छिग्रपा.
hip *n.* केफा.
hit *n.* तुहङदा;
           v. i. फोदोङ;
           v. t. तुहङदोङ;
           v.t. ; v. i. क्याहपतोङ.
hoe *n.* तोङ्गि;
           n. चोहरा.
hold *v. t.* पाहतोङ.
hold in arms *v. t.* फाङदोङ.

hole . तोलबो.
honey *n.* पराहङ.
hoof *n.* खुर.
horse *n.* टाहबु.
horse radish *n.* हुङगार.
hot *adj.* छापा.
hot chilli *adj.* कारपा.
hour *n.* छ्युजे.
house *n.* खिम.
how *q.* काहन पेदि;
           q. काहनडा;
           q. काहनमु.
how many *q.* काहङ्ग्ये.
hug *n.* पराहङ्ग्या.
hundred *num.* माहना काहङ.
hungry *adj.* तोबा.
hunt *v. t.* स्यिकार चा.
hurt *adj.* नेनदि.
husband *n.* ख्योगा.
husks, rice *n.* पोला.

I - i

I *pr.* डाह.
idea *n.* नुङछया.
if *conj.* देहङ्गे;
           conj. लाहपना;
           conj. मानि.
ill *adj.* नाहदि;
           v. i. नाहदोङ.
imprison *v. t.* च्युपदोङ.
in front of *postp.* दिनला.
incense *n.* साङ.
           n. दुहप;
           n. पे;

n. स्युहकपा.
incense pot *n.* साङबुर.
including *postp.* कोहताराङ.
insane person *n.* ड्योङबा.
insect *n.* बुह;
           n. डेहङ्गे;
           n. लाहगोर बुह;
           n. छाकपालिङ.
inside *postp.* नाहङला.
intestines *n.* क्युहमा.
invocation *voc.* ओ.
iron *adj.* च्या.

island *n.* छय्पो.

it; him; this *dem.* दिह.

J - j

jackal *n.* लुहन्दि.

jar *n.* पोङ.

jealous *adj.* ठादोक.

join *v. t.* थिदोङ.

joyfully *adj.* दुप काहला.

jug *n.* अरु;

n. पुहमबा;

n. फुमबा.

jug *n.* काहलदा.

jump *v. i.* फिरतोङ.

K - k

Kathmandu *n.* येहमबु.

kettle *n.* थिबरि.

key *n.* साजो.

khata *n.* कादहा.

kick *v. t.* तोहकपागि क्याहपतोङ.

kidney *n.* खालमा.

kill *v. t.* सेदोङ;

v. t. सेतेरतोङ.

king *n.* क्यालबु.

kitchen *n.* कोहगा.

knee *n.* छीङगोर.

knife *n.* करता.

know *v. t.* हा कोदोङ;

v. t. स्येदोङ.

L - l

ladder *n.* तोबा.

lake *n.* अल;

n. कोहलमो.

lama *n.* लामा.

lama, reincarnate *n.* रिहमबुर छये.

lame *adj.* जेहवा.

language *n.* ताम.

lap *adj.* फाडबा.

lapsi *n.* कालाङ सेह.

latch *n.* चुकुल.

late *adj.* कुहलबा.

later *postp.* ताहलदा.

laugh *v. i.* केमु क्यापत.

lay *v. i.* ड्याहलतोङ.

lazy *adj.* छेरसि.

leaf *n.* लाहपति;

n. लोहमा.

leafy greens *n.* चेमा.

n. ताङलिमु चेमा;
n. यालो छेमा.
learn *v. t.* लोपतोङ.
leave *v.* ज्या;
v. i. पोहरतोङ;
v. t. क्युदोङ.
leech *n.* पेपे.
left *adj.* योमा.
leg *n.* काङबा.
legal dispute *n.* मुहदा.
lemon *n.* कागाति.
lentils *n.* मासे.
letter *n.* यिहगि.
lick *v. t.* दाहदोङ.
light *adj.* क्ये तहाल;
adj. याङदि;
v. t. पारतोङ.
lightening *n.* नाम था.
like *postp.* राहरा;
postp. टिहलेराङ;

v. t. काहदोङ;
v. t. सेम क्येदोङ.
limbs, stretch *v. i.* स्ये क्याहङ.
lion *n.* च्येन.
lip *n.* छ्योदो.
listen *v. t.* ड्योहनदोङ.
liver *n.* च्यिमबा.
lizard *n.* छ्योपारे.
load *n.* खुरपु.
lock *n.* कोहलज्या.
lonely *adj.* च्यीराङ.
long *adj.* रिहङबु.
look *v. i.* तादोङ.
loom *n.* राहटा.
louse *n.* स्यी.
louse, small *n.* स्यि खु.
love *n.* माहया.
low *adj.* मामु.
lucky *adj.* किपु.
lungs *n.* लुवा ; ल्वा.

M - m

magazine *n.* पोतरिका.
make *v. t.* जोहदोङ.
mallet *n.* ठवा.
man *n.* ख्योपिङ्या.
manner *adv.* डाहङा.
manure *n.* च्याहवा.
many *adj.* दाहङ्ये;
adj. माहङबु.
marigold *n.* साहसाइन मेहनदो.
market *n.* क्याहसा.
married *adj.* पाहका.
mat *n.* गुहनदरि;

n. पोहरचा.
mat, round *n.* च्याकटि.
match *v. i.* डीहतोङ.
matching *adj.* डीबु.
me *pr.* डाह.
meat *n.* स्या.
medicine *n.* मेन.
meet *v. t.* थुदोङ.
midday *n.* ड्यिहमा फे.
midnight *n.* कुहङमु तुहप फे.
milk *n.* ओहमा.
millet *n.* क्याहगार.

millstone *n.* लाहगोर;
n. छ्युदा.
mind *n.* सेम.
mint *n.* बाहरबारि मोनदो.
minute *n.* कारमा.
mirror *n.* मेलोड.
mix *v. t.* सेदोड.
molasses *n.* पराहड.
mole *n.* चिक चिवा.
moment *n.* याहमबि;
n. येहमबा.
momo *n.* मोहमो.
Monday *n.* साह दाहवा.
money *n.* डेहबा;
n. टाङा.
monk (Buddhist) *n.* टाहबा.
monkey *n.* परेकेन;
n. परिव.
monsoon *n.* ऐरका.
month *n.* दाहवा.
moon *n.* दाहगारमु.
morning *n.* स्योहले.

mortar and pestle *n.* ओकेल.
mosquito *n.* पोङदि.
mother *n.* अमा.
mother-in-law *n.* क्युहमु.
mother's elder brother *n.* अस्याङ
 च्योमबो.
mother's elder sister *n.* च्येच्ये
 च्योमबो.
mother's younger brother *n.*
 अस्याङ.
mother's younger sister *n.* च्येच्ये.
motorbike *n.* पाकपा.
mountain *n.* लाह.
mountain peak *n.* खावा.
mouse *n.* चुङबे.
mouth *n.* खा.
much *adj.* माहडबु.
mulberry *n.* राहपालाङ.
mushroom *n.* स्यामु.
mustard *n.* पुहङगा.
mustard greens *n.* पासागि छेसा.

N - n

nail *n.* काति;
n. सेमु.
naked *adj.* नाङगो.
name *n.* मिहन.
narrow *adj.* तोहडबु.
nasal mucus *n.* नापस्याल.
navel *n.* तिया.
near *postp.* सुरला;
postp. पोहला.
neck *n.* जिहडबा.

necklace *n.* छ्यालदा;
n. छुहरु.
necklace, coral *n.* पिहरु.
necklace, men's *n.* सिंह.
necklace, marriage *n.* पिहरु यु.
need *v. t.* कोहदोड.
needle *n.* खाप.
neighbour *n.* खिम ज्ये.
Nepali *adj.* खासा.
nephew *n.* छाउ.

nettles *n.* स्वाह.
never *adv.* नाहमाङ.
new *adj.* सामबा.
newspaper *n.* स्यीगु.
next *adj.* तिङग.
nice *adj.* चुबु.
niece *n.* छामु.
night *n.* कुहङमु.
nine *num.* कुह.
nineteen *num.* च्युरकुह.
ninth *num.* कुहबा.
ninety *num.* कुहपच्यु;

num. खालस्य च्यु.
no one *n.* सु अङ.
noise *n.* के.
none *adj.* च्यि अङ.
noodles *n.* रारा.
north *n.* ड्युम.
nose *n.* नासुम.
nothing *adj.* च्यि अङ.
now *adv.* ताहपसे;
adv. ताहजे;
adv. ताह.
nowadays *adv.* दाहङ तेहरिङ.

O - o

oats *n.* ने.
off, take *v. t.* पि.
offering *n.* छोप.
offspring; children *n.* साहनदान.
oh *excl.* अपे.
oil *n.* नुम.
okra *n.* लेनडे.
old *adj.* काहमु;
adj. निङबा.
old, animate *adj.* काहपु.
one *num.* च्यी.
one, each *adj.* रेहरेह.

one, thousand *num.* पादि काहङ.
only *adj.* च्यीराङ.
open *adj.* काह;
v. i. ताहङदोङ;
v. t. काह पेहदोङ.
or *conj.* कि;
conj. पिहच्या.
other *adj.* राहङसा.
outside *postp.* फिला.
owl *n.* उपा.
own *n.* राहङ.
ox *n.* लाङ.

P - p

packet *n.* काहलज्यु.
pale *adj.* क्ये तहाल.
palm *n.* लाहकपा तिहङ.
panda, red *n.* होह बराकपा.

pants *n.* जाहगेङम;
n. पोलदुम.
papaya *n.* मेहवा.
paper *n.* स्यीगु.

parcel *n.* दापा;
n. पयाक.
pass *v. d.* ड्योतोड.
patch *v. t.* टालति.
pay *v. t.* च्यालदोड.
peach *n.* खामबु.
pen *n.* कालाम.
people *n.* मेहमेया.
person *n.* मिह.
pheasant *n.* टाह.
pick *v. t.* टूदोड.
pick up *v. t.* लाडदोड.
pickaxe *n.* युहरकानद.
pickle *n.* चोप.
pick up *v. t.* टूदोड.
pig *n.* फा.
pile, corn *n.* हलि.
pilgrimage *n.* ने कोर.
pillow *n.* ड्योबुल.
pin *n.* खिप.
pitcher *n.* सहडबुड.
place *n.* ग्याह.
plane *n.* बोहस्येला.
plate *n.* तेहरमा.
play *v. t.* चादोड.
plough *n.* थोड.
pocket *n.* खालडि.
politeness particle *part.* नि.
poor *adj.* पराडबु.
poor thing *n.* निडछया.
porcupine *n.* कोहार;

n. पिहतीरी.
porridge *n.* थुकपा.
pot, middle for distilling alcohol
n. हाडा.
pot, large for distilling alcohol
n. कुनडे.
pot, small for distilling alcohol
n. चामा.
pot, conical for distilling alcohol
n. पोनि.
pot, cooking *n.* कराई.
pot, storage *n.* सहडगि बागारि.
pot, tsámba *n.* पाकपुर.
pot, water *n.* साहडगि कुरवा.
potato *n.* हे.
pour *v. t.* पुदोड.
prayer *n.* माहनि.
prayer after death *n.* सिंहपयु
 सारक्यु.
prayer flags *n.* लुडदार.
prayer bell *n.* टिलबु.
pull *v. t.* टिहदोड.
pull out *v. t.* तेनदोड.
pumpkin *n.* फारसि.
push *v. t.* फुल.
put *v. d.* ज्याहतोड.
put down *v. t.* तिह.
put, imperative form *n. imp.* ज्यो.
put into *v. d.* सुरतोड.
v. d. लुदोड.

Q - q

quarrel *n.* ठुकरपा.

quiet *adj.* कोहलेला.

R - r

radish <i>n.</i> लाहबु.	rich <i>adj.</i> छ्युकपु.
ragged <i>adj.</i> थाङनाङ.	right <i>adj.</i> तेमबा;
rain <i>n.</i> नम क्याप.	<i>adj.</i> योबा.
raise <i>v. t.</i> सोदोङ.	rim, of basket <i>n.</i> पानबु.
raisin <i>n.</i> दाहकला.	ring <i>n.</i> सेरतोप.
raspberry <i>n.</i> ड्याहाङ.	ripe <i>adj.</i> छेछेवे.
rat <i>n.</i> चुङबे.	rise <i>v. i.</i> लाहङतोङ.
read <i>v. t.</i> टोहदोङ.	river <i>n.</i> लुहङ.
reading glasses <i>n.</i> मीक स्येल.	road <i>n.</i> लाहम.
receive <i>v. t.</i> सेह.	roast <i>v. t.</i> डोदोङ.
recover <i>v. i.</i> टाहतोङ.	roof <i>n.</i> पालि.
red <i>adj.</i> माहरमु.	room <i>n.</i> खोपि.
red, pale <i>adj.</i> माहरसे.	root <i>n.</i> चारङि.
relative clause marker <i>rel.</i> लिमु.	rope <i>n.</i> थाकपा.
religious festival <i>n.</i> तेमु.	rot <i>v. i.</i> रुहलदोङ.
remember <i>v. i.</i> तेहमबा साहलतोङ.	rotten <i>adj.</i> रुहलरुलबा.
reside <i>v. i.</i> तेहतोङ.	round <i>adj.</i> कोहरमो;
rest <i>v. i.</i> थाङ सालतोङ.	<i>adj.</i> रहेलमु.
rest place <i>n.</i> नेसा.	reported speech particle
return <i>v. i.</i> लोहतोङ.	<i>part.</i> लो.
rhinoceros <i>n.</i> गेहदा.	rub <i>v. t.</i> कुदोङ;
rhododendron <i>n.</i> ताङगु.	<i>v. t.</i> मुरतोङ;
ribs <i>n.</i> चिमा.	<i>v. t.</i> टुलदोङ.
rice, beaten <i>n.</i> फालगि.	ruler <i>n.</i> टु.
rice, cooked <i>n.</i> तो.	run <i>v. i.</i> च्योङतोङ.
rice, uncooked <i>n.</i> बरेह.	rupee <i>n.</i> स्यीका.
rice, unhusked <i>n.</i> सबा.	

S - s

sacrifice <i>v. t.</i> मार क्याहपतोङ.	sad <i>adj.</i> तिहङाल;
--	--------------------------------

v. i. छेरतोङ.
saffron *n.* युहङ्गा.
saliva *n.* खाज्यु;
n. छयेमा.
salt *n.* छा.
salty *adj.* छापरे.
same *adj.* च्चीराङ.
sandals *n.* लेकाम;
n. च्यापाल.
Saturday *n.* साह पेम्बा.
sauce *n.* ख्यवा.
say *v. t.* लाहपतोङ.
scar *n.* टाटे.
scarf *n.* करेमु.
scatter *v. t.* ताहपतोङ.
school *n.* टोहसा.
search *v. t.* छोलदोङ.
second *n.* थाला;
num. डिङ्बा.
see *v. t.* थोङदोङ.
seed *n.* बुदि;
n. सेन.
seen *v. t.* थोङदोङ.
seize *v. t.* जुहमदोङ.
self *n.* राहङ.
sell *n.* चोहङगोला;
v. t. चोहङदोङ.
semolina *n.* पिरमा.
send *v. t.* ताङदोङ.
sesame *n.* तिल.
seven *num.* तिहन.
seventeen *num.* च्युपतिन.
seventh *num.* तिहनबा.
seventy *num.* खालसुम च्यु;
num. तिहनज्यु.
sew, clothes *v. t.* चेमदोङ.

sew, grain *v. t.* ज्युहदोङ.
shadow *n.* टिहपसा.
shake *v. t.* युङदोङ.
shallow *adj.* थेमु.
shaman *n.* पोहम्बो.
sharp *adj.* नोम्बो.
shawl *n.* काइतो.
she; her *pr.* मोह.
sheep *n.* लुह.
shine *v. i.* स्यारतोङ.
shirt *n.* तोको.
shirt, traditional *n.* ओनज्यु.
n. तोहच्ये.
n. ताङज्युह.
shoes *n.* कोहपस्या.
shop *n.* दोहगान.
short *adj.* थेमि.
show *n.* तेनमु;
v. t. तेनदोङ.
shy *adj.* मोहच्छा.
sick *adj.* नाहदि.
sick person *n.* नेहपा.
sickle *n.* सोहरा.
side *n.* पटि.
side, that *postp.* फार.
side, this *postp.* छुर.
silver *n.* डुल.
sing *v. i.* नेहनतोङ.
singlet *n.* गाहनजि.
sister, elder *n.* अजि.
sister's, husband *n.* माहकपा.
sister, younger *n.* नोहमो.
sit *v. i.* तेहतोङ;
v. i. h. स्युह.
six *num.* दुह.
sixteen *num.* च्युदु.

sixth <i>num.</i> टुहकपा.	<i>v. i.</i> नाहदोड.
sixty <i>num.</i> खालसुम;	sour <i>adj.</i> क्युरपु.
<i>num.</i> टुहकच्यु.	south <i>n.</i> ल्ही.
skin <i>n.</i> कोबा.	soybeans <i>n.</i> रेनजा.
skirt <i>n.</i> स्याहमा.	speak <i>v. i.</i> लाहपतोड.
sky <i>n.</i> नम तिङ.	spherical <i>adj.</i> डाहलो.
sleep <i>v. i.</i> ड्याहलतोड;	spicy <i>adj.</i> कारपा.
<i>v. i.</i> ड्यु सेतोड;	spider <i>n.</i> स्यावा बुह.
<i>v. i. h.</i> सिंहम.	spinach <i>n.</i> पालाङ चेमा.
slow <i>adj.</i> कुहलबा.	spine <i>n.</i> लुहङसो.
slowly <i>adj.</i> कोहलेला.	spirit, house <i>n.</i> कुहल.
small <i>adj.</i> च्येमि.	spirit, snake <i>n.</i> लु.
small, of animals <i>adj.</i> पिहरू.	split <i>v. t.</i> केहदोड;
smell <i>v. t.</i> टिहमा नामदोड.	<i>v. t.</i> स्यादोड.
smoke <i>n.</i> तिहपा.	spoil <i>v. t.</i> नोहङदोड.
snack <i>n.</i> ज्याहरा.	spoon <i>n.</i> खिमबु.
snail <i>n.</i> लेपा बुह.	spoon, stirring <i>n.</i> क्येहवा.
snake <i>n.</i> परुहल.	spread <i>v. i.</i> तिङदोड.
snatch <i>v. t.</i> फरोदोड.	spring <i>n.</i> मुहल.
snot <i>n.</i> नापस्याल.	squeeze <i>v. t.</i> नेमदोड;
snow <i>n.</i> खावा.	<i>v. t.</i> चिरतोड.
soap <i>n.</i> फोस्योप.	stale <i>adj.</i> ल्हामा.
sock <i>n.</i> मोजा.	stand <i>v. i.</i> लाहङतोड.
some <i>adj.</i> तिबिरेरे;	star <i>n.</i> करमा.
<i>adj.</i> च्यि अङ.	statue, religious <i>n.</i> तोरमा.
someone <i>n.</i> लाला.	steep <i>adj.</i> कामा.
something <i>adj.</i> च्यि अङ;	stick <i>n.</i> परेका.
<i>n.</i> लाला;	stone <i>n.</i> तोह.
<i>n.</i> च्यि इनाङ.	stool <i>n.</i> पिरका.
son <i>n.</i> पुह.	stop <i>v. i.</i> क्वातोड.
song <i>n.</i> लु.	stork <i>n.</i> रोहङ गोहलोड.
son's wife <i>n.</i> नामा.	story <i>n.</i> तामबे.
soon <i>adv.</i> ग्युबाराङ;	straight <i>adj.</i> छ्यारे;
<i>adv.</i> ग्युग्युबा ; ग्युबा.	<i>adj.</i> थेका.
sore <i>n.</i> नेहपा;	straw <i>n.</i> पराल.
<i>n.</i> सुह;	strawberry <i>n.</i> खारबेसारे.

stretch *v. t.* थेनतोङ.

stroll *v. i.* युहतोङ.

study *v. i.* टाहतोङ;

v. t. टोहदोङ.

stupa *n.* छ्योरोतेन.

stupid *adj.* चीकपा.

suck *v. t.* ज्यिहपतोङ.

suffer *v. i.* ङ्योङदोङ.

suffering *n.* तुहपु.

suffice *v. t.* च्याङ.

sugar *n.* च्यनि.

sugarcane *n.* कुहरस्यीड.

sun *n.* ङ्ग्रिहमा.

Sunday *n.* साह ङ्ग्रिमा.

sunrise *n.* ङ्ग्रिहमा.

sunset *n.* ङ्ग्रिहमा ङुहपतोङ.

supposition *part.* ना.

swallow *v. t.* ङ्ग्रिहपतोङ.

sweet *adj.* डाहरमु.

swell *v. i.* टाङदोङ.

swim *v. i.* च्याल क्याहपतोङ.

Szechuan pepper *n.* ऐरमाङ.

T - t

tail *n.* डामाङ.

take *v. t.* जुहमदोङ;

v. t. लेहनदोङ;

v. t. थोदोङ.

take off *v. t.* पि.

take away *v. t.* खेरतोङ.

take with *v. t.* खेरतोङ.

tall *adj.* थोमबो.

taste *v. t.* परेह ताहदोङ.

tasty *adj.* स्थिहमबु.

tattoo *n.* खोप तिबा.

tea *n.* च्याह;

n. च्याह पाहकतु.

tear *n.* मीज्यु;

v. t. रालदोङ.

temple *n.* कोहमबा.

ten *num.* च्यु.

ten thousand *num.* पादि च्यु.

tent *n.* टाङ्याङ.

tenth *num.* च्युबा.

thangka *n.* थाङकु.

thank you *excl.* थुच्ये छ्ये.

that *dem.* ओहदि;

dem. ओह.

that, visible *dem.* तोहदि.

that much *adj.* ओहजेराङ.

that way *adv.* ओहनडा.

there *dem.* तेफुला;

postp. ओह;

postp. तिह.

therefore *conj.* ओहदिगि पेहदि.

thick *adj.* थुकपु.

thief *n.* कुमेन.

thigh *n.* काङबा लास्या.

thin *adj.* सापु;

adj. यिहपा.

thing *n.* सेह.

think *v. t.* नेदोङ.

think about things *v. t.* नामसाङ

ताङदोङ.

third *num.* सुमबा.

thirsty *adj.* कोमसिन.

thirteen *num.* च्युपसुम.
thirty *num.* खालज्यि च्यु;
num. सुमज्यु.
this *dem.* दिह.
this, that *dem.* तोदि.
this way *adv.* देहनडा.
adv. देहनमु.
thought *n.* नामसाङ.
thresh *v. t.* तुहङदोङ.
thresher *n.* कुनिङ.
three *num.* सुम.
throw *v. t.* क्युरतोङ;
v. t. ताङदोङ.
thunder *n.* नाम था.
Thursday *n.* साह पुरपु.
Tibet *n.* पे.
tick *n.* मिलि स्यी.
tie *v. t.* ताहमदोङ.
tiger *n.* च्येन.
tika *n.* टिका.
time *n.* छ्युजे.
tired *adj.* थाङ छ्ये.
today *n.* तिहरिङ.
toe *n.* काङबा जुहबु.
toggle *n.* तोका.
tomorrow *n.* नाहङबार.
tongs *n.* केमबा;

n. चिमटा.
tongue *n.* च्ये.
too *part.* ना.
tooth *n.* सो.
touch *v. t.* देहदोङ.
trap *n.* फास.
tree *n.* तोहङबो.
tree, banyan *n.* बाहर तोहङबो.
trick *v. t.* कारतोङ.
tripod *n.* च्याङगि.
Tuesday *n.* साह मिहङमार.
tumbler *n.* बोहङना.
turmeric *n.* युहङगा.
turn *n.* क्येहपा;
n. पालो;
v. t. यिहरतोङ.
turn soil *v. t.* युहरतोङ.
turquoise *n.* यु.
twelfth *num.* च्यिङ्गिबा.
twelve *num.* च्यिङ्गि.
twenty *num.* खालज्यि;
num. ङ्गिज्यु.
twenty one *num.* खालज्यि च्यी.
twenty three *num.* खालज्यि सुम.
twenty two *num.* खालज्यि ङ्गि.
two *num.* ङ्गि.
two hundred *num.* माहना ङ्गि.

U - u

umbilical cord *n.* क्युहमा.
uncle *n.* अगू;
n. अस्याङ.
under *postp.* वाला.
up *postp.* याहरला.

uphill *adj.* कामा.
upset *adj.* तिहङाल.
urinate *v. i.* छिङदुङ तादोङ.
urine *n.* छिङङ.
us *pr.* ओहराङ.

V - v

vagina *n.* तु;
n. जाहङ्मु.
vase *n.* मेहनदो दाहनि,
see: मेहनदो.
vegetable *n.* चेमा.
vegetable curry *n.* चेमा.
vegetables, dried *n.* केहदु.
vein *n.* चह.

very *adj.* माहङ्बु;
adv. बेहसारी.
village *n.* युहल.
visit *v. t.* केदोङ;
v. t. खोरतोङ.
vomit *v. i.* क्युदोङ.
vulture *n.* छारक्या.

W - w

waist *n.* क्येपा.
wait *v. i.* कूदोङ.
walk around *v. i.* कोरतोङ.
wall *n.* बिगहता;
n. चिकपा.
warm *adj.* टोहमबो.
wash *v. t.* ठुदोङ.
watch *n.* छ्युजे;
v.t. तादोङ.
water *n.* छ्यु.
waterfall *n.* छ्यु च्यारा.
way, that *adv.* ओरमु.
way, that *postp.* फारपे.
way, this *adv.* छुरपे.
way, this and that *adv.* फारछुर.
we *pr.* ड्यिह.
wear *v. t.* केहनदोङ.
wear jewellery *v. t.* तादोङ.
weave *v. t.* ताहमदोङ.
wedding *n.* बिहहा;

n. पाहमा.
Wednesday *n.* साह ल्हाकपा.
week *n.* साता;
n. तिहनडा.
weigh *v. t.* कारतोङ.
well *n.* इहनार;
n. खोलमो.
west *n.* च्याहङ.
wet *adj.* पाहङपाङबा.
what *q.* च्यि.
wheat *n.* टोह.
when *q.* नाहम.
where *q.* काहला.
which *q.* काहनदि.
white *adj.* कारपु.
white, non-typical *adj.* कारसे.
whitewash *n.* सागार.
who *q.* सु.
why *q.* च्यिपे.
wick *n.* दाहर.

wife *n.* पेहमि.
wild greens *n.* तेहगिनि छेमा.
wind *n.* लहाबा.
wing *n.* स्योकपा.
winnow *v. t.* टापदोङ.
winnowing tray *n.* लोमा.
wipe *v. t.* फयादोङ.
with *postp.* ड्चिमु.
wolf *n.* फारा.
woman *n.* पेमपिङ्या.
woo *v. t.* ओहमदोङ.

wood *n.* स्यीड.
word *n.* ताम.
work *n.* लेह.
worm *n.* बुह;
                   n. दाहलु.
worn *adj.* राहलराहलबा.
worried *adj.* तिहङाल.
worship *n.* पुजापाट.
wound *n.* स्योहवा.
write *v. i.* परुहदोङ.
wrong *adj.* अचाले.

Y - y

yak *n.* याक.
yam *n.* रिह हे.
year *n.* लोह.
year, last *n.* नाहनिङ.
year, next *n.* साङबि.
year, two ago *n.* सिनिङ.
year, two ahead *n.* सेबि.
yeast, brewing *n.* फाप.

yellow *adj.* सेरपु.
yesterday *n.* दाहङ.
Yolmo *n.* हयोलमो.
you *pr.* ख्या.
you (pl.) *pr.* खुङ.
you (sg.) *pr.* खे.
young *adj.* स्यारा.
younger *adj.* कानचि.

Z - z

zucchini *n.* खेनदि कोहरिलो.